DZIENNIK URZĘDOWY
WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO

Lublin, dnia 18 lutego 2022 r.

Poz. 914

Podpisany przez:
Pawel Chrusciel; LUW w Lublinie
Data: 18.02.2022 13:57:33

UCHWAŁA NR XLII/222/2022
RADY GMINY RADZYŃ PODLASKI

z dnia 10 lutego 2022 r.

w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Radzyń Podlaski

Na podstawie art.18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U z 2021 r. poz. 1372, z późn. zm.)w związku z art. 8 ust. 1 i art.11 ust. 5 pkt 1 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2021 r. poz. 485) na wniosek Wójta Gminy Radzyń Podlaski - Rada Gminy uchwala, co następuje:

§ 1. Wyznacza się obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji na terenie Gminy Radzyń Podlaski, w granicach określonych na mapach stanowiących załączniki do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Radzyń Podlaski.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

§ 4. Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Lubelskiego.

Przewodnicząca Rady Gminy

Barbara Palica

Obszar rewitalizacji nr 1	Sołectwo Branica Radzyńska (część południowo-wschodnia)
Skala	1:5000
Źródło mapy	Geoportal2.pl
Symbol	obszar rewitalizacji

Obszar rewitalizacji nr 2	Sołectwo Marynin (część południowa)
Skala	1:5000
Źródło mapy	Geoportal2.pl
Symbol	obszar rewitalizacji

Obszar rewitalizacji nr 4	Sołectwo Brzostówiec (część północna)
Skala	1:5000
Źródło mapy	Geoportal2.pl
Symbol	obszar rewitalizacji

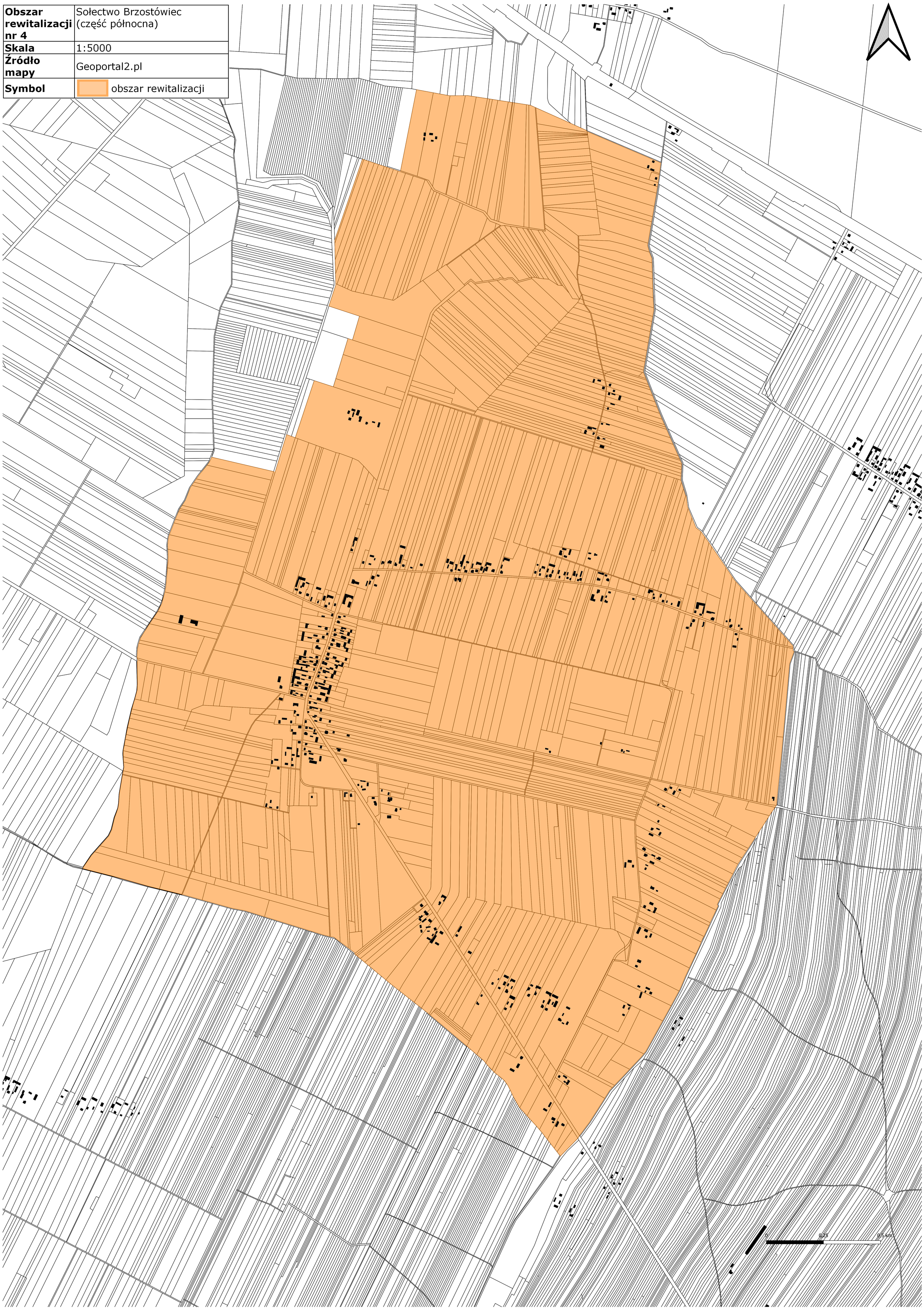

Obszar rewitalizacji nr 3	Sołectwa Stasinów i Ustrzesz (część wschodnia)
Skala	1:5000
Źródło mapy	Geoportal2.pl
Symbol	obszar rewitalizacji

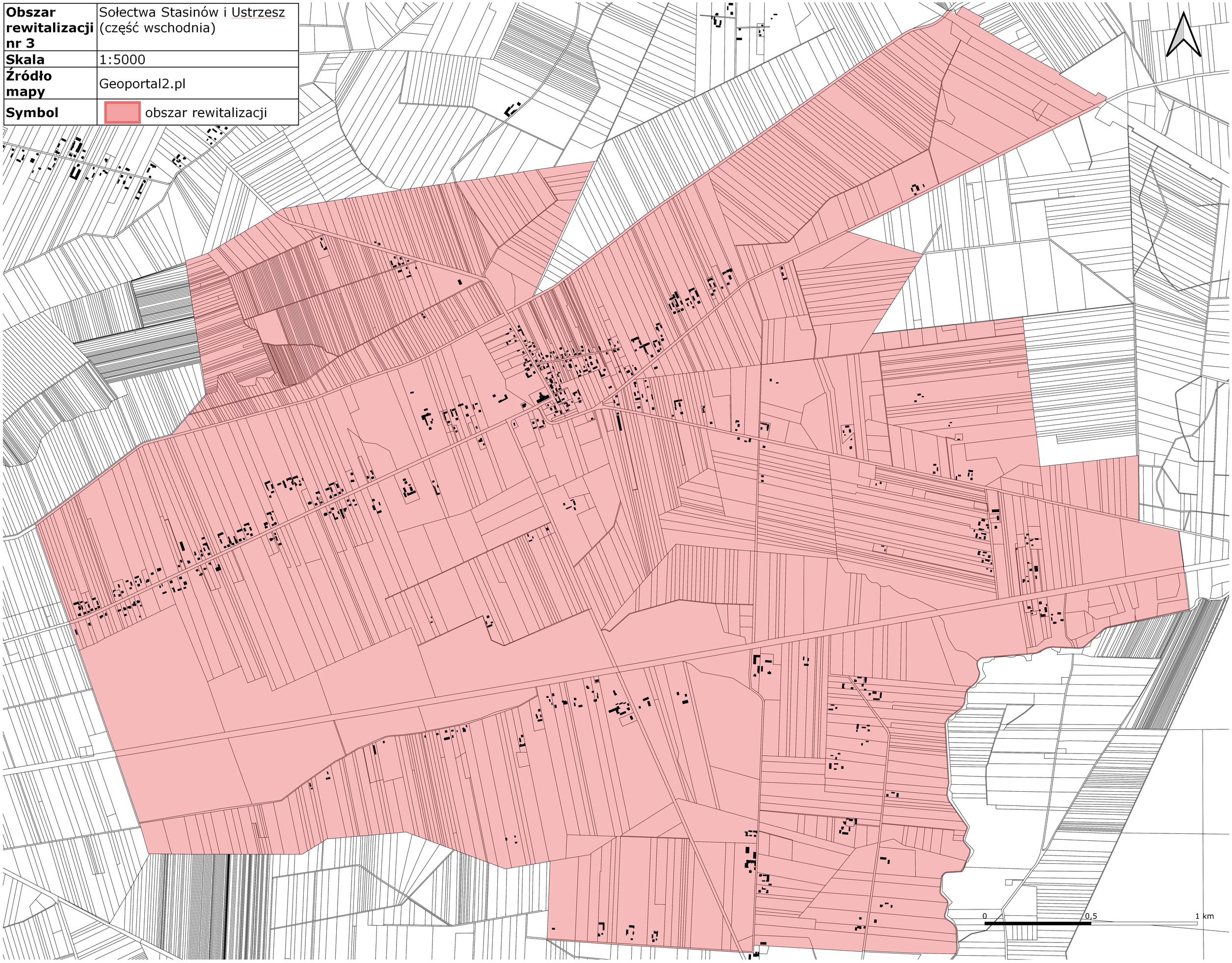

Obszar nr 1	Sołectwa Bedlno i Brzostówiec
Skala	1:5000
Źródło mapy	Geoportal2.pl
Symbol	obszar zdegradowany

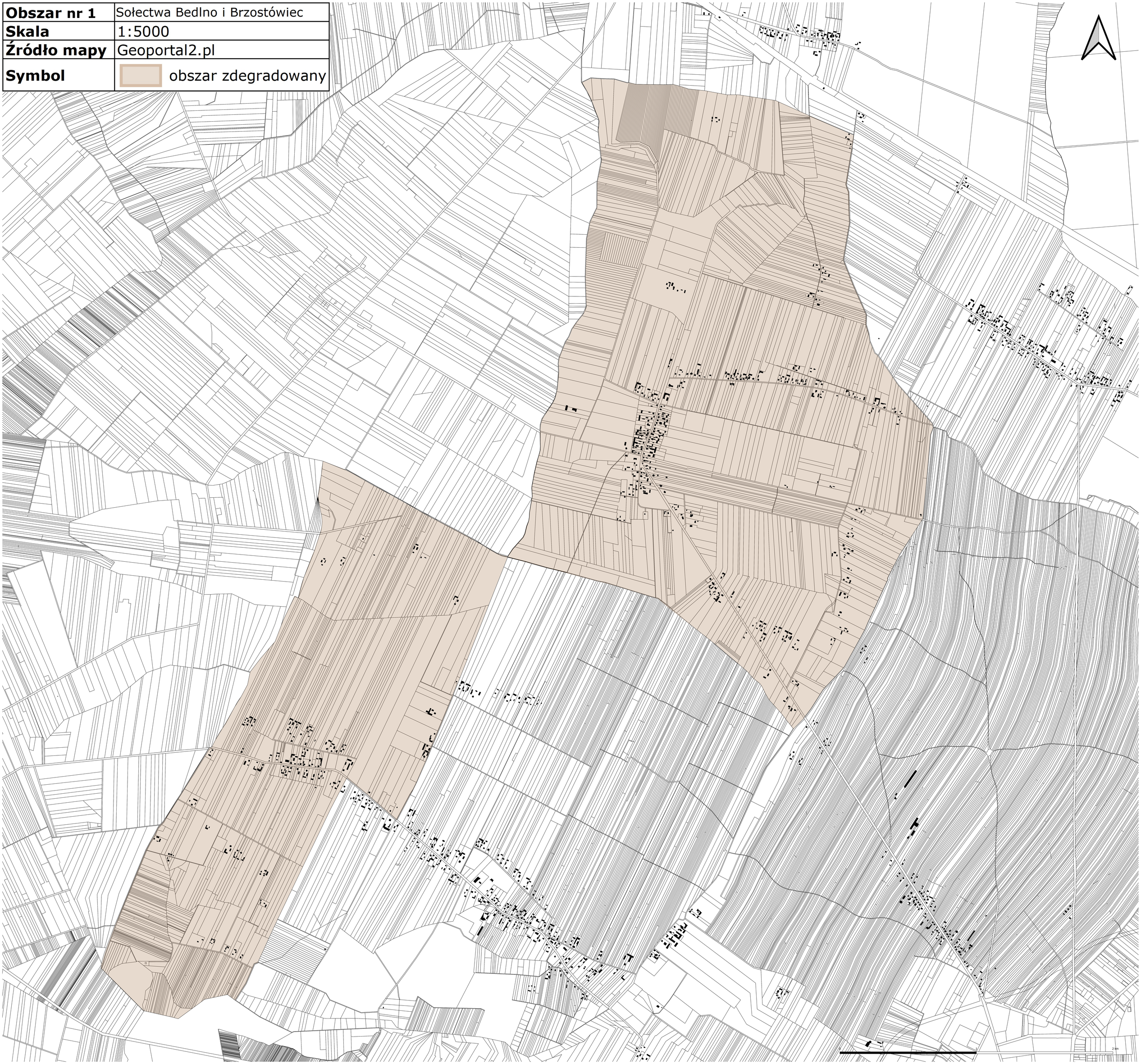

Obszar nr 2	Sołectwa: Branica, Marynin, Stasinów i Ustrzesz
Skala	1:5000
Źródło mapy	Geoportal2.pl
Symbol	obszar zdegradowany

Załącznik nr 3 Diagnoza do wyznaczonego obszaru zdegradowanego i rewitalizacji

Delimitacja obszarów zdegradowanych i obszarów do rewitalizacji w Gminie Radzyń Podlaski

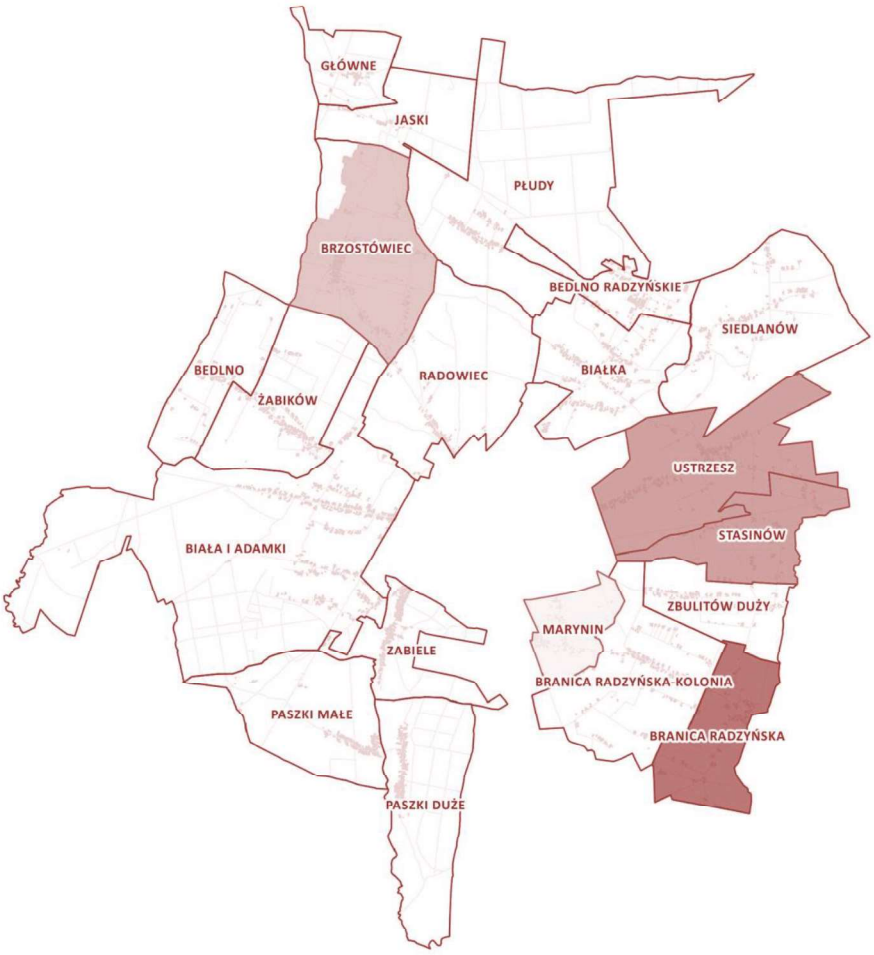

Opracowanie pn. „Delimitacja obszarów zdegradowanych i obszarów do rewitalizacji w Gminie Radzyń Podlaski” zostało przygotowane przez firmę EuroCompass Sp. z o.o. na podstawie umowy nr I-ZP/3/2021 z dnia 13 kwietnia 2021 r.

Urząd Gminy Radzyń Podlaski:

Wiesław Mazurek
Anna Grochoła
Aleksandra Belniak

Eksperci zewnętrzni:

Ryszard Boguszewski
Beata Filipowicz
Karolina Stasiak
Magdalena Kulczyńska
Agnieszka Jaskorzyńska

SPIS TREŚCI

1. WSTĘP 4
2. METODYKA WYZNACZANIA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI 5
3. DELIMITACJA OBSZARÓW ZDEGRADOWANYCH - ANALIZA WSKAŹNIKOWA 8
4. ANALIZA JAKOŚCIOWA 32
5. PODSUMOWANIE ANALIZ – KONCENTRACJA NEGATYWNYCH ZJAWISK 53
6. DELIMITACJA OBSZARU REWITALIZACJI 58

Załącznik nr 3 Diagnoza do wyznaczonego obszaru zdegradowanego i rewitalizacji

1. WSTĘP

Niniejszy dokument stanowi gruntowną analizę czynników społeczno-gospodarczych, będącą niezbędną podstawą do dalszych prac nad wyznaczeniem obszaru zdegradowanego oraz obszarów, które winny zostać zrewitalizowane dla poprawy jakości życia mieszkańców Gminy Radzyń Podlaski.

Delimitacja stanowi niezbędny etap prac diagnostycznych na drodze do opracowania gminnego programu rewitalizacji, stanowiącego podstawę działań naprawczych w obszarach dotkniętych deficytami społecznymi. Dokument jest zgodny z wymogami zawartymi w Ustawie o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 roku (Dz. U. z 2021 r. poz. 485.), zwanej dalej Ustawą.

Ustawa wyjaśnia następujące definicje:

- **OBSZAR ZDEGRADOWANY** to obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym. Ponadto w obszarze tym występuje deficyt w przynajmniej jednej ze sfer: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej.
- **OBSZAR REWITALIZACJI** wyznaczony jest jako całość lub część obszaru zdegradowanego, przy czym nie może on obejmować obszaru większego niż 20% powierzchni gminy, na którym zamieszkuje więcej niż 30% mieszkańców gminy. Niezamieszkałe tereny poprzemysłowe, w tym poportowe i powydobywcze, tereny powojskowe albo pokolejowe mogą wejść w skład obszaru rewitalizacji jedynie w przypadku, gdy zaplanowane działania będą przeciwdziałały deficytom społecznym.

Zarówno obszar zdegradowany, jak i obszar rewitalizacji mogą być podzielone na podobszary, w tym nieposiadające ze sobą wspólnych granic. W tym przypadku każdy z podobszarów musi spełniać warunki określone w Ustawie – zdiagnozowaną kumulację problemów społecznych oraz deficyty w jednym z obszarów: gospodarczym, środowiskowym, przestrzenno-funkcjonalnym lub technicznym.

2. METODYKA WYZNACZANIA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI

Wyznaczenie obszarów zdegradowanych w Gminie Radzyń Podlaski zostało przeprowadzone przy pomocy analizy wskaźnikowej wzmocnionej następnie analizą jakościową.

Kluczową metodą diagnozy sytuacji w Gminie prowadzącą do wyznaczenia obszaru zdegradowanego była analiza wskaźnikowa (wielokryterialna), obejmująca obszar Gminy Radzyń Podlaski w podziale na jednostki pomocnicze wyznaczone w jej ramach - sołectwa. Dzięki temu, analiza umożliwiła przedstawienie sytuacji Gminy w podziale na najmniejsze jednostki administracyjne Gminy, wyznaczone w drodze uchwał z dnia 28.04.2017, dając jednocześnie wiarygodne i miarodajne dane. Wyjątek stanowi jedynie sołectwo Adamki – ze względu na fakt, iż sołectwo to zostało wydzielone z miejscowości Biała i mieszkańcy sołectwa Adamki to de facto część mieszkańców miejscowości Biała, dane dla tych dwóch jednostek analizowano łącznie. Następnie tak zebrane dane poddano porównaniu do średniej wartości danego wskaźnika dla całej Gminy. Na potrzeby analizy wykorzystano zestaw wskaźników dla 4 analizowanych sfer, tj. społecznej, gospodarczej, środowiskowej i funkcjonalno-przestrzennej.

Analiza jakościowa prowadzona była z wykorzystaniem dwóch podejść: w formie interpretacji wyników otrzymanych w poszczególnych obszarach analizy wielokryterialnej i formułowania na tej bazie wniosków w analizowanych sferach społecznej, gospodarczej, środowiskowej i przestrzenno-funkcjonalnej, a także w formie wniosków z badania ankietowego przeprowadzonego wśród mieszkańców Gminy Radzyń Podlaski.

Prace analityczne rozpoczęto od wyboru odpowiednich wskaźników, jak najpełniej obrazujących istniejące problemy i degradację we wskazanych czterech sferach w Gminie Radzyń Podlaski. Dobór wskaźników dokonany został w oparciu o *Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Radzyń Podlaski na lata 2016 – 2026,* w której wyznaczono główne cele polityki społecznej Gminy zorientowane na rozwiązanie zdiagnozowanych w dokumencie problemów społecznych, głównie w obszarze bezrobocia, problemów rodzin z dysfunkcjami, osób starszych, z niepełnosprawnościami, czy aktywizacji lokalnej społeczności. Poniżej przedstawiono listę wskaźników poddanych analizie:

1) **Sfera społeczna** – do wyznaczenia obszarów zdegradowanych w sferze społecznej posłużono się zestawem wskaźników obrazujących koncentrację negatywnych zjawisk. Należą do nich:
   - Gęstość zaludnienia w 2020 roku,
   - Zmiany liczby ludności w latach 2015-2020 (%),
   - Dynamika zmiany liczby ludności w latach 2015-2020 (%),
   - Udział osób w wieku produkcyjnym w ogólnej liczbie ludności sołectwa w 2020 roku (%),
   - Liczba osób niepełnosprawnych na 1000 mieszkańców sołectwa w 2020 roku,
   - Liczba korzystających ze świadczenia z pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego na 1000 mieszkańców sołectwa w 2020 roku,
   - Liczba organizacji pozarządowych (w tym stowarzyszenia zwykłe) na 1000 mieszkańców sołectwa w 2020 roku,
   - Liczba "niebieskich kart" na 1000 mieszkańców w 2020 roku,
   - Liczba odnotowanych przestępstw kryminalnych na 1000 mieszkańców sołectwa w 2020 roku,
   - Liczba osób zgłoszonych do GKRPA na 1000 mieszkańców w 2020 roku.

2) **Sfera gospodarcza** – w sferze gospodarczej punktem wyjściowym do wyznaczenia obszarów zdegradowanych była analiza kwestii koncentracji przedsiębiorczości a także problemu bezrobocia na terenie gminy Radzyń Podlaski na podstawie wskaźników:
   - Liczba działających podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców w 2020 roku,
   - Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych na 1000 ludności sołectwa w 2020 roku,
   - Liczba osób długotrwale bezrobotnych zarejestrowanych na 1000 ludności sołectwa w 2020 roku,
   - Liczba osób bezrobotnych w wieku poniżej 30 roku życia na 1000 ludności sołectwa w 2020 roku.

3) **Sfera środowiskowa** – podstawą wyznaczenia obszarów zdegradowanych w sferze środowiskowej była analiza ilości wyrobów zawierających azbest na obszarze sołectwa oraz powierzchni obszarów prawnie chronionych pod względem walorów środowiskowych:
   - Powierzchnia wyrobów zawierających azbest w powierzchni sołectwa w 2019 roku (m2),
   - Powierzchnia obszarów prawnie chronionych na terenie sołectwa/osiedla (ha) w 2020 roku.

4) **Sfera przestrzenno-funkcjonalna** – do wyznaczenia obszarów zdegradowanych w sferze przestrzenno-funkcjonalnej wykorzystano zestaw wskaźników obrazujących koncentrację negatywnych zjawisk, a należą do nich:
   - Udział gminnych zdegradowanych obiektów o przeznaczeniu kulturowym i/lub zabytkowych w budynkach ogółem w 2020 roku (%),
   - Udział obiektów o charakterze zabytkowym na terenie sołectwa w budynkach ogółem w 2020 roku (%),
   - Udział budynków mieszkalnych niepodłączonych do sieci wodociągowej w budynkach ogółem w 2020 roku (%).

Po wyborze wskaźników zebrano dane liczbowe dotyczące poszczególnych sołectw Gminy Radzyń Podlaski. Dane zostały pozyskane z Urzędu Gminy w Radzyniu Podlaskim i jednostek organizacyjnych gminy oraz Komendy Powiatowej Policji w Radzyniu Podlaskim i Powiatowego Urzędu Pracy w Radzyniu Podlaskim, a także Urzędu Statystycznego w Lublinie. Na ich podstawie wyliczone zostały wskaźniki obrazujące problemy społeczne, gospodarcze, środowiskowe i przestrzenno-funkcjonalne. Następnie wyniki zostały porównanie ze średnią wartością wskaźnika dla obszaru gminy, przyjmując wartości powyżej lub poniżej średniej (w zależności od wskaźnika) jako te charakteryzujące się koncentracją negatywnych zjawisk w poszczególnych sferach. Stanowiło to podstawę do wyznaczenia obszarów Gminy Radzyń Podlaski, w których można zauważyć wyraźnie gorszą sytuację społeczną niż średnia w Gminie oraz w których współwystępują gorsze wskaźniki związane z występowaniem problemów gospodarczych, środowiskowych i przestrzenno-funkcjonalnych – obszary te zakwalifikowano jako obszary zdegradowane Gminy Radzyń Podlaski.

Sołectwa wchodzące w skład obszaru zdegradowanego, w których analiza wykazała występowanie stanu kryzysowego, tzn. cechujące się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, a także szczególnie istotne z punktu widzenia rozwoju całej Gminy, zostały uznane za obszar rewitalizacji.

Do graficznego zobrazowania poszczególnych elementów analizy wskaźnikowej wykorzystano narzędzie GIS (Geographic Information System). Dzięki temu możliwe było przestrzenne zobrazowanie wartości każdego ze wskaźników na obszarze Gminy, a następnie dzięki nałożeniu różnych warstw, uwidocznienie wyraźnie gorszej sytuacji społecznej, współwystępującej z problemami gospodarczymi, przestrzenno-funkcjonalnymi i środowiskowymi.

Każdy ze wskaźników został przedstawiony w postaci kartogramu. Jest to metoda prezentacji kartograficznej, w której obszar o najmniej korzystnej wartości wskaźnika jest obszarem o najwyższym nasyceniu koloru. Dodatkowo chcąc zobrazować porównanie do średniej dla Gminy, oznaczono szrafurą sołectwa charakteryzujące się wartością wskaźnika gorszą od średniej dla Gminy.

Kluczowym elementem delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji były konsultacje społeczne z mieszkańcami Gminy. Konsultacje prowadzone były dwuetapowo. W pierwszej kolejności zaangażowano mieszkańców Gminy w przeprowadzoną w ramach procesu delimitacji analizę jakościową - poproszono ich o wypełnienie ankiety, w której wypowiadali się na temat zauważanych przez siebie problemów w sferach społecznej, gospodarczej, środowiskowej i przestrzenno-funkcjonalnej. W drugim etapie mieszkańców zaproszono do konsultacji społecznych całości dokumentu – na stronie internetowej Gminy umieszczono informację o konsultacjach społecznych z prośbą o przesyłanie wypełnionych formularzy uwag na adres e-mail lub składanie ich w formie papierowej w siedzibie Urzędu Gminy.

3. DELIMITACJA OBSZARÓW ZDEGRADOWANYCH - ANALIZA WSKAŹNIKOWA

Analiza wskaźnikowa, prowadzona w podziale administracyjnym na sołectwa, stanowiła główne narzędzie umożliwiające delimitację obszarów charakteryzujących się koncentracją negatywnych zjawisk na obszarze Gminy Radzyń Podlaski. W niniejszym podrozdziale przedstawiono zestawienie wskaźników obrazujących problemy Gminy w sferze społecznej i pozostałych, tj. gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej i środowiskowej w podziale na jednostki pomocnicze (sołectwa) gminy Radzyń Podlaski.

SFERA SPOŁECZNA

Mapa delimitacyjna 1. Gęstość zaludnienia w 2020 r. (os./km^2)

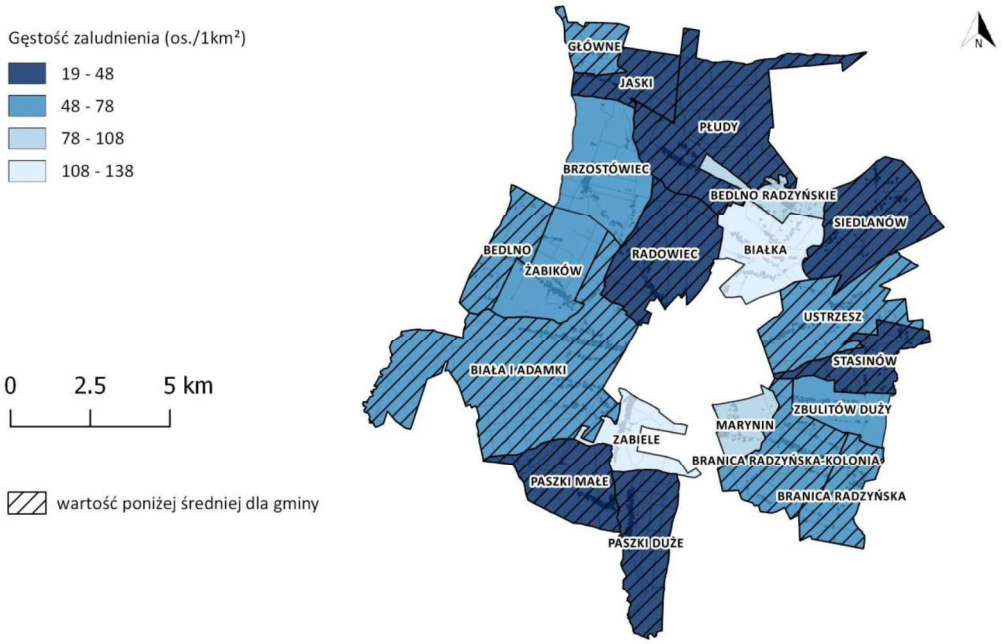

Nazwa obszaru	Wartość wskaźnika	Nazwa obszaru	Wartość wskaźnika
BIAŁA i ADAMKI	**51,56**	STASINÓW	**41,19**
BIAŁKA	110,85	JASKI	**22,40**
ZABIELE	137,69	PŁUDY	**18,60**
PASZKI DUŻE	**46,31**	BRZOSTÓWIEC	61,85
PASZKI MAŁE	**45,79**	RADOWIEC	**21,70**
MARYNIN	90,85	BEDLNO	**57,89**
BRANICA RADZYŃSKA	**50,29**	ŻABIKÓW	72,44
BRANICA RADZYŃSKA-KOLONIA	**53,04**	BEDLNO RADZYŃSKIE	96,21
ZBULITÓW DUŻY	77,27	SIEDLANÓW	**42,45**
USTRZESZ	**57,75**	GŁÓWNE	**59,49**

ŚREDNIA WARTOŚĆ WSKAŹNIKA DLA GMINY	**60,78**

Źródło danych: Urząd Gminy Radzyń Podlaski

Wskaźnik gęstości zaludnienia w gminie Radzyń Podlaski osiągnął wartość 60,78 os./km^2. Analiza danych statystycznych na obszarze poszczególnych sołectw pozwala zauważyć, że Gmina charakteryzuje się dość zróżnicowanym poziomem gęstości zaludnienia. Dla przykładu najwyższa wartość ww. wskaźnika to 137,69 os./km^2 dla sołectwa Zabiele, podczas gry najniższa to zaledwie 18,60 os./km^2 w przypadku sołectwa Płudy. Nasuwa się zatem wniosek, iż większą koncentracją ludności cechują się, w większości przypadków, sołectwa okalające główny ośrodek miejski powiatu – Radzyń Podlaski. Jednocześnie niski poziom zagęszczenia ludności sołectw może pociągać za sobą inne negatywne zjawiska, takie jak niski poziom więzi społecznych, niska aktywność społeczna i obywatelska, które w przypadku występowania innych problemów społecznych (np. bezrobocie, niepełnosprawność, uzależnienia) może prowadzić nawet do wykluczenia społecznego. Dlatego też za kryzysową uznano wartość wskaźnika poniżej średniej dla Gminy, którą odnotowano w sołectwach: Płudy, Radowiec, Jaski, Stasinów, Siedlanów, Paszki Małe, Paszki Duże, Branica Radzyńska, Biała, Ustrzesz, Bedlno i Główne.

Mapa delimitacyjna 2. Zmiany liczby ludności w latach 2015-2020 (%)

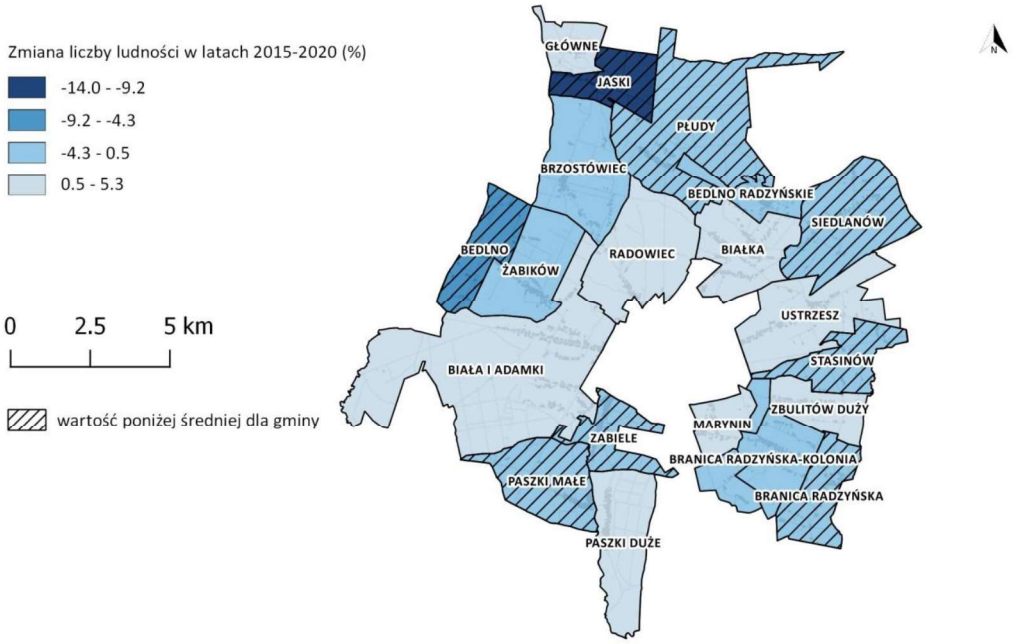

Nazwa obszaru	Wartość wskaźnika	Nazwa obszaru	Wartość wskaźnika
BIAŁA i ADAMKI	0,66	STASINÓW	**-1,97**
BIAŁKA	2,41	JASKI	**-14,00**
ZABIELE	**-3,78**	PŁUDY	**-3,85**
PASZKI DUŻE	0,86	BRZOSTÓWIEC	-0,88
PASZKI MAŁE	**-2,15**	RADOWIEC	0,92

MARYNIN	5,34	BEDLNO	**-5,61**
BRANICA RADZYŃSKA	**-2,76**	ŻABIKÓW	0,38
BRANICA RADZYŃSKA-KOLONIA	-0,89	BEDLNO RADZYŃSKIE	0,00
ZBULITÓW DUŻY	1,29	SIEDLANÓW	**-2,37**
USTRZESZ	2,17	GŁÓWNE	4,17
ŚREDNIA WARTOŚĆ WSKAŹNIKA DLA GMINY			**-1,0**

Źródło danych: Urząd Gminy Radzyń Podlaski

Na zmianę liczby ludności w założonym horyzoncie czasowym na danym obszarze wpływa szereg czynników społeczno-gospodarczych na nim zachodzących. Jest to wskaźnik, który pozwala określić zainteresowanie ludności osiedlaniem się na stałe na danym obszarze. Analiza wskaźnika zmiany liczby ludności na terenie Gminy Radzyń Podlaski w 2020 r. potwierdza spadek liczby ludności, w porównaniu do 2015 roku. Najbardziej widoczny odpływ ludności odnotowano w sołectwach: Jaski, Bedlno, Płudy, Zabiele, Branica Radzyńska, Siedlanów, Paszki Małe, Stasinów, Branica Radzyńska – Kolonia i Brzostówiec.

Mapa delimitacyjna 3. Dynamika zmiany liczby ludności w latach 2015-2020 (%)

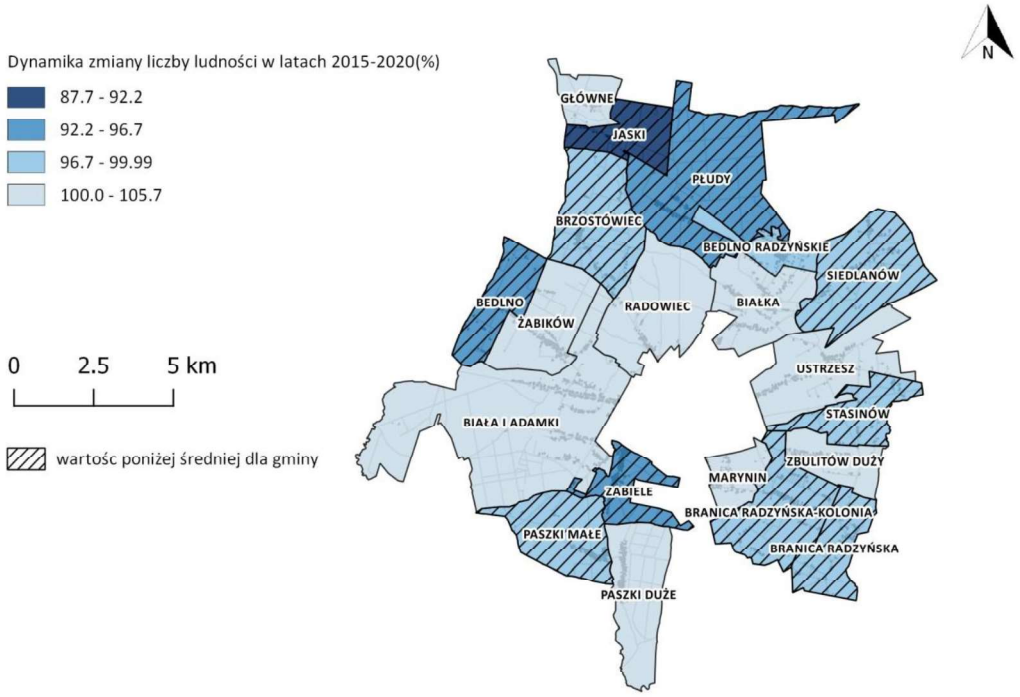

Nazwa obszaru	Wartość wskaźnika	Nazwa obszaru	Wartość wskaźnika
BIAŁA i ADAMKI	100,67	STASINÓW	**98,07**
BIAŁKA	102,47	JASKI	**87,72**
ZABIELE	**96,35**	PŁUDY	**96,30**
PASZKI DUŻE	100,86	BRZOSTÓWIEC	**99,13**
PASZKI MAŁE	**97,90**	RADOWIEC	100,93
MARYNIN	105,65	BEDLNO	**94,68**
BRANICA RADZYŃSKA	**97,32**	ŻABIKÓW	100,38

BRANICA RADZYŃSKA-KOLONIA	**99,12**	BEDLNO RADZYŃSKIE	100,00
ZBULITÓW DUŻY	101,31	SIEDLANÓW	**97,69**
USTRZESZ	102,22	GŁÓWNE	104,35
ŚREDNIA WARTOŚĆ WSKAŹNIKA DLA GMINY			**99,16**

Źródło danych: Urząd Gminy Radzyń Podlaski

Wskaźnikiem powiązanym ze zmianą liczby ludności jest wskaźnik określający dynamikę tych zmian. Dynamika liczby ludności umożliwia porównanie tempa zmian liczby ludności dla dwóch lub więcej obszarów. W przypadku gdy liczba ludności w analizowanym okresie uległa zmniejszeniu, to wskaźnik przyjmie wartość mniejszą niż 100, a im mniejsza wartość wskaźnika, tym większy nastąpił ubytek ludności danego obszaru. Natomiast jeśli nastąpił wzrost liczby ludności w badanym okresie, to wskaźnik dynamiki przyjmuje wartości większe niż 100, a im większa wartość wskaźnika, tym większy nastąpił przyrost liczby ludności. Wartość 100 oznacza, że liczba ludności w badanym okresie nie zmieniła się. Wartość wskaźnika dla całej Gminy osiągnęła wartość 99,66, co potwierdza stopniowy ubytek ludności na jej obszarze. Najniższe wartości wskaźnika odnotowano dla sołectw: Jaski, Bedlno, Płudy, Zabiele, Branica Radzyńska, Siedlanów, Paszki Małe, Stasinów, Branica Radzyńska – Kolonia i Brzostówiec.

Mapa delimitacyjna 4. Udział osób w wieku produkcyjnym w ogólnej liczbie ludności sołectwa w 2020 r. (%)

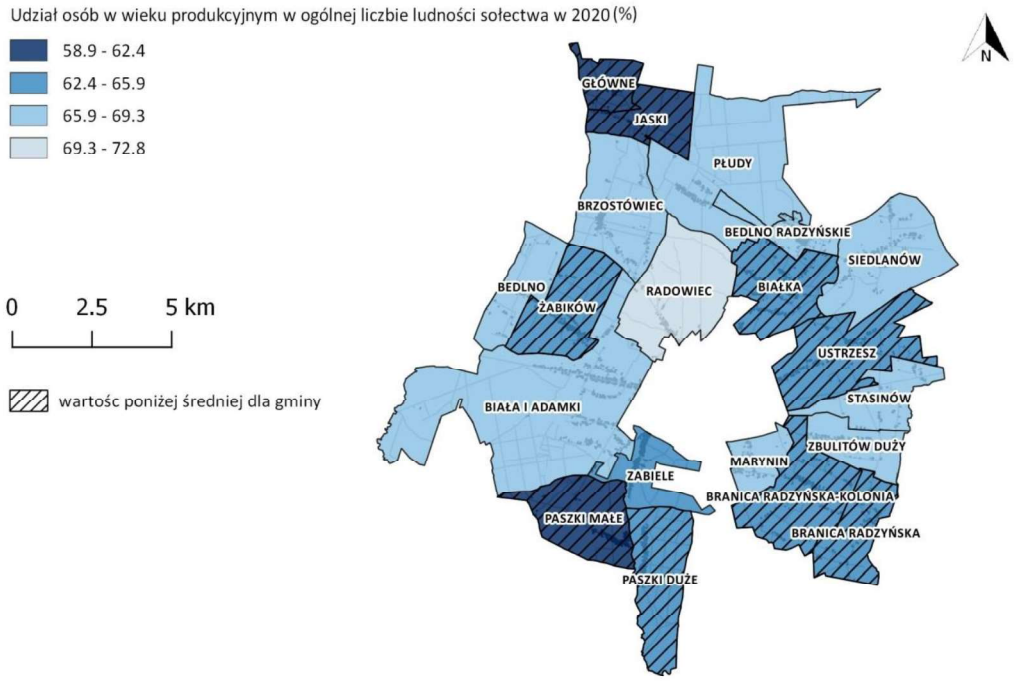

Nazwa obszaru	Wartość wskaźnika	Nazwa obszaru	Wartość wskaźnika
BIAŁA i ADAMKI	66,74	STASINÓW	67,00
BIAŁKA	**65,31**	JASKI	**60,00**
ZABIELE	65,59	PŁUDY	66,67
PASZKI DUŻE	**65,43**	BRZOSTÓWIEC	67,96

PASZKI MAŁE	**60,74**	RADOWIEC	72,81
MARYNIN	66,03	BEDLNO	68,42
BRANICA RADZYŃSKA	**63,78**	ŻABIKÓW	**65,08**
BRANICA RADZYŃSKA-KOLONIA	**64,52**	BEDLNO RADZYŃSKIE	66,92
ZBULITÓW DUŻY	66,56	SIEDLANÓW	67,54
USTRZESZ	**64,92**	GŁÓWNE	**58,93**
ŚREDNIA WARTOŚĆ WSKAŹNIKA DLA GMINY			**65,55**

Źródło danych: Urząd Gminy Radzyń Podlaski

Osoby w wieku produkcyjnym stanowią bardzo istotną grupę wiekową w lokalnej społeczności. Poza faktem stanowienia siły roboczej napędzającej gospodarkę danej jednostki, jest to część społeczności lokalnej pełniąca kluczowe funkcje społeczne. W tej grupie bowiem będą osoby zakładające rodziny, już wychowujące dzieci, ale także opiekujące się osobami starszymi. Mają one zatem bezpośredni wpływ na budowanie i kształtowanie społeczności gminy. Średnio 65,55 % populacji Gminy Radzyń Podlaski to osoby w wieku produkcyjnym. Sołectwami, które odnotowały niższą wartość wskaźnika są: Główne, Jaski, Paszki Małe, Branica Radzyńska, Branica Radzyńska – Kolonia, Ustrzesz, Białka, Paszki Duże.

Mapa delimitacyjna 5. Liczba osób niepełnosprawnych na 1000 ludności sołectwa w 2020 r.

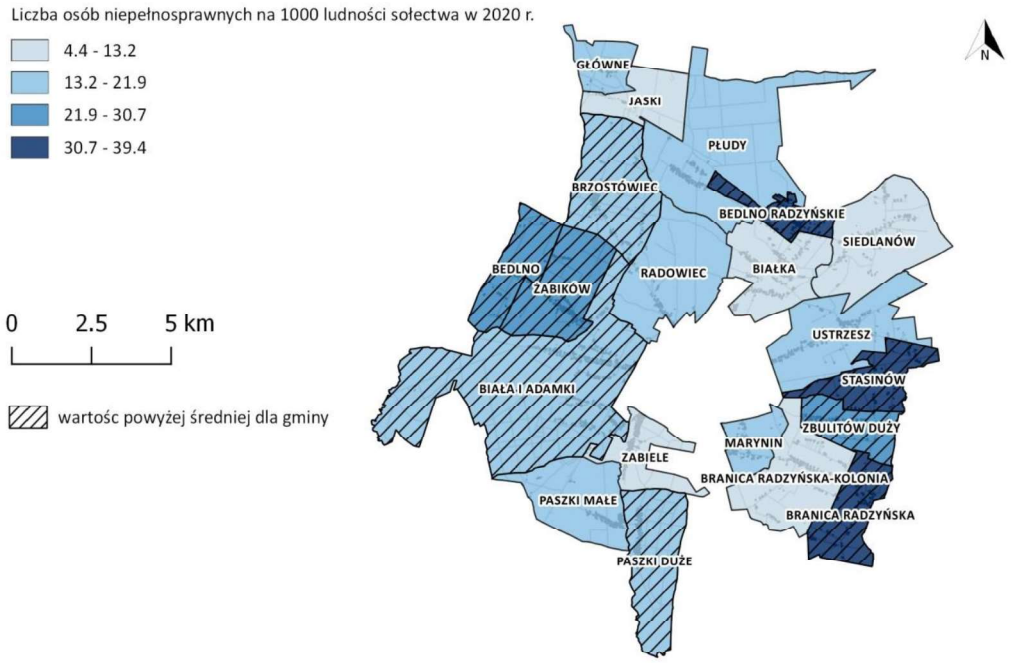

Nazwa obszaru	Wartość wskaźnika	Nazwa obszaru	Wartość wskaźnika
BIAŁA i ADAMKI	**21,39**	STASINÓW	**39,41**
BIAŁKA	12,71	JASKI	10,00
ZABIELE	12,61	PŁUDY	16,03
PASZKI DUŻE	**20,00**	BRZOSTÓWIEC	**21,13**

PASZKI MAŁE	15,34	RADOWIEC	13,82
MARYNIN	15,27	BEDLNO	**28,07**
BRANICA RADZYŃSKA	**35,43**	ŻABIKÓW	**22,90**
BRANICA RADZYŃSKA-KOLONIA	4,43	BEDLNO RADZYŃSKIE	**34,22**
ZBULITÓW DUŻY	**25,72**	SIEDLANÓW	7,11
USTRZESZ	14,47	GŁÓWNE	17,86
ŚREDNIA WARTOŚĆ WSKAŹNIKA DLA GMINY			**19,40**

Źródło danych: Urząd Gminy Radzyń Podlaski

Liczba osób z niepełnosprawnościami na danym obszarze ma istotne znaczenie z punktu widzenia rozwoju przestrzeni i infrastruktury publicznej, ale także opieki społecznej. Dlatego też obszary w Gminie cechujące się wysokim odsetkiem osób z niepełnosprawnościami wymagają szczególnego planowania i związanych z tym nakładów finansowych ze strony Władz Gminy. W wyniku przeprowadzonej analizy określono udział osób z niepełnosprawnościami w przeliczeniu na 1000 mieszkańców danego sołectwa. W 9 z 20 sołectw stwierdzono wyższy udział osób z niepełnosprawnościami niż wartość wskaźnika dla gminy, a należą do nich sołectwa: Biała, Paszki Duże, Branica Radzyńska, Zbulitów Duży, Stasinów, Brzostówiec, Bedlno, Żabików, Bedlno Radzyńskie.

Mapa delimitacyjna 6. Liczba korzystających ze świadczenia z pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego na 1000 ludności sołectwa w 2020 r.

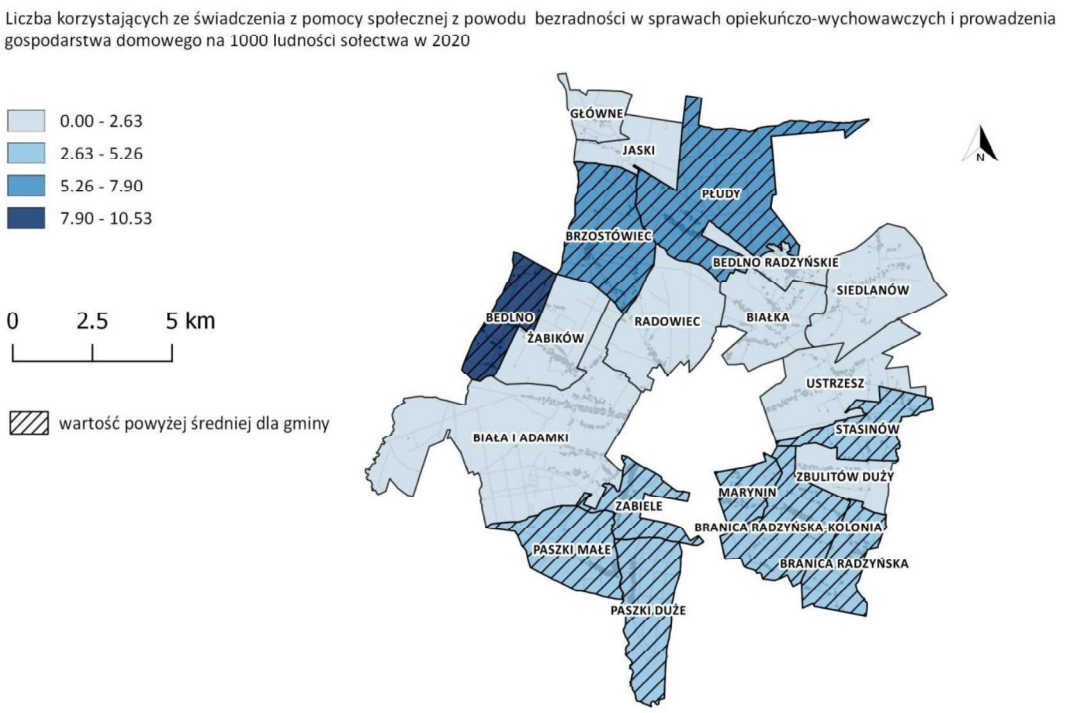

Nazwa obszaru	Wartość wskaźnika	Nazwa obszaru	Wartość wskaźnika

BIAŁA i ADAMKI	1,47	STASINÓW	**4,93**
BIAŁKA	1,27	JASKI	0,00
ZABIELE	**3,60**	PŁUDY	**6,41**
PASZKI DUŻE	**2,86**	BRZOSTÓWIEC	**7,04**
PASZKI MAŁE	**3,07**	RADOWIEC	0,00
MARYNIN	**3,82**	BEDLNO	**10,53**
BRANICA RADZYŃSKA	**3,94**	ŻABIKÓW	1,91
BRANICA RADZYŃSKA-KOLONIA	**4,43**	BEDLNO RADZYŃSKIE	0,00
ZBULITÓW DUŻY	0,00	SIEDLANÓW	0,00
USTRZESZ	1,81	GŁÓWNE	0,00
ŚREDNIA WARTOŚĆ WSKAŹNIKA DLA GMINY			**2,85**

Źródło danych: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Radzyniu Podlaskim

Pomoc społeczna umożliwia rozwiązanie trudnych sytuacji życiowych osobom niezdolnym do ich samodzielnego przezwyciężenia. Działania w tym zakresie realizowane są przez GOPS w Radzyniu Podlaskim. Liczba osób objętych pomocą społeczną w ramach danej jednostki pomocniczej gminy pozwala wnioskować o jej kondycji społecznej i poziomie życia mieszkańców. Średnia wartość wskaźnika liczba korzystających ze świadczenia z pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego na 1000 ludności sołectwa w 2020 r. dla Gminy Radzyń Podlaski wynosi 2,85. Jednostki, w których odnotowano wartość wyższą niż średnia dla Gminy to sołectwa: Zabiele, Paszki Duże, Paszki Małe, Marynin, Branica Radzyńska, Branica Radzyńska – Kolonia, Stasinów, Płudy, Brzostówiec, Bedlno.

Mapa delimitacyjna 7. Liczba organizacji pozarządowych (w tym stowarzyszenia zwykłe) na 1000 ludności sołectwa w 2020 r.

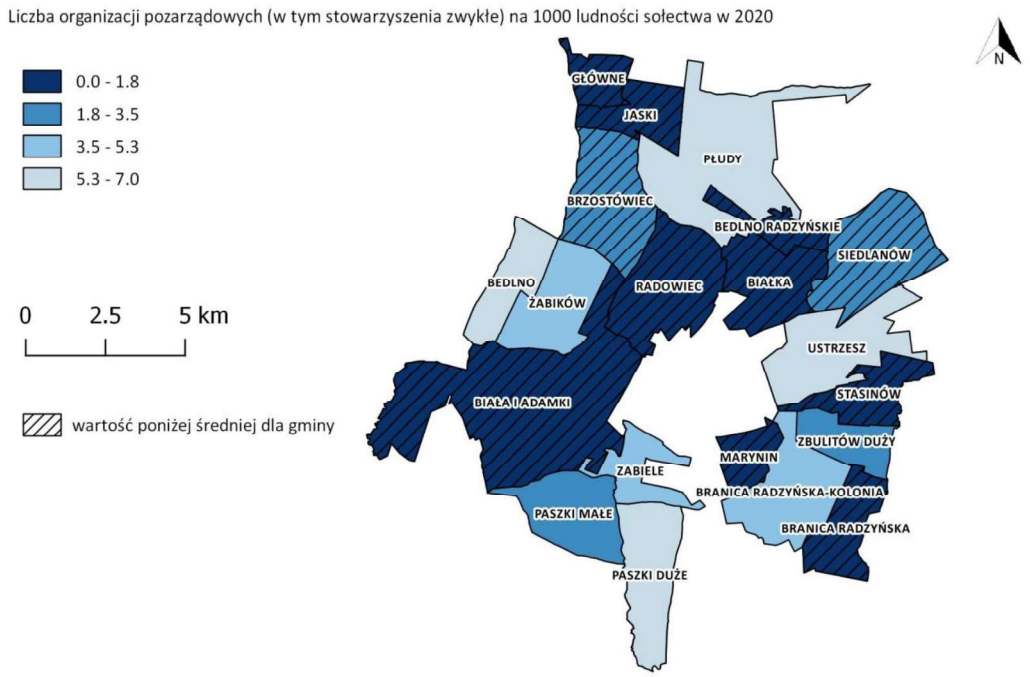

Nazwa obszaru	Wartość wskaźnika	Nazwa obszaru	Wartość wskaźnika
BIAŁA i ADAMKI	**1,47**	STASINÓW	**0,00**
BIAŁKA	**1,27**	JASKI	**0,00**
ZABIELE	3,60	PŁUDY	6,41
PASZKI DUŻE	5,71	BRZOSTÓWIEC	**1,76**
PASZKI MAŁE	3,07	RADOWIEC	**0,00**
MARYNIN	**0,00**	BEDLNO	7,02
BRANICA RADZYŃSKA	**0,00**	ŻABIKÓW	3,82
BRANICA RADZYŃSKA-KOLONIA	4,43	BEDLNO RADZYŃSKIE	**0,00**
ZBULITÓW DUŻY	3,22	SIEDLANÓW	**2,37**
USTRZESZ	5,42	GŁÓWNE	**0,00**
ŚREDNIA WARTOŚĆ WSKAŹNIKA DLA GMINY			**2,66**

Źródło danych: Urząd Gminy Radzyń Podlaski

Działalność organizacji pozarządowych na obszarze Gminy świadczy o aktywności mieszkańców i ich społecznym zaangażowaniu. Organizacje takie powstają z potrzeby i chęci wspólnego działania i realizacji wspólnych celów. Niska aktywność mieszkańców w tym obszarze może prowadzić do ogólnego marazmu, braku zainteresowania problemami dotykającymi lokalną społeczność, a także niskiej aktywności obywatelskiej. Wspieranie działalności i współpraca z istniejącymi organizacjami typu NGO, a także wspieranie tworzenia nowych, stanowi jednocześnie ważny element działalności Władz Gminy, budujący zaufanie społeczności lokalnej poprzez współuczestniczenie w podejmowaniu kluczowych dla Gminy decyzji. W gminie Radzyń Podlaski średnio na 1000 mieszkańców przypada 2,66 organizacji pozarządowych. Najniższą wartość analizowany wskaźnik osiągnął na obszarze sołectw: Marynin, Branica Radzyńska, Stasinów, Jaski, Radowiec, Bedlno Radzyńskie, Siedlanów i Główne, bowiem nie funkcjonuje tam żadna organizacja typu NGO. Wartość wskaźnika poniżej średniej odnotowano również w sołectwach: Biała i Adamki, Białka, Brzostówiec i Siedlanów.

Mapa delimitacyjna 8. Liczba "niebieskich kart" na 1000 mieszkańców w 2020 r.

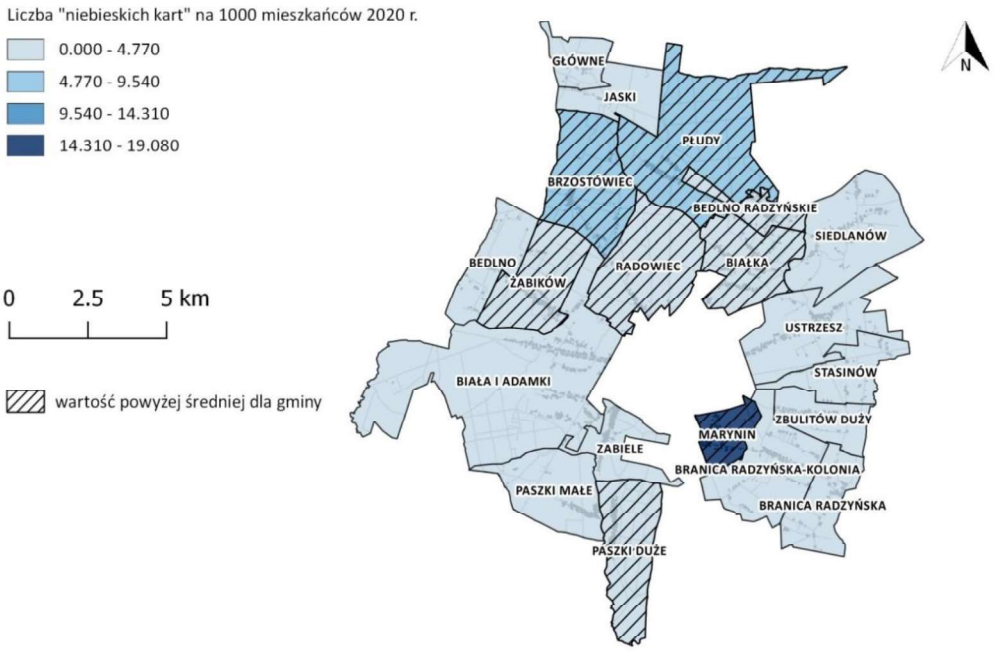

Nazwa obszaru	Wartość wskaźnika	Nazwa obszaru	Wartość wskaźnika
BIAŁA i ADAMKI	1,47	STASINÓW	0
BIAŁKA	**3,81**	JASKI	0
ZABIELE	1,80	PŁUDY	**6,41**
PASZKI DUŻE	**2,86**	BRZOSTÓWIEC	**5,28**
PASZKI MAŁE	0	RADOWIEC	**4,61**
MARYNIN	**19,08**	BEDLNO	0
BRANICA RADZYŃSKA	0	ŻABIKÓW	**3,82**
BRANICA RADZYŃSKA-KOLONIA	0	BEDLNO RADZYŃSKIE	**3,80**
ZBULITÓW DUŻY	0	SIEDLANÓW	0
USTRZESZ	0	GŁÓWNE	0
ŚREDNIA WARTOŚĆ WSKAŹNIKA DLA GMINY			**2,65**

Źródło danych: Komenda Powiatowa Policji w Radzyniu Podlaskim

Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty" obrazuje skalę zjawiska jakim jest przemoc w rodzinie. Każda osoba dotknięta przemocą ma prawo do pomocy poprzez spisanie „Niebieskiej Karty", która służy dokumentowaniu faktów związanych z przemocą w danej rodzinie oraz ocenie zagrożenia dalszą przemocą. Przemoc w rodzinie zazwyczaj współistnieje ze zjawiskiem nadużywania lub uzależnienia od alkoholu, problemów bytowych, problemów opiekuńczo – wychowawczych i chorób psychicznych. Występowanie zjawiska przemocy w rodzinie odnotowano łącznie w 10 sołectwach Gminy Radzyń Podlaski. Jednostkami, w których liczba założonych „niebieskich kart" przypadających na 1 000 mieszkańców jest większa niż średnia dla gminy są sołectwa: Białka, Paszki Duże, Marynin, Płudy, Brzostówiec, Radowiec, Żabików i Beldno Radzyńskie.

Mapa delimitacyjna 9. Liczba odnotowanych przestępstw kryminalnych na terenie sołectwa na 1000 mieszkańców w 2020 r.

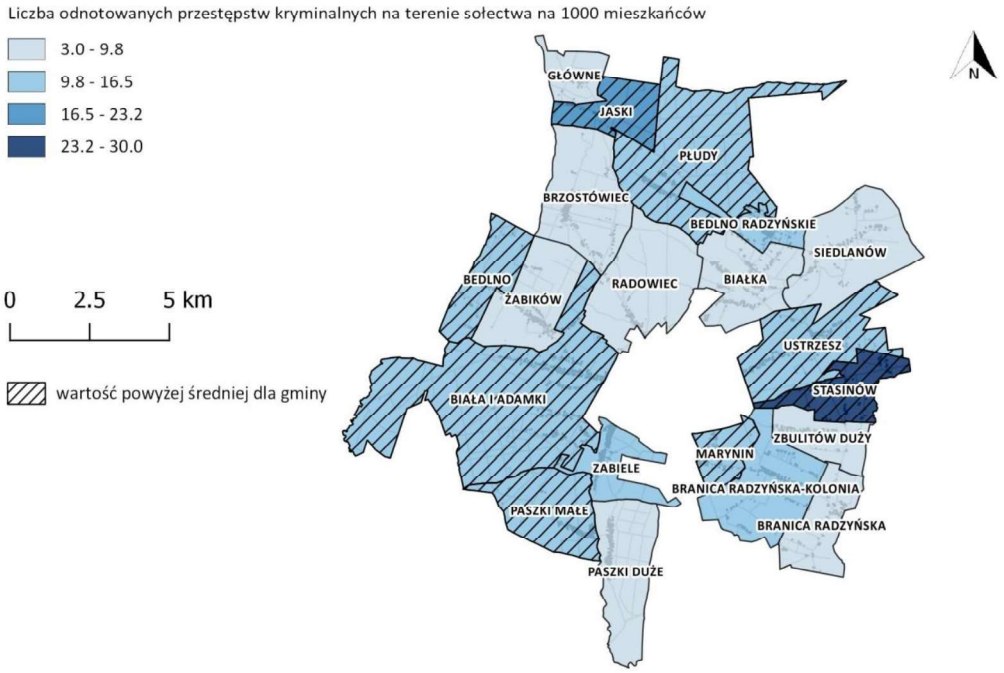

Nazwa obszaru	Wartość wskaźnika	Nazwa obszaru	Wartość wskaźnika
BIAŁA i ADAMKI	**12,54**	STASINÓW	**29,56**
BIAŁKA	5,08	JASKI	**20,00**
ZABIELE	10,81	PŁUDY	**12,82**
PASZKI DUŻE	8,57	BRZOSTÓWIEC	8,80
PASZKI MAŁE	**15,34**	RADOWIEC	9,22
MARYNIN	**15,27**	BEDLNO	**14,04**
BRANICA RADZYŃSKA	7,87	ŻABIKÓW	5,73
BRANICA RADZYŃSKA-KOLONIA	11,09	BEDLNO RADZYŃSKIE	11,41
ZBULITÓW DUŻY	3,22	SIEDLANÓW	9,48
USTRZESZ	**12,66**	GŁÓWNE	5,95
ŚREDNIA WARTOŚĆ WSKAŹNIKA DLA GMINY			**11,47**

Źródło danych: Komenda Powiatowa Policji w Radzyniu Podlaskim

Liczba popełnionych przestępstw kryminalnych na danym obszarze pozwala określić miejsca szczególnie niebezpieczne, w których występuje kumulacja zjawisk patologicznych i problemów społecznych. W Gminie Radzyń Podlaski w 2020 r. odnotowano łącznie 88 przestępstw kryminalnych, co daje średnią wartość dla Gminy równą 11,47. W przeliczeniu na 1 000 mieszkańców nasilenie tego zjawiska widoczne jest przede wszystkim w sołectwach: Biała, Paszki Mała, Marynin, Ustrzesz, Stasinów, Jaski, Płudy, Bedlno.

Mapa delimitacyjna 10. Liczba osób zgłoszonych do GKRPA na 1000 mieszkańców w 2020 r.

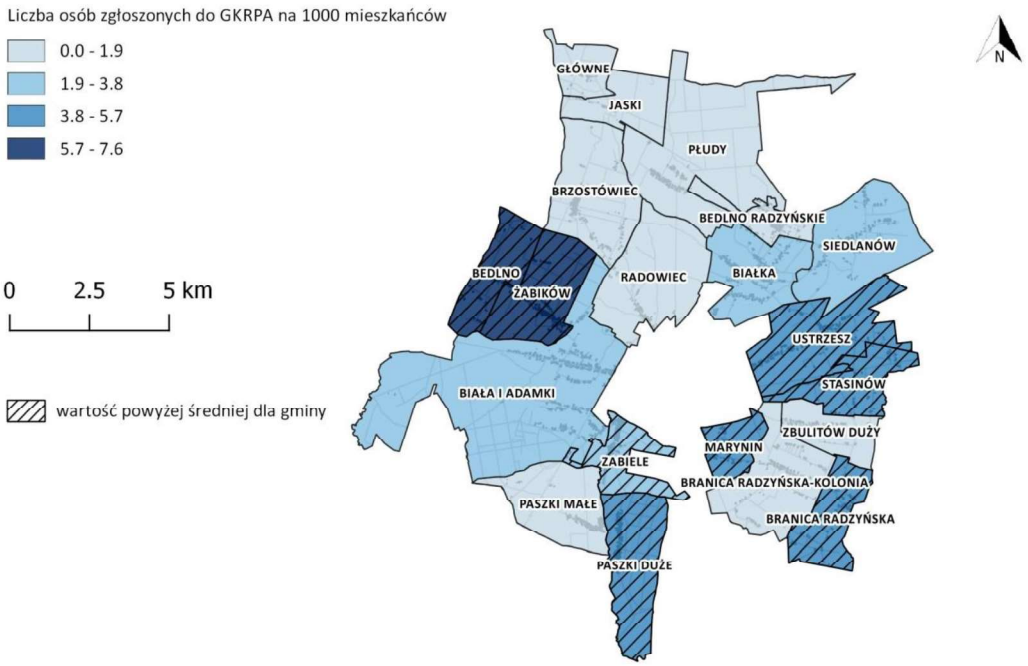

Nazwa obszaru	Wartość wskaźnika	Nazwa obszaru	Wartość wskaźnika
BIAŁA i ADAMKI	2,21	STASINÓW	**4,93**
BIAŁKA	2,54	JASKI	0
ZABIELE	**3,60**	PŁUDY	0
PASZKI DUŻE	**5,71**	BRZOSTÓWIEC	1,76
PASZKI MAŁE	0	RADOWIEC	0
MARYNIN	**3,82**	BEDLNO	**7,02**
BRANICA RADZYŃSKA	**3,94**	ŻABIKÓW	**7,63**
BRANICA RADZYŃSKA-KOLONIA	0	BEDLNO RADZYŃSKIE	0
ZBULITÓW DUŻY	0	SIEDLANÓW	2,37
USTRZESZ	**5,42**	GŁÓWNE	0
ŚREDNIA WARTOŚĆ WSKAŹNIKA DLA GMINY			**2,55**

Źródło danych: Urząd Gminy Radzyń Podlaski

O stanie kryzysowym na danym obszarze świadczy również uzależnienie społeczności lokalnej od alkoholu, bowiem zjawisku temu często towarzyszą problemy związane z występowaniem patologii społecznych, problemów bytowych, problemów opiekuńczo – wychowawczych czy przemocy. Co istotne, w przypadku problemów związanych z uzależnieniem jednego z członków rodziny, częstym problemem jest współuzależnienie pozostałych członków rodziny, co powoduje dodatkowe pogłębienie sytuacji problemowej. Na obszarze Gminy Radzyń Podlaski w 2020 roku zgłoszono do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych łącznie 23 osoby, co w przeliczeniu na 1000 mieszkańców daje średnią dla Gminy na poziomie 2,55. Wartości przewyższające średnią dla Gminy odnotowano w sołectwach: Zabiele, Paszki Duże, Marynin, Branica Radzyńska, Ustrzesz, Stasinów, Bedlno i Żabików.

SFERA GOSPODARCZA

Mapa delimitacyjna 11. Liczba zarejestrowanych działających podmiotów gospodarczych na 1000 ludności sołectwa w 2020 r.

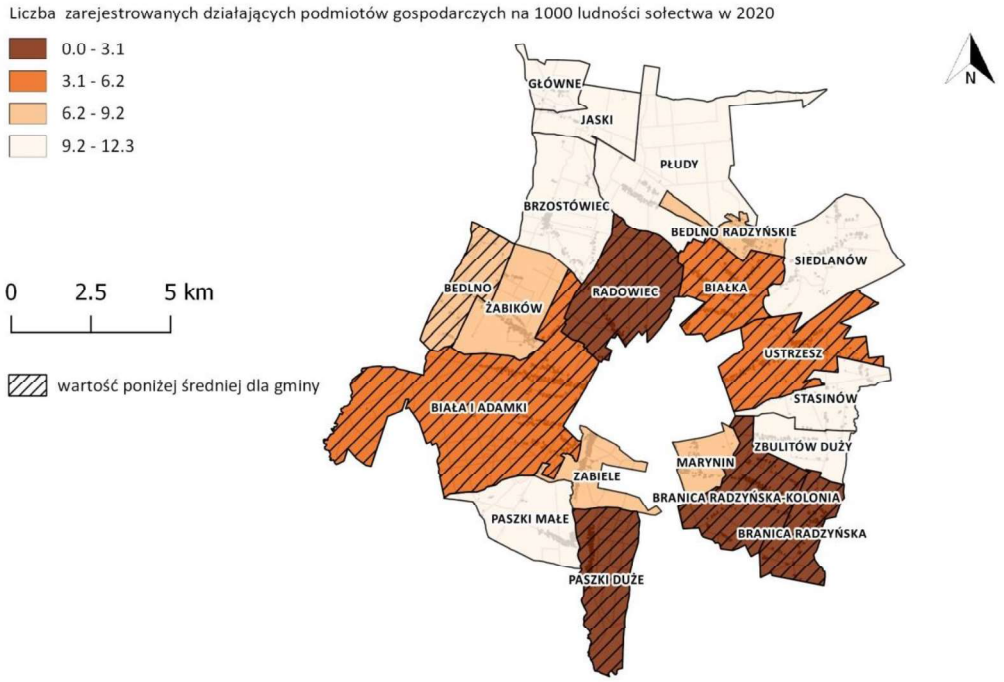

Nazwa obszaru	Wartość wskaźnika	Nazwa obszaru	Wartość wskaźnika
BIAŁA i ADAMKI	**5,90**	STASINÓW	9,85
BIAŁKA	**5,08**	JASKI	10,00
ZABIELE	9,01	PŁUDY	9,62
PASZKI DUŻE	**2,86**	BRZOSTÓWIEC	12,32
PASZKI MAŁE	12,27	RADOWIEC	**0,00**
MARYNIN	7,63	BEDLNO	**7,02**
BRANICA RADZYŃSKA	**0,00**	ŻABIKÓW	7,63
BRANICA RADZYŃSKA-KOLONIA	**0,00**	BEDLNO RADZYŃSKIE	7,60
ZBULITÓW DUŻY	9,65	SIEDLANÓW	9,48
USTRZESZ	**3,62**	GŁÓWNE	11,90
ŚREDNIA WARTOŚĆ WSKAŹNIKA DLA GMINY			**7,07**

Źródło danych: Urząd Gminy Radzyń Podlaski

Jednym ze wskaźników obrazujących jakość kapitału ludzkiego w obszarze gospodarczym jest poziom przedsiębiorczości społeczności danego obszaru. Do kluczowych cech definiujących przedsiębiorczość zalicza się gotowość do podejmowania ryzyka, umiejętność dostrzegania potrzeb i doskonalenia pomysłów. Przedsiębiorcy - organizatorzy produkcji i gotowi do podejmowania ryzyka twórcy nowatorskich pomysłów pełnią ważne funkcje w gospodarce każdego szczebla, wprowadzają bowiem nowe wyroby na rynek i de facto tworzą nowe rynki, rozwijają nowe technologie, reorganizują przedsiębiorstwa w nowy, twórczy sposób. To właśnie oni decydują o poziomie autonomicznych inwestycji (niezależnych od regulacji

państwa), wpływają w znaczący sposób na konkurencyjność gospodarki, a przez to na poziom bogactwa gminy, regionu, kraju. Przedsiębiorców, poza dążeniem do osiągnięcia zysku, charakteryzuje pragnienie niezależności, samorealizacji, urzeczywistnienia własnych wizji. Wszystkie wymienione cechy sprawiają, iż osoby prowadzące działalność gospodarczą są ważnymi członkami lokalnej społeczności. Będą to bowiem osoby zaangażowane, kreatywne, ale też dociekliwe. Zatem analiza poziomu przedsiębiorczości danej jednostki administracyjnej pozwala wnioskować o poziomie zaradności mieszkańców oraz chęci pracy na własny rachunek. Niska liczba funkcjonujących przedsiębiorstw świadczy o niekorzystnych warunkach dla rozwoju gospodarczego, a konsekwencją tego będzie niska liczba miejsc pracy dla lokalnej społeczności. Do jednostek pomocniczych wyróżniających się najmniejszym zainteresowaniem przedsiębiorców, o czym wnioskować można po liczbie zarejestrowanych przedsiębiorstw w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców, należą sołectwa: Biała, Białka, Paszki Duże, Ustrzesz i Bedlno. Najgorszą sytuację w tej sferze odnotowano w sołectwach: Branica Radzyńska, Branica Radzyńska – Kolonia i Radowiec – wartość wskaźnika dla tych jednostek wynosi 0.

Mapa delimitacyjna 12. Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych na 1000 ludności sołectwa w 2020 r.

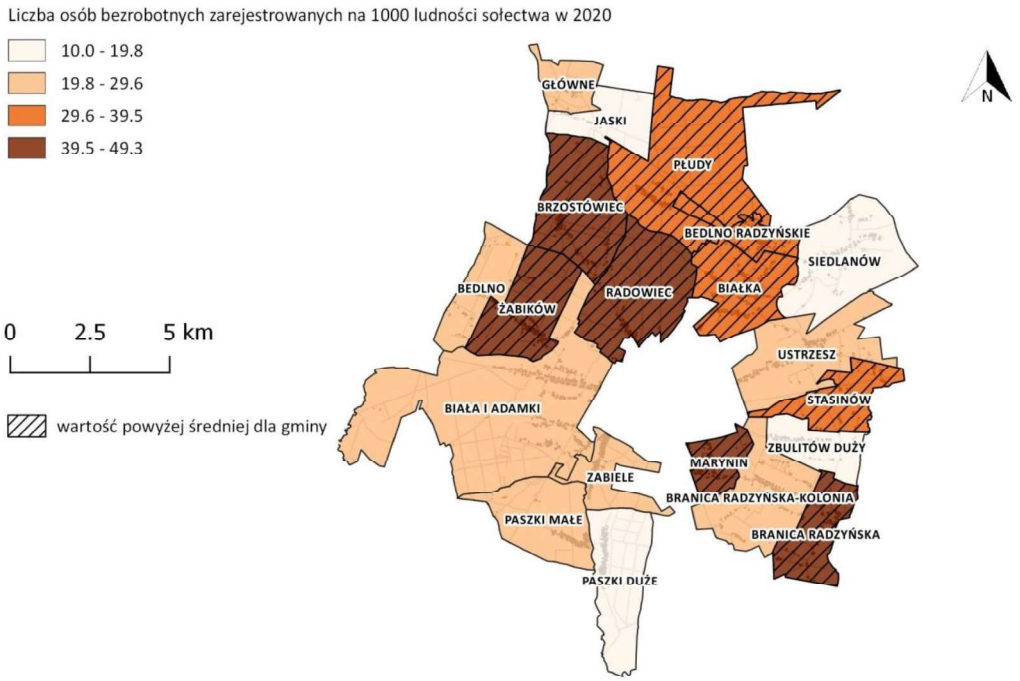

Nazwa obszaru	Wartość wskaźnika	Nazwa obszaru	Wartość wskaźnika
BIAŁA i ADAMKI	25,07	STASINÓW	**34,48**
BIAŁKA	**30,50**	JASKI	10,00
ZABIELE	25,23	PŁUDY	**35,26**
PASZKI DUŻE	11,43	BRZOSTÓWIEC	**49,30**
PASZKI MAŁE	27,61	RADOWIEC	**41,47**
MARYNIN	**45,80**	BEDLNO	28,07
BRANICA RADZYŃSKA	**47,24**	ŻABIKÓW	**47,71**

BRANICA RADZYŃSKA-KOLONIA	26,61	BEDLNO RADZYŃSKIE	**30,42**
ZBULITÓW DUŻY	19,29	SIEDLANÓW	18,96
USTRZESZ	25,32	GŁÓWNE	23,81
ŚREDNIA WARTOŚĆ WSKAŹNIKA DLA GMINY			**30,18**

Źródło danych: Urząd Gminy Radzyń Podlaski

Problem bezrobocia jest poważną przeszkodą w rozwoju gospodarczym, z którą boryka się gospodarka kraju na każdym szczeblu. Dlatego też w niniejszym opracowaniu skupiono się na trzech wskaźnikach obrazujących ten problem. Jest to bowiem istotne, negatywne zjawisko społeczne, które zarazem jest jednym z najtrudniejszych do zwalczenia. W całym kraju mamy do czynienia z rosnącym i długotrwałym zjawiskiem bezrobocia, które powoduje szereg negatywnych skutków ekonomicznych, polityczno-społecznych i gospodarczych. Zjawisko to jest przyczyną wielu problemów społecznych: ubóstwa i pogorszenia warunków życia, patologii, przestępczości oraz izolacji społecznej. W celu zminimalizowania problemu bezrobocia koniecznym jest podjęcie wszelkich działań zmierzających do włączenia społecznego, poprawy warunków i rozwoju przedsiębiorczości, które sprzyjają tworzeniu nowych miejsc pracy. Średnia wartość wskaźnika dla gminy Radzyń Podlaski osiągnęła poziom 30,18. Sołectwami, w których wartość wskaźnika jest wyższa niż średnia dla gminy są: Białka, Marynin, Branica Radzyńska, Stasinów, Płudy, Brzostówiec, Radowiec, Żabików i Beldno Radzyńskie.

Mapa delimitacyjna 13. Liczba osób długotrwale bezrobotnych zarejestrowanych na 1000 ludności sołectwa w 2020 r.

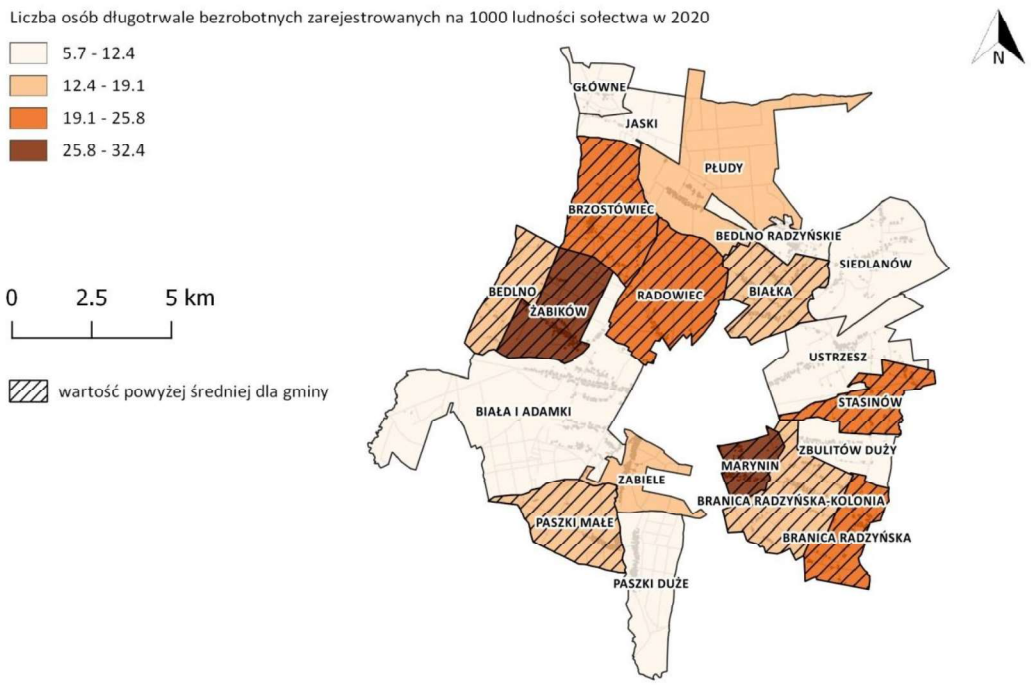

Nazwa obszaru	Wartość wskaźnika	Nazwa obszaru	Wartość wskaźnika
BIAŁA i ADAMKI	11,80	STASINÓW	**19,70**
BIAŁKA	**16,52**	JASKI	10,00
ZABIELE	14,41	PŁUDY	16,03
PASZKI DUŻE	5,71	BRZOSTÓWIEC	**24,65**
PASZKI MAŁE	**18,40**	RADOWIEC	**23,04**
MARYNIN	**26,72**	BEDLNO	**17,54**
BRANICA RADZYŃSKA	**23,62**	ŻABIKÓW	**32,44**
BRANICA RADZYŃSKA-KOLONIA	**17,74**	BEDLNO RADZYŃSKIE	7,60
ZBULITÓW DUŻY	9,65	SIEDLANÓW	7,11
USTRZESZ	9,04	GŁÓWNE	11,90
ŚREDNIA WARTOŚĆ WSKAŹNIKA DLA GMINY			**16,18**

Źródło danych: Urząd Gminy Radzyń Podlaski

Zjawisko długotrwałego bezrobocia definiowane jest jako pozostawanie bez zatrudnienia przez okres powyżej 12 miesięcy w przypadku osoby zarejestrowanej w urzędzie pracy jako bezrobotna. Jest to zjawisko szczególnie niekorzystne z punktu widzenia rynku pracy, a tym samym i gospodarki, ponieważ najczęściej świadczyć może o tym, że bezrobotny nie ma zamiaru czy możliwości podjęcia zatrudnienia bądź uzyskuje dochody z nielegalnych źródeł (np. praca „na czarno”). Problem długotrwałego bezrobocia dotyka często kobiety, które po urodzeniu dziecka mają trudności z powrotem na zajmowane wcześniej stanowisko lub ogólnie na rynek pracy. Średnia wartość tego wskaźnika dla gminy Radzyń Podlaski to 16,18. Sołectwami,

w których wartość wskaźnika jest wyższa niż średnia dla gminy, co sugeruje sytuację kryzysową są: Białka, Paszki Małe, Marynin, Branica Radzyńska, Stasinów, Brzostówiec, Radowiec, Bedlno, Żabików.

Mapa delimitacyjna 14. Liczba osób bezrobotnych w wieku poniżej 30 roku życia na 1000 ludności sołectwa w 2020 r.

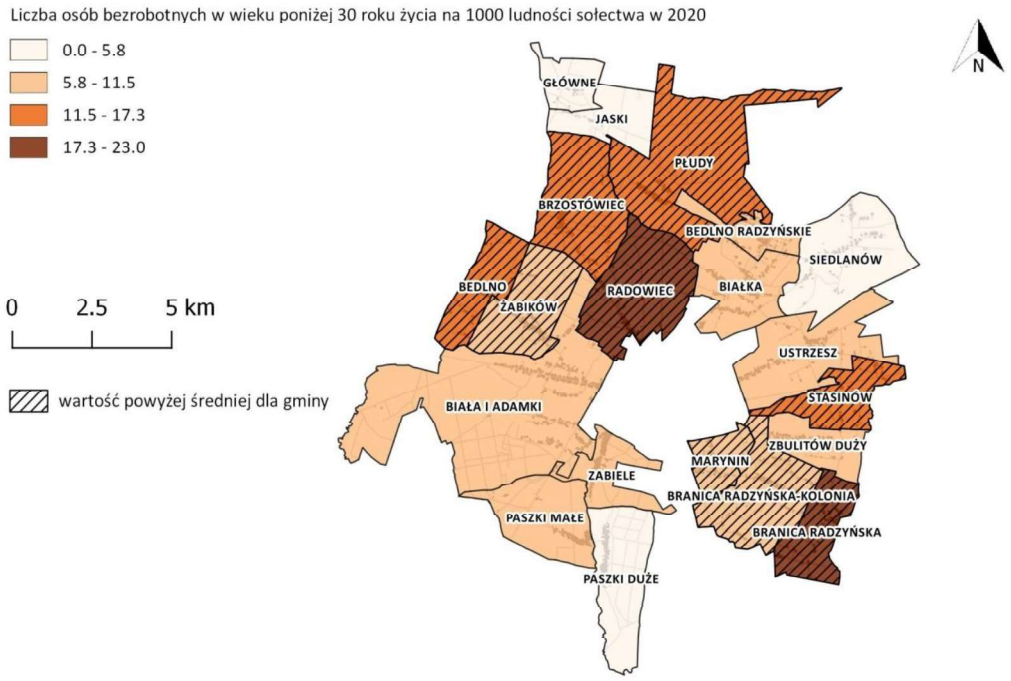

Nazwa obszaru	Wartość wskaźnika	Nazwa obszaru	Wartość wskaźnika
BIAŁA i ADAMKI	10,32	STASINÓW	**14,78**
BIAŁKA	10,17	JASKI	0,00
ZABIELE	9,01	PŁUDY	**16,03**
PASZKI DUŻE	5,71	BRZOSTÓWIEC	**15,85**
PASZKI MAŁE	9,20	RADOWIEC	**23,04**
MARYNIN	**11,45**	BEDLNO	**14,04**
BRANICA RADZYŃSKA	**19,69**	ŻABIKÓW	**11,45**
BRANICA RADZYŃSKA-KOLONIA	**11,09**	BEDLNO RADZYŃSKIE	7,60
ZBULITÓW DUŻY	9,65	SIEDLANÓW	4,74
USTRZESZ	7,23	GŁÓWNE	0,00
ŚREDNIA WARTOŚĆ WSKAŹNIKA DLA GMINY			**10,55**

Źródło danych: Urząd Gminy Radzyń Podlaski

Prowadząc analizy sytuacji Gminy w obszarze gospodarczym, zwrócono także uwagę na problem bezrobocia wśród osób młodych – do 30 roku życia. Jest to poważny problem dotykający w szczególności gminy wiejskie, wymuszający nieraz zmianę miejsca zamieszkania wśród ludzi młodych, wyjeżdżających w poszukiwaniu zatrudnienia do większych ośrodków i aglomeracji miejskich. W konsekwencji obszary o wysokim poziomie wskaźnika *liczba osób bezrobotnych w wieku poniżej 30 roku życia*, borykają się z problemami społecznymi i gospodarczymi towarzyszącymi temu zjawisku, takimi jak wyludnianie się

obszaru, pogłębienie problemu starzenia społeczeństwa, czy brak wykwalifikowanych pracowników na lokalnym rynku pracy. Do jednostek pomocniczych wyróżniających się najwyższą wartością wskaźnika zaliczyć należy sołectwa: Marynin, Branica Radzyńska, Branica Radzyńska –Kolonia, Stasinów, Płudy, Brzostówiec, Radowiec, Bedlno i Żabików.

SFERA ŚRODOWISKOWA

Mapa delimitacyjna 15. Powierzchnia wyrobów zawierających azbest w powierzchni sołectwa 2019 r. (m2)

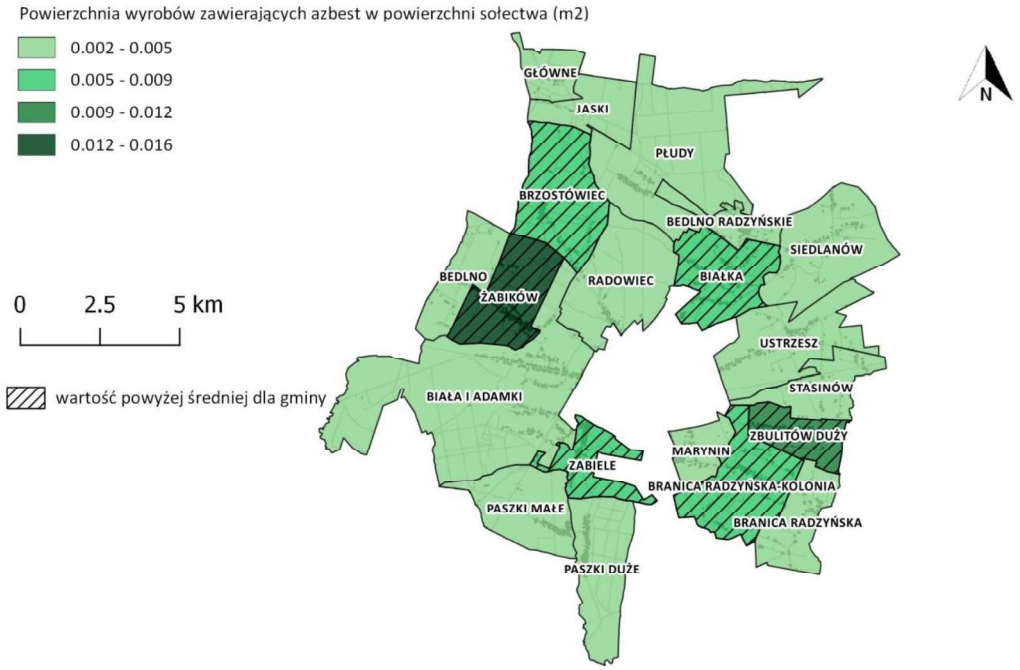

Nazwa obszaru	Wartość wskaźnika	Nazwa obszaru	Wartość wskaźnika
BIAŁA i ADAMKI	0,004	STASINÓW	0,004
BIAŁKA	**0,007**	JASKI	0,002
ZABIELE	**0,006**	PŁUDY	0,005
PASZKI DUŻE	0,004	BRZOSTÓWIEC	**0,006**
PASZKI MAŁE	0,004	RADOWIEC	0,002
MARYNIN	0,003	BEDLNO	0,005
BRANICA RADZYŃSKA	0,005	ŻABIKÓW	**0,016**
BRANICA RADZYŃSKA-KOLONIA	**0,006**	BEDLNO RADZYŃSKIE	0,004
ZBULITÓW DUŻY	**0,010**	SIEDLANÓW	0,005
USTRZESZ	0,004	GŁÓWNE	0,004
ŚREDNIA WARTOŚĆ WSKAŹNIKA DLA GMINY			**0,005**

Źródło danych: Urząd Gminy Radzyń Podlaski

Ilość azbestu na danym obszarze jest ważnym czynnikiem wpływającym na jakość środowiska naturalnego. Surowiec ten spotykany jest najczęściej w pokryciach dachowych. Jest to szczególnie niebezpieczny materiał, ze względu na występowanie w starych płytach włóknowo-cementowych (nazywanych kiedyś eternitem) od 11 do 13% rakotwórczego azbestu. Niezabezpieczone płyty są bardzo szkodliwe, nawet jeśli tylko leżą na dachu, bowiem deszcze wymywają z nich spoiwo cementowe, przez co wiązki włókien azbestu zostają odsłonięte, rozszczepiają się i uwalniają do środowiska. Im bardziej zniszczone jest pokrycie dachowe, tym więcej włókien się ulatnia. Mechaniczne uszkodzenia płyt są szczególnie niebezpieczne, bowiem mogą powodować łamanie się i kruszenie powłoki, czego konsekwencją jest wprowadzenie znacznych ilości szkodliwych substancji do środowiska. Włókna azbestowe pozostają niewidoczne dla ludzkiego oka - są czterokrotnie cieńsze od włosa, co czyni je jeszcze bardziej niebezpiecznymi. Dlatego też szczególnie istotnym jest bezpieczne usuwanie starych płyt włóknowo-cementowych i innych wyrobów zawierających azbest oraz ich stosowna utylizacja. Azbest jest materiałem szczególnie szkodliwym dla zdrowia ludzi. Gmina Radzyń Podlaski w 2011 roku przyjęła *Gminny program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla Gminy Radzyń Podlaski na lata 2011 – 2029,* w ramach którego założono oczyszczenie obszaru gminy z azbestu przez usunięcie wyrobów zawierających ten surowiec. Ostatnia inwentaryzacja wyrobów zawierających azbest na obszarze Gminy miała miejsce w 2019 roku. Dlatego też dla tego wskaźnika przedstawiono dane z inwentaryzacji, które są najbardziej aktualnymi i najpełniejszymi posiadanymi przez Urząd Gminy danymi w tym zakresie. Średnia wartość tego wskaźnika dla Gminy Radzyń Podlaski to 0,005 m^2. Sołectwami, w których wartość wskaźnika jest wyższa niż średnia dla Gminy, co sugeruje sytuację kryzysową są: Białka, Zabiele, Branica Radzyńska, Branica Radzyńska – Kolonia, Zbulitów Duży, Płudy, Brzostówiec, Bedlno, Żabików i Siedlanów.

Mapa delimitacyjna 16. Powierzchnia obszarów prawnie chronionych na terenie sołectwa 2020 r. (ha)

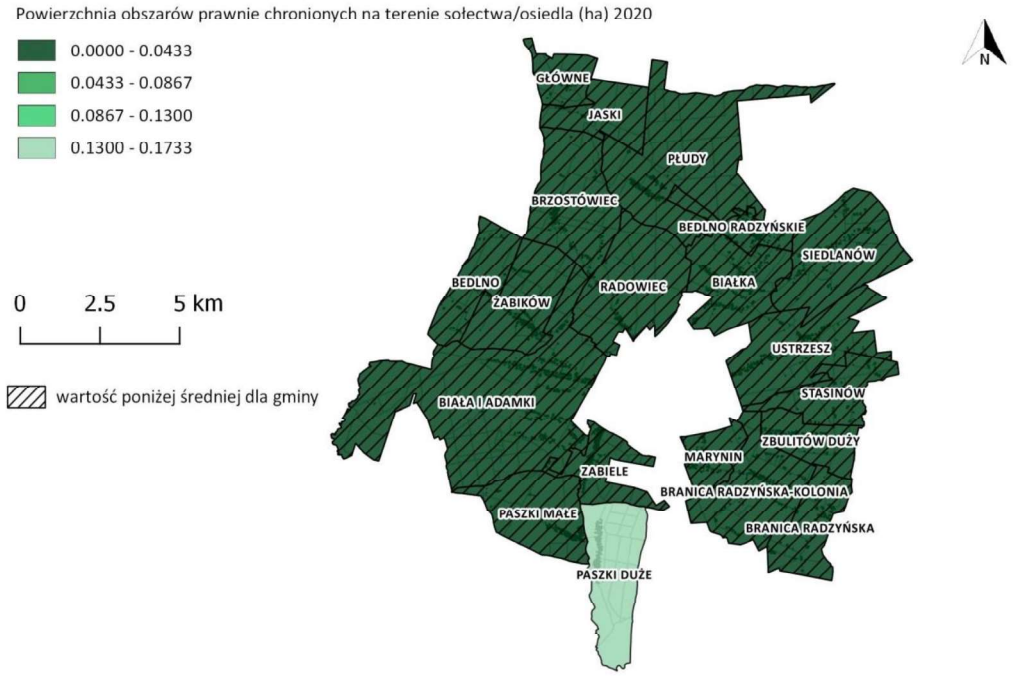

Nazwa obszaru	Wartość wskaźnika	Nazwa obszaru	Wartość wskaźnika
BIAŁA i ADAMKI	**0,00596**	STASINÓW	**0**
BIAŁKA	**0**	JASKI	**0**
ZABIELE	**0**	PŁUDY	**0**
PASZKI DUŻE	0,17331	BRZOSTÓWIEC	**0**
PASZKI MAŁE	**0**	RADOWIEC	**0**
MARYNIN	**0**	BEDLNO	**0**
BRANICA RADZYŃSKA	**0**	ŻABIKÓW	**0**
BRANICA RADZYŃSKA-KOLONIA	**0**	BEDLNO RADZYŃSKIE	**0**
ZBULITÓW DUŻY	**0**	SIEDLANÓW	**0**
USTRZESZ	**0**	GŁÓWNE	**0,00188**
ŚREDNIA WARTOŚĆ WSKAŹNIKA DLA GMINY			**0,00906**

Źródło danych: Urząd Gminy Radzyń Podlaski

Gmina Radzyń Podlaski charakteryzuje się niewielką powierzchnią obszarów objętych ochroną ze względu na występowanie szczególnych walorów środowiskowych. Ma to swoje negatywne przełożenie zarówno na sferę środowiskową, jak i inne, m.in. gospodarczą. Może to bowiem świadczyć o stosunkowo przeciętnej lub nawet niskiej jakości środowiska naturalnego, w którym rzadko występujące gatunki roślin i zwierząt nie przetrwają. W sferze gospodarczej natomiast, tereny o większej kumulacji obszarów ciekawych przyrodniczo, mogą budować całą gałąź gospodarki lokalnej w oparciu o turystykę przyrodniczą, czy nawet łącząc kilka obszarów turystyki (np. przyrodniczą i historyczną) w skumulowany produkt turystyczny. W przypadku tego wskaźnika obszar niemal całej Gminy osiągnął wartości poniżej średniej lub 0, z wyjątkiem sołectwa Paszki Duże.

SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA

Mapa delimitacyjna 17. Udział gminnych zdegradowanych obiektów o przeznaczeniu kulturowym i/lub zabytkowych w budynkach ogółem 2020 r. (%)

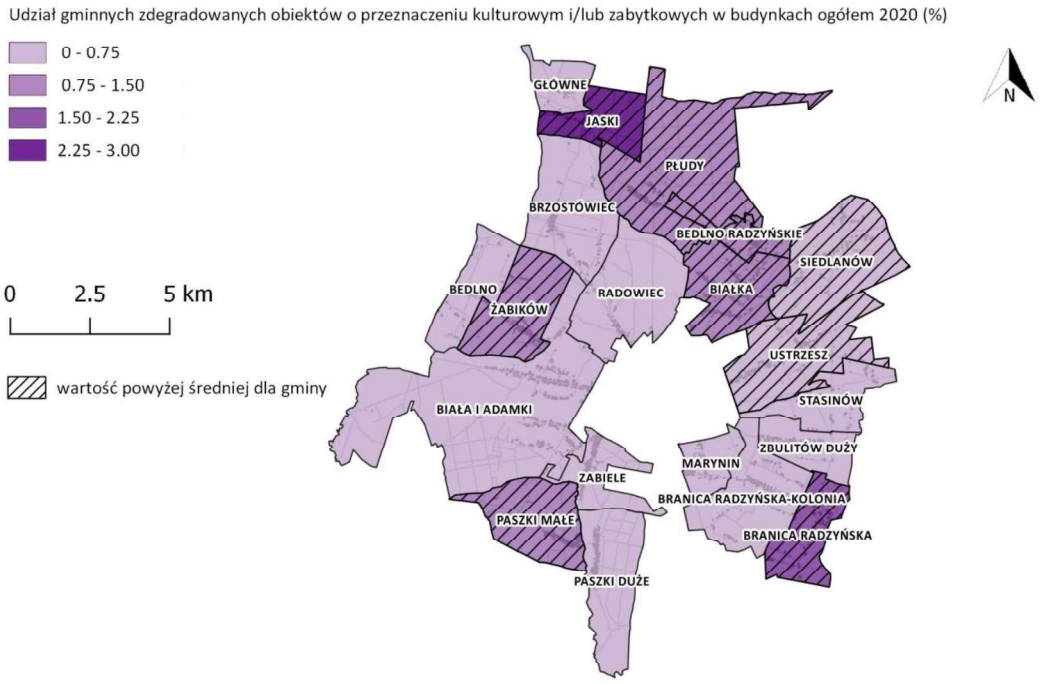

Nazwa obszaru	Wartość wskaźnika	Nazwa obszaru	Wartość wskaźnika
BIAŁA i ADAMKI	0	STASINÓW	0
BIAŁKA	**1,20**	JASKI	**2,63**
ZABIELE	0	PŁUDY	**0,99**
PASZKI DUŻE	0	BRZOSTÓWIEC	0
PASZKI MAŁE	**1,06**	RADOWIEC	0
MARYNIN	0	BEDLNO	0
BRANICA RADZYŃSKA	**2,47**	ŻABIKÓW	**1,20**
BRANICA RADZYŃSKA-KOLONIA	0	BEDLNO RADZYŃSKIE	**1,01**
ZBULITÓW DUŻY	0	SIEDLANÓW	**0,67**
USTRZESZ	**0,50**	GŁÓWNE	0
ŚREDNIA WARTOŚĆ WSKAŹNIKA DLA GMINY			**0,48**

Źródło danych: Urząd Gminy Radzyń Podlaski

Degradacja przestrzeni publicznej przejawia się m.in. w występowaniu zdegradowanych, zaniedbanych obiektów, np. budynków wymagających pilnych prac remontowych, budynków niewykorzystanych, które utraciły swoją funkcję, miejsc szerzenia patologii społecznych. Odpowiednie zagospodarowanie przestrzeni publicznej jest istotnym aspektem rozwoju społeczności lokalnej. Szczególną rolę w tym procesie odgrywają publiczne przestrzenie o przeznaczeniu kulturowym i zabytki. Ich degradacja może wpłynąć zarówno na dostęp do kultury, jak i motywację mieszkańców Gminy do uczestnictwa w wydarzeniach kulturalnych i ich zainteresowanie kulturą. Z powodu występowania problemów w zakresie degradacji obiektów zabytkowych i kulturowych, przestrzeń danej jednostki przestaje być reprezentacyjna, co przekłada się na atrakcyjność turystyczno-gospodarczą całej Gminy. Średnia wartość wskaźnika dla Gminy Radzyń Podlaski wyniosła 0,48. Wartości przewyższające średnią, sugerujące kryzys w tym obszarze dotyczą sołectw: Białka,

Paszki Małe, Branica Radzyńska, Ustrzesz, Jaski, Płudy, Brzostówiec, Żabików, Bedlno Radzyńskie i Siedlanów.

Mapa delimitacyjna 18. Udział obiektów o charakterze zabytkowym na terenie sołectwa w budynkach ogółem 2020 r. (%)

Nazwa obszaru	Wartość wskaźnika	Nazwa obszaru	Wartość wskaźnika
BIAŁA i ADAMKI	**0**	STASINÓW	**0**
BIAŁKA	3,21	JASKI	5,26
ZABIELE	3,51	PŁUDY	4,95
PASZKI DUŻE	**2,44**	BRZOSTÓWIEC	**1,09**
PASZKI MAŁE	5,32	RADOWIEC	**0**
MARYNIN	**0**	BEDLNO	**1,23**
BRANICA RADZYŃSKA	11,11	ŻABIKÓW	4,82
BRANICA RADZYŃSKA-KOLONIA	**0,61**	BEDLNO RADZYŃSKIE	**2,02**
ZBULITÓW DUŻY	6,25	SIEDLANÓW	**1,33**
USTRZESZ	**2,51**	GŁÓWNE	**1,89**
ŚREDNIA WARTOŚĆ WSKAŹNIKA DLA GMINY			**2,48**

Źródło danych: Urząd Gminy Radzyń Podlaski

Obiekty o charakterze zabytkowym mają szczególne znaczenie dla rozwoju gminy, zarówno w sferze przestrzennej, jak i społecznej czy gospodarczej. Występowanie obiektów zabytkowych na obszarze danej jednostki czyni bowiem jej przestrzeń bardziej zróżnicowaną, zwłaszcza w kontekście architektonicznym i

historycznym, podnosząc jej atrakcyjność osiedleńczą. W kontekście społecznym, występowanie miejsc, czy obiektów zabytkowych może wpływać na większe zainteresowanie lokalnej społeczności własnymi korzeniami, historią miejsca, w którym żyją, a tym samym na chęć kultywowania lokalnych tradycji. To z kolei może przyczynić się zarówno do większej aktywności mieszkańców, jak i do budowania więzi międzyludzkich wśród lokalnej społeczności. Nie bez znaczenia pozostaje fakt możliwości gospodarczego wykorzystania obiektów zabytkowych, które podnoszą atrakcyjność turystyczną obszaru, dając możliwość budowania produktów turystycznych, a tym samym powstawania nowych przedsiębiorstw działających w tym obszarze. Dlatego też dbałość o obiekty zabytkowe jest istotnym elementem wpływającym na rozwój gminy, a ich degradacja może prowadzić do kryzysu przestrzennego (zaburzony ład przestrzenny obszaru), ale także społecznego, czy nawet gospodarczego. Średnia wartość wskaźnika: *Udział obiektów o charakterze zabytkowym na terenie sołectwa w budynkach ogółem 2020 r.* to 2,48. Wartość niższą od średniej odnotowano w sołectwach: Biała i Adamki, Paszki Duże, Marynin, Branica Radzyńska - Kolonia, Ustrzesz, Stasinów, Brzostówiec, Radowiec, Bedlno, Bedlno Radzyńskie, Siedlanów i Główne.

Mapa delimitacyjna 19. Udział budynków mieszkalnych niepodłączonych do sieci wodociągowej w budynkach ogółem 2020 r. (%)

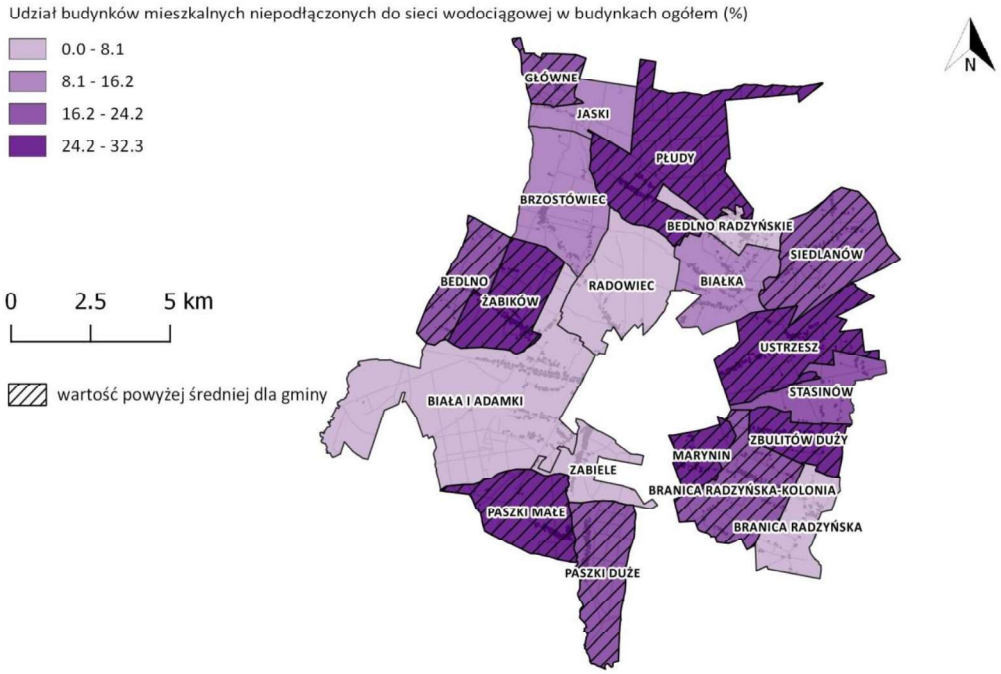

Nazwa obszaru	Wartość wskaźnika	Nazwa obszaru	Wartość wskaźnika
BIAŁA i ADAMKI	7,14	STASINÓW	16,67
BIAŁKA	9,64	JASKI	13,16
ZABIELE	1,75	PŁUDY	**29,70**
PASZKI DUŻE	**22,76**	BRZOSTÓWIEC	11,41
PASZKI MAŁE	**27,66**	RADOWIEC	0,00
MARYNIN	**32,32**	BEDLNO	**17,28**
BRANICA RADZYŃSKA	2,47	ŻABIKÓW	**25,30**
BRANICA RADZYŃSKA-KOLONIA	**23,17**	BEDLNO RADZYŃSKIE	7,07
ZBULITÓW DUŻY	**26,79**	SIEDLANÓW	**24,00**
USTRZESZ	**27,64**	GŁÓWNE	**18,87**
ŚREDNIA WARTOŚĆ WSKAŹNIKA DLA GMINY			**17,24**

Źródło danych: Urząd Gminy Radzyń Podlaski

Dostęp do wszelkiego rodzaju infrastruktury na terenie gminy podnosi atrakcyjność osiedleńczą obszaru, dając mieszkańcom wyższy komfort życia. Obecnie bardzo istotnym problemem infrastrukturalnym jest brak dostępu do instalacji sieciowych m.in. sieci wodociągowej i kanalizacyjnej. W kwestii dostępności sieci wodociągowej na terenie Gminy Radzyń Podlaski w dalszym ciągu odnotowuje się znaczne potrzeby w tym zakresie. Średnio 17,24% budynków mieszkalnych w Gminie nadal pozostaje bez dostępu do sieci wodociągowej. Najbardziej niekorzystnie w tym obszarze wypadają sołectwa: Paszki Duże, Paszki Małe, Marynin, Branica Radzyńska - Kolonia, Zbulitów Duży, Ustrzesz, Płudy, Bedlno, Żabików, Siedlanów i Główne.

4. ANALIZA JAKOŚCIOWA

Biorąc pod uwagę fakt, iż dane statystyczne nie zawsze oddają sytuację badanego obszaru w pełnym zakresie – jako że obarczone są marginesem błędu, w toku prac nad wyznaczeniem obszarów zdegradowanych i obszaru do rewitalizacji analizę wielokryterialną pogłębiono posługując się analizą jakościową.

Chcąc zaczerpnąć informacji odnośnie sytuacji w Gminie z bezpośredniego i najlepiej znającego ten obszar źródła – mieszkańców Gminy Radzyń Podlaski, posłużono się ankietą, jako jedną ze skuteczniejszych form badania większej grupy respondentów. Zaplanowana w taki sposób analiza jakościowa jest również narzędziem angażowania społeczności lokalnej w budowanie przyszłości Gminy, dając możliwość bezpośredniego wypowiedzenia się, a co za tym idzie – współdecydowania o rozwoju Gminy, którą zamieszkują.

Badanie przeprowadzono za pomocą ankiety w dwóch wersjach: on-line (dostępnej na stronie internetowej Gminy Radzyń Podlaski) oraz papierowej (dostępnej w Urzędzie Gminy). Takie podejście pozwoliło dotrzeć do jak największej liczby mieszkańców, wzięto bowiem pod uwagę możliwości i preferencje mieszkańców, co do których wiedzą z autorami niniejszego dokumentu podzielili się pracownicy Urzędu Gminy. Badanie rozpoczęto od krótkiego wstępu wyjaśniającego cel badania, a także kwestie merytoryczne i terminologię związaną z procesem delimitacji obszarów zdegradowanych i do rewitalizacji.

W pierwszym pytaniu poproszono respondentów o ocenę, czy Gmina potrzebuje programu ożywienia społeczno-gospodarczego, realizowanego w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji. Znaczna większość badanych udzieliła odpowiedzi TAK (78 osoby), odmiennego zdania natomiast była 1 osoba.

Wykres 1. Odpowiedzi na pytanie 1. *Czy Pani/Pana zdaniem Gmina potrzebuje programu ożywienia społeczno-gospodarczego, realizowanego w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji?*

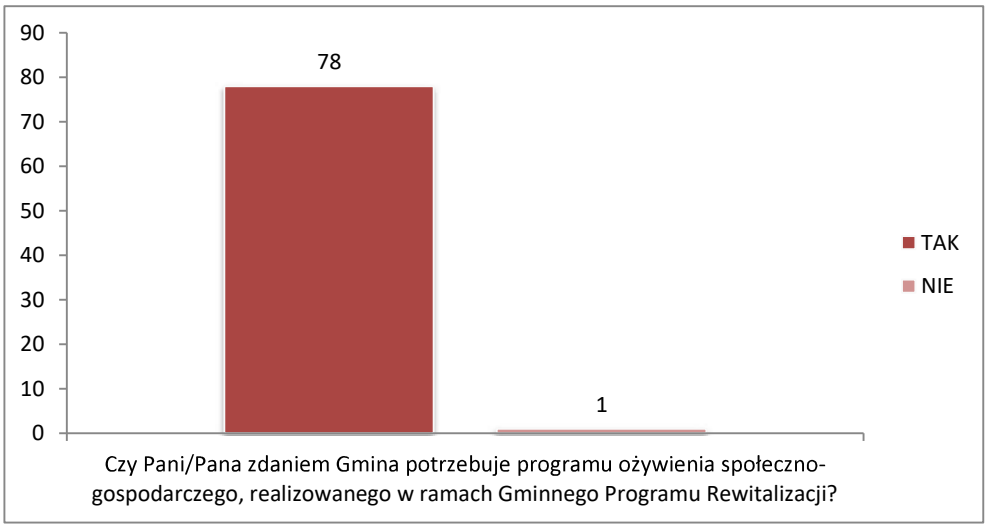

Źródło: Opracowanie własne

Odpowiedzi udzielone na pytanie pierwsze pozwalają wnioskować, iż mieszkańcy dostrzegają problemy, z którymi boryka się Gmina i są świadomi zagrożenia jakie niosą dla jej dalszego rozwoju. Dlatego uważają, iż Gmina potrzebuje usystematyzowanego planu rozwoju, ukierunkowanego zwłaszcza na obszary o najgorszej sytuacji społeczno-gospodarczej.

Kolejne pytanie dotyczyło kwestii największego nagromadzenia różnego rodzaju problemów w sferze społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej i środowiskowej w sołectwach Gminy Radzyń Podlaski. Odpowiedzi respondentów prezentuje wykres poniżej:

Wykres 2. Odpowiedzi na pytanie 2. *Które z sołectw Gminy Radzyń Podlaski, Pani/Pana zdaniem, cechują się największym nagromadzeniem różnego rodzaju problemów w sferze społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej i środowiskowej?*

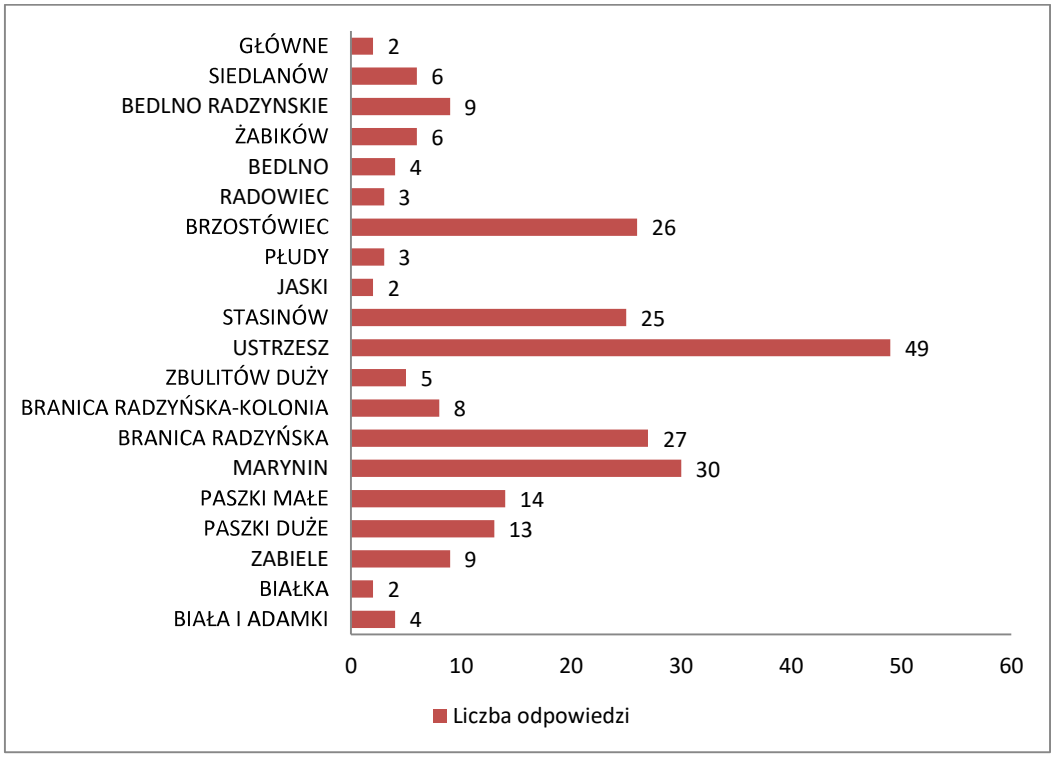

Źródło: Opracowanie własne

Wśród sołectw Gminy Radzyń Podlaski mieszkańcy najczęściej wskazywali sołectwa Ustrzesz i Marynin (odpowiednio 49 i 30 odpowiedzi), jako te, w których zauważają największe nagromadzenie różnego rodzaju problemów w sferze społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej i środowiskowej. Do innych sołectw, które zdaniem mieszkańców wymagają szczególnego zainteresowania, ze względu na koncentrację negatywnych zjawisk należą sołectwa: Brzostówiec, Branica Radzyńska i Stasinów.

W pytaniu trzecim poproszono ankietowanych o wskazanie obszarów cechujących się szczególnie złą sytuacją, która powoduje konieczność poddania ich procesowi rewitalizacji w pierwszej kolejności. Zdaniem badanych procesowi rewitalizacji w pierwszej kolejności należy poddać sołectwa: Ustrzesz (16 odpowiedzi), Marynin, Stasinów, Branica Radzyńska (po 12 odpowiedzi), Brzostówiec (11 odpowiedzi) oraz Paszki Duże (7 odpowiedzi). Wszystkie odpowiedzi udzielone na pytanie trzecie zebrano w postaci graficznej na wykresie poniżej:

Wykres 3. Odpowiedzi na pytanie 3. *Spośród sołectw wybranych w pytaniu nr 2 proszę wskazać te, które Pani/Pana zdaniem powinny zostać poddane procesowi rewitalizacji w pierwszej kolejności*.

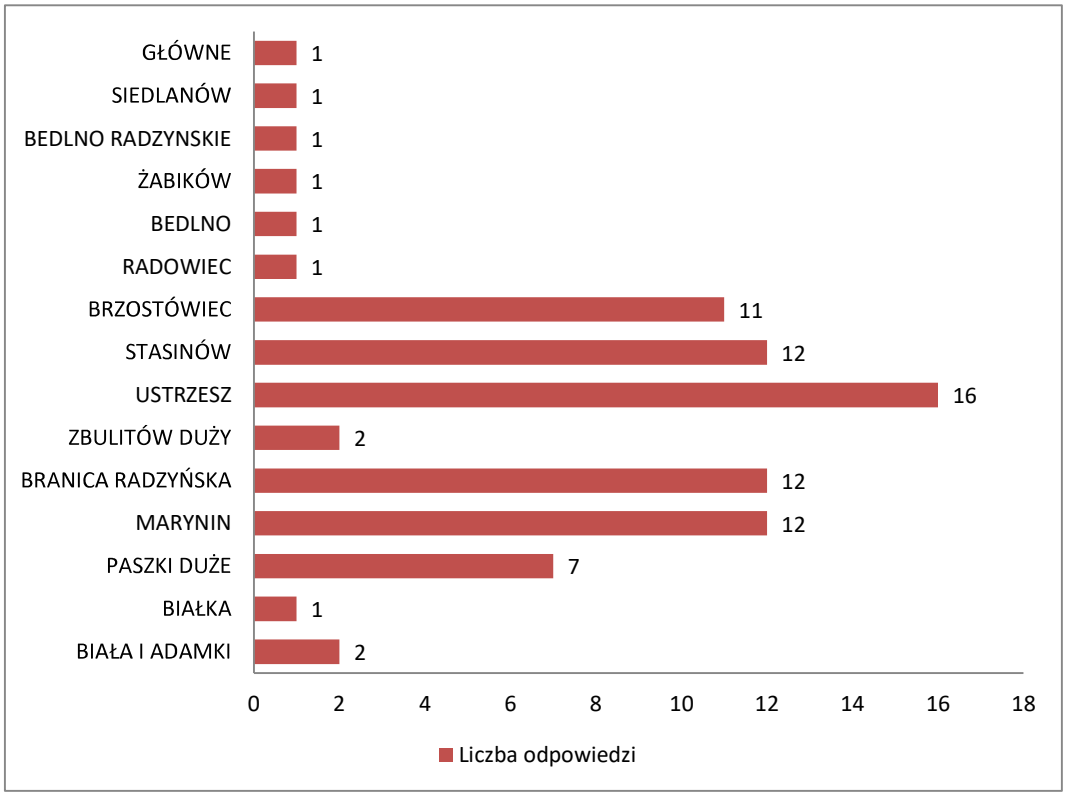

Źródło: Opracowanie własne

Następnie w stosunku do obszarów wskazanych w pytaniu trzecim respondenci określali jakie negatywne zjawiska dostrzegają i jak oceniają natężenie problemu. Analizę odpowiedzi udzielonych na pytanie czwarte przeprowadzono w stosunku do poszczególnych sołectw wskazanych w odpowiedziach na pytanie trzecie, by najpełniej zobrazować skalę i rodzaj problemów skoncentrowanych na obszarach poszczególnych sołectw. Tabele poniżej przedstawiają zatem liczbę odpowiedzi udzielonych dla poszczególnych sołectw.

Tabela 1. Odpowiedzi na pytanie 4. *Jakiego rodzaju problemy i w jakim natężeniu (skali) występują w sołectwie wskazanym przez Panią/Pana w pytaniu nr 3?* w stosunku do sołectw Biała i Adamki

	Rodzaj problemu	Natężenie (skala)			
		Brak problemu	Niskie natężenie	Średnie natężenie	Wysokie natężenie
Sfera społeczna	Uzależnienie od wsparcia finansowego z pomocy społecznej		1	1	
	Ubóstwo	1	1		
	Bezdomność	1	1		
	Przemoc domowa	1	1		
	Alkoholizm		1	1	
	Przestępczość	1	1		
	Niski poziom edukacji	1	1		
	Niski poziom aktywności społecznej			1	1
	Niski poziom integracji mieszkańców			1	1
	Emigracja ludzi młodych i wykształconych	1			1
	Niewystarczająca liczba organizacji pozarządowych	1	1		

	Niski poziom aktywności obywatelskiej	1		1	
Sfera gospodarcza	Niski poziom przedsiębiorczości	1	1		
	Niewystarczająca liczba miejsc pracy		1		1
	Wysoki poziom bezrobocia	1		1	
Sfera środowiskowa	Zanieczyszczenie środowiska naturalnego	1			1
	Zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego			1	1
	Znaczna ilość wyrobów zawierających azbest	1		1	
Sfera przestrzenno-funkcjonalna	Niezadowalająca dostępność komunikacyjna			2	
	Niska jakość usług publicznych	1	1		
	Niedostateczna dostępność chodników	1	1		
	Brak wydzielonych ścieżek rowerowych	1	1		
	Niska jakość infrastruktury drogowej (w tym chodniki)		1		1
	Niewielka powierzchnia terenów zieleni urządzonej (parki, skwery, itp.)			1	1
	Niedostateczna liczba miejsc wypoczynku i rekreacji	1			1
	Zły stan budynków użyteczności publicznej	2			
	Zły stan techniczny obiektów zabytkowych	1	1		
	Niska dostępność infrastruktury technicznej (sieć wod-kan, sieć gazowa, itp.)		1		1

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 2. Odpowiedzi na pytanie 4. *Jakiego rodzaju problemy i w jakim natężeniu (skali) występują w sołectwie wskazanym przez Panią/Pana w pytaniu nr 3?* w stosunku do sołectwa Białka

	Rodzaj problemu	Natężenie (skala)			
		Brak problemu	Niskie natężenie	Średnie natężenie	Wysokie natężenie
Sfera społeczna	Uzależnienie od wsparcia finansowego z pomocy społecznej		1		
	Ubóstwo		1		
	Bezdomność		1		
	Przemoc domowa		1		
	Alkoholizm		1		
	Przestępczość		1		
	Niski poziom edukacji		1		
	Niski poziom aktywności społecznej				1
	Niski poziom integracji mieszkańców				1
	Emigracja ludzi młodych i wykształconych				1
	Niewystarczająca liczba organizacji pozarządowych		1		
	Niski poziom aktywności obywatelskiej	1			
Sfera gospodarcza	Niski poziom przedsiębiorczości		1		
	Niewystarczająca liczba miejsc pracy				1
	Wysoki poziom bezrobocia			1	
Sfera środowiskowa	Zanieczyszczenie środowiska naturalnego				1
	Zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego				1
	Znaczna ilość wyrobów zawierających azbest			1	
Sfera przestrzenno-funkcjonalna	Niezadowalająca dostępność komunikacyjna			1	
	Niska jakość usług publicznych		1		
	Niedostateczna dostępność chodników		1		
	Brak wydzielonych ścieżek rowerowych		1		
	Niska jakość infrastruktury drogowej (w tym chodniki)		1		
	Niewielka powierzchnia terenów zieleni urządzonej (parki, skwery, itp.)				1

	Niedostateczna liczba miejsc wypoczynku i rekreacji				1
	Zły stan budynków użyteczności publicznej	1			
	Zły stan techniczny obiektów zabytkowych		1		
	Niska dostępność infrastruktury technicznej (sieć wod-kan, sieć gazowa, itp.)		1		

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 3. Odpowiedzi na pytanie 4. *Jakiego rodzaju problemy i w jakim natężeniu (skali) występują w sołectwie wskazanym przez Panią/Pana w pytaniu nr 3?* w stosunku do sołectwa Paszki Duże

	Rodzaj problemu	Natężenie (skala)			
		Brak problemu	Niskie natężenie	Średnie natężenie	Wysokie natężenie
Sfera społeczna	Uzależnienie od wsparcia finansowego z pomocy społecznej	1		3	3
	Ubóstwo		1	5	1
	Bezdomność	2		5	
	Przemoc domowa		1	6	
	Alkoholizm		1	5	1
	Przestępczość		1	5	1
	Niski poziom edukacji			6	1
	Niski poziom aktywności społecznej			4	3
	Niski poziom integracji mieszkańców			4	3
	Emigracja ludzi młodych i wykształconych			3	4
	Niewystarczająca liczba organizacji pozarządowych		1	2	4
	Niski poziom aktywności obywatelskiej		1	2	4
Sfera gospodarcza	Niski poziom przedsiębiorczości	1		3	3
	Niewystarczająca liczba miejsc pracy	1		2	4
	Wysoki poziom bezrobocia		1	2	4
Sfera środowiskowa	Zanieczyszczenie środowiska naturalnego	1	1	4	1
	Zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego	1	1	5	
	Znaczna ilość wyrobów zawierających azbest		2	3	2
Sfera przestrzenno-funkcjonalna	Niezadowalająca dostępność komunikacyjna		1	3	3
	Niska jakość usług publicznych	1		4	2
	Niedostateczna dostępność chodników		1	2	4
	Brak wydzielonych ścieżek rowerowych			3	4
	Niska jakość infrastruktury drogowej (w tym chodniki)	2		2	3
	Niewielka powierzchnia terenów zieleni urządzonej (parki, skwery, itp.)	1		2	4
	Niedostateczna liczba miejsc wypoczynku i rekreacji		1	2	4
	Zły stan budynków użyteczności publicznej	1	1	3	2
	Zły stan techniczny obiektów zabytkowych	2		3	2
	Niska dostępność infrastruktury technicznej (sieć wod-kan, sieć gazowa, itp.)		1	3	3

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 4. Odpowiedzi na pytanie 4. *Jakiego rodzaju problemy i w jakim natężeniu (skali) występują w sołectwie wskazanym przez Panią/Pana w pytaniu nr 3?* w stosunku do sołectwa Marynin

	Rodzaj problemu	Natężenie (skala)			
		Brak problemu	Niskie natężenie	Średnie natężenie	Wysokie natężenie
Sfera społeczna	Uzależnienie od wsparcia finansowego z pomocy społecznej		5	6	1
	Ubóstwo	1	7	4	
	Bezdomność	7	3	2	
	Przemoc domowa		8	4	
	Alkoholizm		7	3	2
	Przestępczość	1	4	7	
	Niski poziom edukacji		3	7	2
	Niski poziom aktywności społecznej		4	7	1
	Niski poziom integracji mieszkańców		3	7	2
	Emigracja ludzi młodych i wykształconych			4	8
	Niewystarczająca liczba organizacji pozarządowych	1	1	8	2
	Niski poziom aktywności obywatelskiej		2	8	2
Sfera gospodarcza	Niski poziom przedsiębiorczości		2	7	3
	Niewystarczająca liczba miejsc pracy		3	5	4
	Wysoki poziom bezrobocia		5	5	2
Sfera środowiskowa	Zanieczyszczenie środowiska naturalnego		2	7	3
	Zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego		3	7	2
	Znaczna ilość wyrobów zawierających azbest		1	7	4
Sfera przestrzenno-funkcjonalna	Niezadowalająca dostępność komunikacyjna			2	10
	Niska jakość usług publicznych		2	5	5
	Niedostateczna dostępność chodników			3	9
	Brak wydzielonych ścieżek rowerowych			4	8
	Niska jakość infrastruktury drogowej (w tym chodniki)			3	9
	Niewielka powierzchnia terenów zieleni urządzonej (parki, skwery, itp.)		2	4	6
	Niedostateczna liczba miejsc wypoczynku i rekreacji		2	5	5
	Zły stan budynków użyteczności publicznej	1	6	5	
	Zły stan techniczny obiektów zabytkowych	1	4	7	
	Niska dostępność infrastruktury technicznej (sieć wod-kan, sieć gazowa, itp.)			3	9

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 5. Odpowiedzi na pytanie 4. *Jakiego rodzaju problemy i w jakim natężeniu (skali) występują w sołectwie wskazanym przez Panią/Pana w pytaniu nr 3?* w stosunku do sołectwa Branica Radzyńska

	Rodzaj problemu	Natężenie (skala)			
		Brak problemu	Niskie natężenie	Średnie natężenie	Wysokie natężenie
Sfera społeczna	Uzależnienie od wsparcia finansowego z pomocy społecznej		4	4	4
	Ubóstwo		11	1	
	Bezdomność	8	3	1	
	Przemoc domowa		9	3	
	Alkoholizm		7	5	
	Przestępczość	1	6	5	
	Niski poziom edukacji	1	1	6	4
	Niski poziom aktywności społecznej		2	5	5
	Niski poziom integracji mieszkańców		2	5	5
	Emigracja ludzi młodych i wykształconych	1		2	9

	Niewystarczająca liczba organizacji pozarządowych	1	3	4	4
	Niski poziom aktywności obywatelskiej	1	5	3	3
Sfera gospodarcza	Niski poziom przedsiębiorczości	1	4	3	4
	Niewystarczająca liczba miejsc pracy	1	3	3	5
	Wysoki poziom bezrobocia		4	4	4
Sfera środowiskowa	Zanieczyszczenie środowiska naturalnego	1	3	5	3
	Zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego		4	6	2
	Znaczna ilość wyrobów zawierających azbest		4	4	4
Sfera przestrzenno-funkcjonalna	Niezadowalająca dostępność komunikacyjna		1	1	10
	Niska jakość usług publicznych		2	4	6
	Niedostateczna dostępność chodników		1	2	9
	Brak wydzielonych ścieżek rowerowych		1	2	9
	Niska jakość infrastruktury drogowej (w tym chodniki)		1	1	10
	Niewielka powierzchnia terenów zieleni urządzonej (parki, skwery, itp.)		2	4	6
	Niedostateczna liczba miejsc wypoczynku i rekreacji		1	8	3
	Zły stan budynków użyteczności publicznej	1	7	3	1
	Zły stan techniczny obiektów zabytkowych	1	7	3	1
	Niska dostępność infrastruktury technicznej (sieć wod-kan, sieć gazowa, itp.)		1	4	7

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 6. Odpowiedzi na pytanie 4. *Jakiego rodzaju problemy i w jakim natężeniu (skali) występują w sołectwie wskazanym przez Panią/Pana w pytaniu nr 3?* w stosunku do sołectwa Zbulitów Duży

	Rodzaj problemu	Natężenie (skala)			
		Brak problemu	Niskie natężenie	Średnie natężenie	Wysokie natężenie
Sfera społeczna	Uzależnienie od wsparcia finansowego z pomocy społecznej	1	1		
	Ubóstwo	1	1		
	Bezdomność		2		
	Przemoc domowa		2		
	Alkoholizm		2		
	Przestępczość		1	1	
	Niski poziom edukacji		1	1	
	Niski poziom aktywności społecznej		2		
	Niski poziom integracji mieszkańców			2	
	Emigracja ludzi młodych i wykształconych				2
	Niewystarczająca liczba organizacji pozarządowych		1	1	
	Niski poziom aktywności obywatelskiej		1		1
Sfera gospodarcza	Niski poziom przedsiębiorczości		1	1	
	Niewystarczająca liczba miejsc pracy			2	
	Wysoki poziom bezrobocia			1	1
Sfera środowiskowa	Zanieczyszczenie środowiska naturalnego		1	1	
	Zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego			1	1
	Znaczna ilość wyrobów zawierających azbest			2	
Sfera przestrzenno-funkcjonalna	Niezadowalająca dostępność komunikacyjna				2
	Niska jakość usług publicznych		2		
	Niedostateczna dostępność chodników				2
	Brak wydzielonych ścieżek rowerowych			1	1
	Niska jakość infrastruktury drogowej (w tym chodniki)			1	1

	Niewielka powierzchnia terenów zieleni urządzonej (parki, skwery, itp.)		1		1
	Niedostateczna liczba miejsc wypoczynku i rekreacji		1		1
	Zły stan budynków użyteczności publicznej		1	1	
	Zły stan techniczny obiektów zabytkowych		1	1	
	Niska dostępność infrastruktury technicznej (sieć wod-kan, sieć gazowa, itp.)				2

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 7. Odpowiedzi na pytanie 4. *Jakiego rodzaju problemy i w jakim natężeniu (skali) występują w sołectwie wskazanym przez Panią/Pana w pytaniu nr 3?* w stosunku do sołectwa Ustrzesz

	Rodzaj problemu	Natężenie (skala)			
		Brak problemu	Niskie natężenie	Średnie natężenie	Wysokie natężenie
Sfera społeczna	Uzależnienie od wsparcia finansowego z pomocy społecznej	1	9	6	
	Ubóstwo	2	11	3	
	Bezdomność	9	7		
	Przemoc domowa	2	9	5	
	Alkoholizm	3	6	5	2
	Przestępczość	4	7	5	
	Niski poziom edukacji	1	6	7	2
	Niski poziom aktywności społecznej	1	2	10	3
	Niski poziom integracji mieszkańców		2	10	4
	Emigracja ludzi młodych i wykształconych	1	1	5	9
	Niewystarczająca liczba organizacji pozarządowych	2	4	7	3
	Niski poziom aktywności obywatelskiej	1	5	7	3
Sfera gospodarcza	Niski poziom przedsiębiorczości		8	5	3
	Niewystarczająca liczba miejsc pracy		6	6	4
	Wysoki poziom bezrobocia	1	6	3	6
Sfera środowiskowa	Zanieczyszczenie środowiska naturalnego		4	7	5
	Zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego	1	7	4	4
	Znaczna ilość wyrobów zawierających azbest		3	9	4
Sfera przestrzenno-funkcjonalna	Niezadowalająca dostępność komunikacyjna	1	1	2	12
	Niska jakość usług publicznych	1	4	6	5
	Niedostateczna dostępność chodników	2		2	12
	Brak wydzielonych ścieżek rowerowych	1	1	2	12
	Niska jakość infrastruktury drogowej (w tym chodniki)	1	1	3	11
	Niewielka powierzchnia terenów zieleni urządzonej (parki, skwery, itp.)		3	2	11
	Niedostateczna liczba miejsc wypoczynku i rekreacji	2		9	5
	Zły stan budynków użyteczności publicznej	1	9	5	1
	Zły stan techniczny obiektów zabytkowych	1	7	7	1
	Niska dostępność infrastruktury technicznej (sieć wod-kan, sieć gazowa, itp.)	2	1		13

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 8. Odpowiedzi na pytanie 4. *Jakiego rodzaju problemy i w jakim natężeniu (skali) występują w sołectwie wskazanym przez Panią/Pana w pytaniu nr 3?* w stosunku do sołectwa Stasinów

	Rodzaj problemu	Natężenie (skala)			
		Brak problemu	Niskie natężenie	Średnie natężenie	Wysokie natężenie
Sfera społeczna	Uzależnienie od wsparcia finansowego z pomocy społecznej		5	6	1
	Ubóstwo	2	5	5	
	Bezdomność	6	3	3	
	Przemoc domowa	2	6	4	
	Alkoholizm	2	5	4	1
	Przestępczość	1	7	4	
	Niski poziom edukacji	1	2	8	1
	Niski poziom aktywności społecznej		1	9	2
	Niski poziom integracji mieszkańców		1	8	3
	Emigracja ludzi młodych i wykształconych			5	7
	Niewystarczająca liczba organizacji pozarządowych		4	5	3
	Niski poziom aktywności obywatelskiej	1	4	6	1
Sfera gospodarcza	Niski poziom przedsiębiorczości		4	5	3
	Niewystarczająca liczba miejsc pracy		3	6	3
	Wysoki poziom bezrobocia	1	1	9	1
Sfera środowiskowa	Zanieczyszczenie środowiska naturalnego	1	3	6	2
	Zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego	1	5	5	1
	Znaczna ilość wyrobów zawierających azbest		3	4	5
Sfera przestrzenno-funkcjonalna	Niezadowalająca dostępność komunikacyjna			5	7
	Niska jakość usług publicznych		2	8	2
	Niedostateczna dostępność chodników			3	9
	Brak wydzielonych ścieżek rowerowych			4	8
	Niska jakość infrastruktury drogowej (w tym chodniki)	1	1	3	7
	Niewielka powierzchnia terenów zieleni urządzonej (parki, skwery, itp.)	2	2	4	4
	Niedostateczna liczba miejsc wypoczynku i rekreacji		2	7	3
	Zły stan budynków użyteczności publicznej	2	4	6	
	Zły stan techniczny obiektów zabytkowych	1	5	6	
	Niska dostępność infrastruktury technicznej (sieć wod-kan, sieć gazowa, itp.)		1	3	8

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 9. Odpowiedzi na pytanie 4. *Jakiego rodzaju problemy i w jakim natężeniu (skali) występują w sołectwie wskazanym przez Panią/Pana w pytaniu nr 3?* w stosunku do sołectwa Brzostówiec

	Rodzaj problemu	Natężenie (skala)			
		Brak problemu	Niskie natężenie	Średnie natężenie	Wysokie natężenie
Sfera społeczna	Uzależnienie od wsparcia finansowego z pomocy społecznej		2	6	4
	Ubóstwo		6	6	
	Bezdomność	5	4	3	
	Przemoc domowa		6	6	
	Alkoholizm		6	6	
	Przestępczość		7	5	
	Niski poziom edukacji		2	7	3
	Niski poziom aktywności społecznej		3	7	2
	Niski poziom integracji mieszkańców		1	7	4
	Emigracja ludzi młodych i wykształconych			3	9
	Niewystarczająca liczba organizacji pozarządowych	1	1	6	4
	Niski poziom aktywności obywatelskiej		2	6	4
Sfera gospodarcza	Niski poziom przedsiębiorczości	1		7	4
	Niewystarczająca liczba miejsc pracy	1	1	4	6
	Wysoki poziom bezrobocia		4	2	6
Sfera środowiskowa	Zanieczyszczenie środowiska naturalnego	1	4	2	5
	Zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego	1	4	3	4
	Znaczna ilość wyrobów zawierających azbest	1	2	4	5
Sfera przestrzenno-funkcjonalna	Niezadowalająca dostępność komunikacyjna	1	1	1	9
	Niska jakość usług publicznych	1	5	4	2
	Niedostateczna dostępność chodników		2	4	6
	Brak wydzielonych ścieżek rowerowych		1	3	8
	Niska jakość infrastruktury drogowej (w tym chodniki)	1		4	7
	Niewielka powierzchnia terenów zieleni urządzonej (parki, skwery, itp.)	1		3	8
	Niedostateczna liczba miejsc wypoczynku i rekreacji		1	5	6
	Zły stan budynków użyteczności publicznej	2	5	3	2
	Zły stan techniczny obiektów zabytkowych	2	4	4	2
	Niska dostępność infrastruktury technicznej (sieć wod-kan, sieć gazowa, itp.)		1	1	10

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 10. Odpowiedzi na pytanie 4. *Jakiego rodzaju problemy i w jakim natężeniu (skali) występują w sołectwie wskazanym przez Panią/Pana w pytaniu nr 3?* w stosunku do sołectwa Radowiec

	Rodzaj problemu	Natężenie (skala)			
		Brak problemu	Niskie natężenie	Średnie natężenie	Wysokie natężenie
Sfera społeczna	Uzależnienie od wsparcia finansowego z pomocy społecznej		1		
	Ubóstwo		1		
	Bezdomność	1			
	Przemoc domowa		1		
	Alkoholizm			1	
	Przestępczość		1		
	Niski poziom edukacji			1	
	Niski poziom aktywności społecznej			1	
	Niski poziom integracji mieszkańców			1	
	Emigracja ludzi młodych i wykształconych			1	

	Niewystarczająca liczba organizacji pozarządowych		1		
	Niski poziom aktywności obywatelskiej		1		
Sfera gospodarcza	Niski poziom przedsiębiorczości		1		
	Niewystarczająca liczba miejsc pracy		1		
	Wysoki poziom bezrobocia		1		
Sfera środowiskowa	Zanieczyszczenie środowiska naturalnego		1		
	Zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego		1		
	Znaczna ilość wyrobów zawierających azbest		1		
Sfera przestrzenno-funkcjonalna	Niezadowalająca dostępność komunikacyjna				1
	Niska jakość usług publicznych				1
	Niedostateczna dostępność chodników				1
	Brak wydzielonych ścieżek rowerowych				1
	Niska jakość infrastruktury drogowej (w tym chodniki)				1
	Niewielka powierzchnia terenów zieleni urządzonej (parki, skwery, itp.)				1
	Niedostateczna liczba miejsc wypoczynku i rekreacji				1
	Zły stan budynków użyteczności publicznej			1	
	Zły stan techniczny obiektów zabytkowych			1	
	Niska dostępność infrastruktury technicznej (sieć wod-kan, sieć gazowa, itp.)				1

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 11. Odpowiedzi na pytanie 4. *Jakiego rodzaju problemy i w jakim natężeniu (skali) występują w sołectwie wskazanym przez Panią/Pana w pytaniu nr 3?* w stosunku do sołectwa Bedlno

	Rodzaj problemu	Natężenie (skala)			
		Brak problemu	Niskie natężenie	Średnie natężenie	Wysokie natężenie
Sfera społeczna	Uzależnienie od wsparcia finansowego z pomocy społecznej			1	
	Ubóstwo		1		
	Bezdomność	1			
	Przemoc domowa		1		
	Alkoholizm		1		
	Przestępczość		1		
	Niski poziom edukacji			1	
	Niski poziom aktywności społecznej			1	
	Niski poziom integracji mieszkańców			1	
	Emigracja ludzi młodych i wykształconych			1	
	Niewystarczająca liczba organizacji pozarządowych		1		
	Niski poziom aktywności obywatelskiej			1	
Sfera gospodarcza	Niski poziom przedsiębiorczości			1	
	Niewystarczająca liczba miejsc pracy			1	
	Wysoki poziom bezrobocia		1		
Sfera środowiskowa	Zanieczyszczenie środowiska naturalnego		1		
	Zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego		1		
	Znaczna ilość wyrobów zawierających azbest		1		
Sfera przestrzenno-funkcjonalna	Niezadowalająca dostępność komunikacyjna				1
	Niska jakość usług publicznych				1
	Niedostateczna dostępność chodników				1
	Brak wydzielonych ścieżek rowerowych				1
	Niska jakość infrastruktury drogowej (w tym chodniki)				1

	Niewielka powierzchnia terenów zieleni urządzonej (parki, skwery, itp.)			1	
	Niedostateczna liczba miejsc wypoczynku i rekreacji			1	
	Zły stan budynków użyteczności publicznej		1		
	Zły stan techniczny obiektów zabytkowych			1	
	Niska dostępność infrastruktury technicznej (sieć wod-kan, sieć gazowa, itp.)				1

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 12. Odpowiedzi na pytanie 4. *Jakiego rodzaju problemy i w jakim natężeniu (skali) występują w sołectwie wskazanym przez Panią/Pana w pytaniu nr 3?* w stosunku do sołectwa Żabików

	Rodzaj problemu	Natężenie (skala)			
		Brak problemu	Niskie natężenie	Średnie natężenie	Wysokie natężenie
Sfera społeczna	Uzależnienie od wsparcia finansowego z pomocy społecznej				1
	Ubóstwo			1	
	Bezdomność	1			
	Przemoc domowa			1	
	Alkoholizm				1
	Przestępczość			1	
	Niski poziom edukacji				1
	Niski poziom aktywności społecznej		1		
	Niski poziom integracji mieszkańców	1			
	Emigracja ludzi młodych i wykształconych	1			
	Niewystarczająca liczba organizacji pozarządowych	1			
	Niski poziom aktywności obywatelskiej			1	
Sfera gospodarcza	Niski poziom przedsiębiorczości		1		
	Niewystarczająca liczba miejsc pracy	1			
	Wysoki poziom bezrobocia	1			
Sfera środowiskowa	Zanieczyszczenie środowiska naturalnego		1		
	Zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego		1		
	Znaczna ilość wyrobów zawierających azbest		1		
Sfera przestrzenno-funkcjonalna	Niezadowalająca dostępność komunikacyjna	1			
	Niska jakość usług publicznych	1			
	Niedostateczna dostępność chodników	1			
	Brak wydzielonych ścieżek rowerowych	1			
	Niska jakość infrastruktury drogowej (w tym chodniki)	1			
	Niewielka powierzchnia terenów zieleni urządzonej (parki, skwery, itp.)	1			
	Niedostateczna liczba miejsc wypoczynku i rekreacji	1			
	Zły stan budynków użyteczności publicznej	1			
	Zły stan techniczny obiektów zabytkowych			1	
	Niska dostępność infrastruktury technicznej (sieć wod-kan, sieć gazowa, itp.)			1	

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 13. Odpowiedzi na pytanie 4. *Jakiego rodzaju problemy i w jakim natężeniu (skali) występują w sołectwie wskazanym przez Panią/Pana w pytaniu nr 3?* w stosunku do sołectwa Bedlno Radzyńskie

	Rodzaj problemu	Natężenie (skala)			
		Brak problemu	Niskie natężenie	Średnie natężenie	Wysokie natężenie
Sfera społeczna	Uzależnienie od wsparcia finansowego z pomocy społecznej				1
	Ubóstwo			1	
	Bezdomność		1		
	Przemoc domowa			1	
	Alkoholizm				1
	Przestępczość			1	
	Niski poziom edukacji			1	
	Niski poziom aktywności społecznej				1
	Niski poziom integracji mieszkańców				1
	Emigracja ludzi młodych i wykształconych			1	
	Niewystarczająca liczba organizacji pozarządowych			1	
	Niski poziom aktywności obywatelskiej			1	
Sfera gospodarcza	Niski poziom przedsiębiorczości			1	
	Niewystarczająca liczba miejsc pracy			1	
	Wysoki poziom bezrobocia			1	
Sfera środowiskowa	Zanieczyszczenie środowiska naturalnego			1	
	Zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego			1	
	Znaczna ilość wyrobów zawierających azbest			1	
Sfera przestrzenno-funkcjonalna	Niezadowalająca dostępność komunikacyjna				1
	Niska jakość usług publicznych				1
	Niedostateczna dostępność chodników				1
	Brak wydzielonych ścieżek rowerowych				1
	Niska jakość infrastruktury drogowej (w tym chodniki)				1
	Niewielka powierzchnia terenów zieleni urządzonej (parki, skwery, itp.)				1
	Niedostateczna liczba miejsc wypoczynku i rekreacji				1
	Zły stan budynków użyteczności publicznej				1
	Zły stan techniczny obiektów zabytkowych				1
	Niska dostępność infrastruktury technicznej (sieć wod-kan, sieć gazowa, itp.)				1

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 14. Odpowiedzi na pytanie 4. *Jakiego rodzaju problemy i w jakim natężeniu (skali) występują w sołectwie wskazanym przez Panią/Pana w pytaniu nr 3?* w stosunku do sołectwa Siedlanów

	Rodzaj problemu	Natężenie (skala)			
		Brak problemu	Niskie natężenie	Średnie natężenie	Wysokie natężenie
Sfera społeczna	Uzależnienie od wsparcia finansowego z pomocy społecznej			1	
	Ubóstwo		1		
	Bezdomność	1			
	Przemoc domowa	1			
	Alkoholizm			1	
	Przestępczość	1			
	Niski poziom edukacji				1
	Niski poziom aktywności społecznej				1
	Niski poziom integracji mieszkańców				1
	Emigracja ludzi młodych i wykształconych				1

	Niewystarczająca liczba organizacji pozarządowych		1		
	Niski poziom aktywności obywatelskiej				1
Sfera gospodarcza	Niski poziom przedsiębiorczości				1
	Niewystarczająca liczba miejsc pracy				1
	Wysoki poziom bezrobocia				1
Sfera środowiskowa	Zanieczyszczenie środowiska naturalnego		1		
	Zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego		1		
	Znaczna ilość wyrobów zawierających azbest		1		
Sfera przestrzenno-funkcjonalna	Niezadowalająca dostępność komunikacyjna				1
	Niska jakość usług publicznych				1
	Niedostateczna dostępność chodników				1
	Brak wydzielonych ścieżek rowerowych				1
	Niska jakość infrastruktury drogowej (w tym chodniki)				1
	Niewielka powierzchnia terenów zieleni urządzonej (parki, skwery, itp.)		1		
	Niedostateczna liczba miejsc wypoczynku i rekreacji				1
	Zły stan budynków użyteczności publicznej			1	
	Zły stan techniczny obiektów zabytkowych		1		
	Niska dostępność infrastruktury technicznej (sieć wod-kan, sieć gazowa, itp.)				1

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 15. Odpowiedzi na pytanie 4. *Jakiego rodzaju problemy i w jakim natężeniu (skali) występują w sołectwie wskazanym przez Panią/Pana w pytaniu nr 3?* w stosunku do sołectwa Główne

	Rodzaj problemu	Natężenie (skala)			
		Brak problemu	Niskie natężenie	Średnie natężenie	Wysokie natężenie
Sfera społeczna	Uzależnienie od wsparcia finansowego z pomocy społecznej				1
	Ubóstwo			1	
	Bezdomność		1		
	Przemoc domowa		1		
	Alkoholizm			1	
	Przestępczość		1		
	Niski poziom edukacji			1	
	Niski poziom aktywności społecznej				1
	Niski poziom integracji mieszkańców				1
	Emigracja ludzi młodych i wykształconych				1
	Niewystarczająca liczba organizacji pozarządowych				1
	Niski poziom aktywności obywatelskiej				1
Sfera gospodarcza	Niski poziom przedsiębiorczości				1
	Niewystarczająca liczba miejsc pracy				1
	Wysoki poziom bezrobocia				1
Sfera środowiskowa	Zanieczyszczenie środowiska naturalnego			1	
	Zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego			1	
	Znaczna ilość wyrobów zawierających azbest				1
Sfera przestrzenno-funkcjonalna	Niezadowalająca dostępność komunikacyjna			1	
	Niska jakość usług publicznych				1
	Niedostateczna dostępność chodników			1	
	Brak wydzielonych ścieżek rowerowych				1
	Niska jakość infrastruktury drogowej (w tym chodniki)				1
	Niewielka powierzchnia terenów zieleni urządzonej (parki, skwery, itp.)				1

	Niedostateczna liczba miejsc wypoczynku i rekreacji			1	
	Zły stan budynków użyteczności publicznej				1
	Zły stan techniczny obiektów zabytkowych				1
	Niska dostępność infrastruktury technicznej (sieć wod-kan, sieć gazowa, itp.)			1	

Źródło: Opracowanie własne

Analiza odpowiedzi na pytanie czwarte dostarcza ciekawych wniosków. Mieszkańcy, co do zasady, nie wskazują jako szczególnie dotkliwe problemów uchodzących za często spotykane w sferze społecznej, takich jak ubóstwo, przemoc domowa czy problemy z uzależnieniem od alkoholu. Za bardziej dotkliwe dla Gminy uznają takie zjawiska jak niski poziom aktywności społecznej, obywatelskiej czy integracji mieszkańców, ale także kwestie poziomu edukacji czy migracji ludzi młodych. Nasuwa się zatem wniosek, iż starania poczynione w kierunku rewitalizacji obszaru Gminy przyniosły pozytywne rezultaty, a społeczność Gminy Radzyń Podlaski rozwija się w kierunku wyższego poziomu świadomości społecznej, oczekując dalszego rozwoju, a nie wyłącznie likwidacji problemów. Przykładem tego może być również sfera środowiskowa – Gmina poczyniła wiele starań w kierunku ochrony środowiska naturalnego, m.in. poprzez realizację zakrojonych na szeroką skalę projektów w zakresie popularyzacji odnawialnych źródeł energii, w ramach których na terenie Gminy zamontowano znaczną liczbę instalacji OZE, również w prywatnych nieruchomościach. Efekty tych działań zauważane są przez mieszkańców, co potwierdzają odpowiedzi ankietowanych, w których kwestie problemów zanieczyszczenia środowiska nie są tak często wskazywane jako problemy o wysokim natężeniu, jak w przypadku innych sfer. W pozostałych sferach mieszkańcy zauważają i uznają za dotkliwe więcej problemów, wymagających pilnej interwencji. W szczególności zauważalne jest to w sferze przestrzenno-funkcjonalnej, gdzie najgorzej oceniana jest dostępność komunikacyjna Gminy, jakość infrastruktury drogowej, dostępność chodników i ścieżek rowerowych, ale także zbyt mała powierzchnia terenów zieleni urządzonej czy miejsc rekreacyjnych. Za problem o najwyższym natężeniu mieszkańcy zgodnie wskazywali niską dostępność infrastruktury technicznej.

Ostatnie pytanie otwarte pozostawiało miejsce dla mieszkańców do wypowiedzenia się w zakresie innych istotnych informacji z punktu widzenia opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Radzyń Podlaski niezbędnych do wyznaczenia obszaru zdegradowanego i rewitalizacji. Odpowiedzi ankietowanych prezentuje tabela poniżej:

Tabela 16. Odpowiedzi na pytanie 5. *Inne istotne informacje z punktu widzenia opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Radzyń Podlaski niezbędne do wyznaczenia obszaru zdegradowanego i rewitalizacji.*

Lp.	Odpowiedzi ankietowanych
1.	reorganizacja oświaty, umożliwienie dzieciom nauki w szkołach na odpowiednio wysokim poziomie gdzie jest rywalizacja między uczniami, a nie w klasach 3 osobowych
2.	w gminie brakuje chodników i ścieżek rowerowych, nie ma dostępu do sieci gazowej i kanalizacyjnej, zabytki wymagają remontów
3.	podniesienie poziomu edukacji poprzez reorganizacje sieci szkół
4.	brak chodników i ścieżek rowerowych, brak dostępu do kanalizacji i gazu z sieci
5.	brak linii gazu ziemnego
6.	brak zadaszonej altanki
7.	w Paszkach Dużych brakuje skwerku/parku z alejkami i ławkami z prawdziwego zdarzenia
8.	potrzebna kanalizacja ,chodniki, drogi

Źródło: Opracowanie własne

Odpowiedzi udzielone na ostatnie pytanie potwierdzają wnioski wysunięte z odpowiedzi udzielonych na pytanie czwarte. Mieszkańcy wprost odnoszą się w tu do kwestii poziomu nauczania i konieczności reorganizacji szkół w Gminie oraz problemów sfery przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej, związanych z niskim poziomem dostępności infrastruktury technicznej (sieć gazowa, kanalizacyjna, wodociągowa), niską jakością infrastruktury drogowej i niską dostępnością miejsc wypoczynku i rekreacji.

W celu graficznego zaprezentowania wyników analizy jakościowej stworzono kartogramy obrazujące problemy wskazane w pytaniu czwartym, które uzyskały największa liczbę udzielnych przez mieszkańców odpowiedzi dla poszczególnych sołectw. Przyjęto założenie, iż określenie średniego i wysokiego natężenia problemu jest stanem niepokojącym, sugerującym kryzys w danym obszarze. Na kartogramach zaprezentowano zatem te problemy, co do których padło najwięcej odpowiedzi w kategoriach „średnie natężenie” oraz „wysokie natężenie”, grupując je następnie dla poszczególnych sfer.

Mapa delimitacyjna 20. Koncentracja negatywnych zjawisk w sferze społecznej (liczba odpowiedzi)

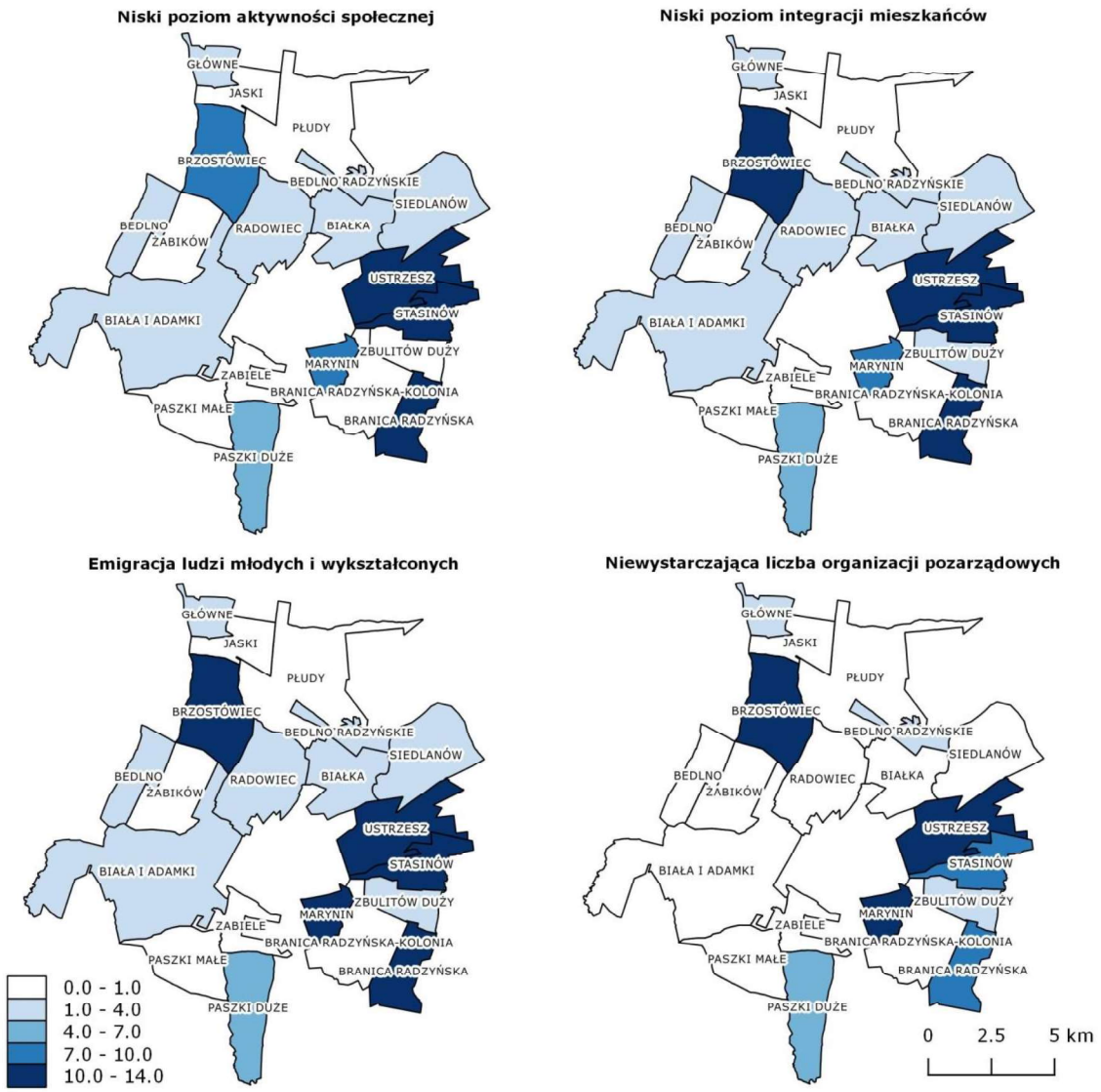

Źródło: Opracowanie własne

Grafika powyżej prezentuje problemy sfery społecznej, których natężenie ankietowani najczęściej wskazywali jako średnie i wysokie. Problem emigracji ludzi młodych ankietowani wskazywali najczęściej jako występujący w wysokim i średnim natężeniu, w szczególności w sołectwach Brzostówiec, Ustrzesz, Stasinów, Marynin i Branica Radzyńska. Mieszkańcy biorący udział w badaniu ankietowym jako problem niepokojący wskazywali również niski poziom integracji mieszkańców – cztery sołectwa znalazły się w przedziale najwyższej liczby odpowiedzi oznaczonym kolorem o największym natężeniu. Niski poziom aktywności społecznej oraz niewystarczająca liczba organizacji pozarządowych również są problemami, których natężenie najczęściej mieszkańcy wskazywali jako średnie i wysokie. Potwierdza się zatem wniosek wyciągnięty w toku analizy jakościowej, iż w sferze społecznej mieszkańcy za bardziej dotkliwe uznają problemy wyższego rzędu, świadczące o wyższym poziomie świadomości społecznej, a dotychczasowe

działania rewitalizacyjne przyniosły pozytywne skutki pozwalając na minimalizację lub likwidację problemów związanych z niskim poziomem życia.

Mapa delimitacyjna 21. Koncentracja negatywnych zjawisk w sferze gospodarczej (liczba odpowiedzi)

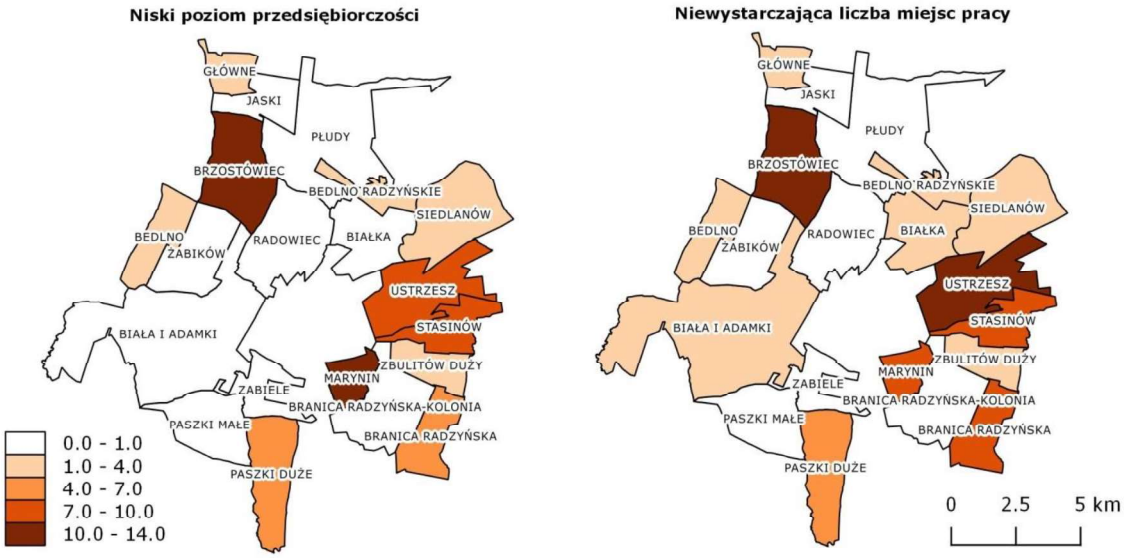

Źródło: Opracowanie własne

W sferze gospodarczej za najbardziej dotkliwe dla Gminy mieszkańcy uznali problemy niskiego poziomu przedsiębiorczości oraz niewystarczającej liczby miejsc pracy. Najwyższe natężenie tych problemów ankietowani wskazywali w sołectwach: Brzostówiec, Marynin, Ustrzesz, Stasinów oraz Branica Radzyńska. Wskazane problemy można analizować dwojako, jako że są to zjawiska z pogranicza sfery społecznej i gospodarczej. Wpływają one bowiem bezpośrednio na poziom życia mieszkańców, a wysokie natężenie wskazanych problemów może prowadzić w konsekwencji do pogłębiania się towarzyszących problemów społecznych, takich jak ubóstwo, uzależnienie od pomocy społecznej, przemoc domowa, uzależnienie od alkoholu. Są to problemy wpływające również na rozwój gospodarczy całego obszaru Gminy, bowiem powodują, że powstaje tu mniej przedsiębiorstw, które mogłyby napędzać gospodarkę gminy i przyciągać kolejnych inwestorów.

Mapa delimitacyjna 22. Koncentracja negatywnych zjawisk w sferze środowiskowej (liczba odpowiedzi)

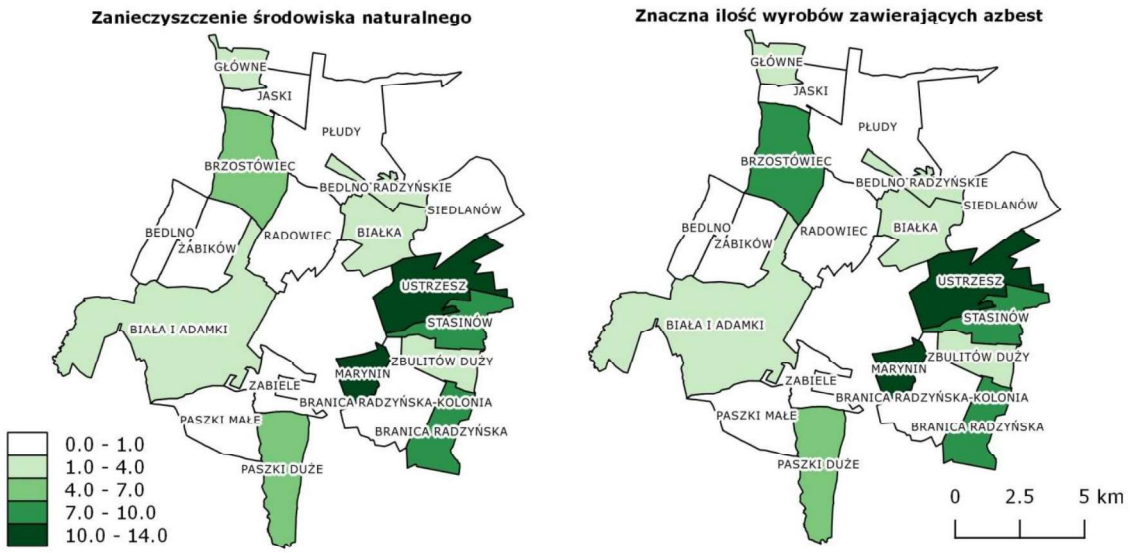

Źródło: Opracowanie własne

W sferze środowiskowej mieszkańcy za problemy o wysokim i średnim natężeniu uznali zanieczyszczenie środowiska naturalnego i znaczną ilość wyrobów zawierających azbest. W zakresie problemów środowiskowych najczęściej średnie i wysokie natężenie problemu mieszkańcy wskazywali w sołectwach Ustrzesz i Marynin (przedział 10-14 odpowiedzi) oraz Branica Radzyńska, Stasinów i Brzostówiec (przedział 7-10 odpowiedzi). Problemy sfery środowiskowej stanowią ważny czynnik mogący wpłynąć na zahamowanie rozwoju Gminy. Stan środowiska naturalnego jest bowiem czynnikiem mającym coraz większe znaczenie dla współczesnych społeczeństw. Jakość środowiska determinuje np. atrakcyjność osiedleńczą obszaru, ze względu na wpływ na jakość życia mieszkańców obszaru.

Mapa delimitacyjna 23. Koncentracja negatywnych zjawisk w sferze przestrzenno-funkcjonalnej (liczba odpowiedzi)

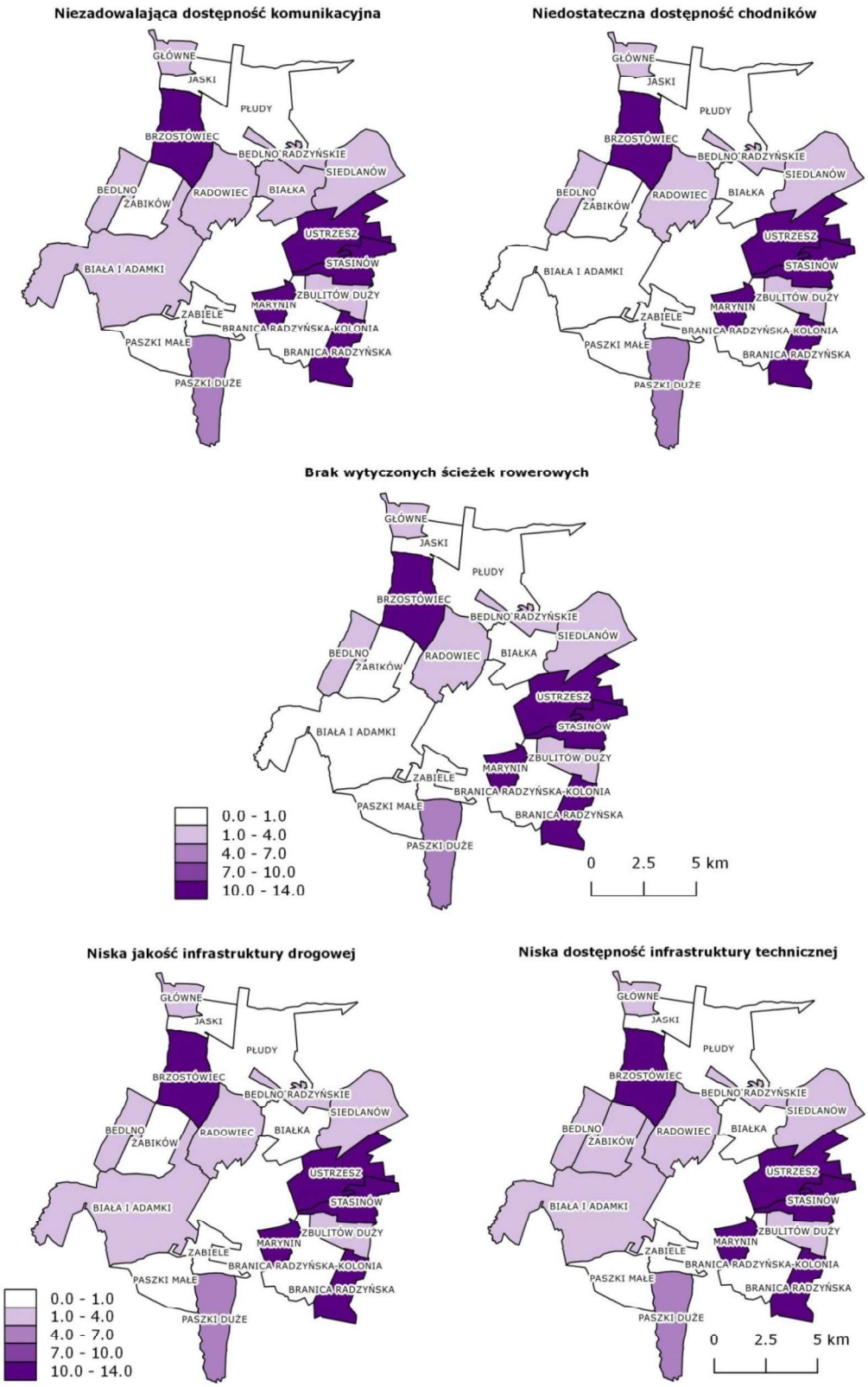

Źródło: Opracowanie własne

Problemy sfery przestrzenno-funkcjonalnej były najgorzej ocenianymi przez mieszkańców biorących udział w badaniu ankietowym, dlatego też koniecznym było przedstawienie na kartogramie większej liczby wskaźników z tego obszaru. Pod względem największej liczby odpowiedzi wskazujących na średni i wysoki stopień natężenia problemów w sferze przestrzenno-funkcjonalnej wyróżniają się sołectwa: Brzostówiec, Ustrzesz, Stasinów, Marynin, Branica Radzyńska i Paszki Duże. Są to zatem sołectwa, w których występuje kumulacja problemów przestrzenno-funkcjonalnych, związanych z dostępnością komunikacyjną, jakością infrastruktury lub brakami w tejże. Tego rodzaju deficyty na obszarze Gminy mają znaczący wpływ na jej możliwości rozwojowe. Przekładają się bowiem na niski poziom atrakcyjności inwestycyjnej Gminy, co pogłębiać będzie problemy związane z poziomem bezrobocia i niedostatecznej liczby miejsc pracy, ale także niższe wpływy z podatków do budżetu Gminy. Jednocześnie problemy z dostępnością komunikacyjną i brakami w infrastrukturze drogowej i technicznej obniżają atrakcyjność osiedleńczą obszaru, co z kolei wpływać będzie na stopniowe pogłębianie się np. problemu starzejącego się społeczeństwa, czy wręcz wyludnianie się obszaru Gminy.

Przeprowadzona analiza jakościowa pozwala na wyodrębnienie sołectw w Gminie, które ze względu na nagromadzenie problemów w sferze społecznej, gospodarczej, środowiskowej i przestrzenno-funkcjonalnej, zdaniem mieszkańców w pierwszej kolejności wymagają przeprowadzenia prac rewitalizacyjnych i należą do nich sołectwa:

- Ustrzesz
- Stasinów
- Marynin
- Branica Radzyńska
- Brzostówiec
- Paszki Duże

Zdaniem autorów, analiza jakościowa była niezbędną dla przeprowadzenia pogłębionej diagnozy sytuacji Gminy. Pozwoliła bowiem na szersze spojrzenie na problemy we wszystkich analizowanych sferach, ujawniając te, które są trudne do zmierzenia przy pomocy analizy wskaźnikowej. Szczególnie istotnym jest fakt, iż wybrana metodyka analizy pozwoliła na skorzystanie z bardzo cennego źródła wiedzy o sytuacji Gminy – doświadczeń i wiedzy jej mieszkańców.

5. PODSUMOWANIE ANALIZ – KONCENTRACJA NEGATYWNYCH ZJAWISK

Przeprowadzone analizy – wielokryterialna oraz stanowiąca jej pogłębienie analiza jakościowa, pozwoliły na wyodrębnienie obszarów Gminy Radzyń Podlaski charakteryzujących się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk w sferach społecznej, gospodarczej, środowiskowej i przestrzenno-funkcjonalnej.

Celem graficznego zobrazowania koncentracji negatywnych zjawisk, wykorzystując program GIS nałożono na siebie warstwy w poszczególnych sferach identyfikując koncentrację negatywnych zjawisk w każdej z nich. W tym celu zsumowano negatywne zjawiska wykazane w analizie wskaźnikowej i jakościowej występujące w każdym z sołectw, a następnie wybrano te jednostki pomocnicze, które charakteryzują się największą koncentracją sytuacji problemowych. Jako założenie przyjęto, iż sołectwa o najwyższych wartościach to obszary najwyższej koncentracji negatywnych zjawisk. Tabela poniżej prezentuje zestawienie sołectw i liczby negatywnych zjawisk zdiagnozowanych na ich obszarach w toku prowadzonych analiz.

Tabela 17. Koncentracja negatywnych zjawisk w poszczególnych sferach

	Sfera społeczna	Sfera gospodarcza	Sfera środowiskowa	Sfera przestrzenno-funkcjonalna
BIAŁA i ADAMKI	4	1	1	1
BIAŁKA	3	3	2	1
ZABIELE	4	0	2	0
PASZKI DUŻE	6	1	0	2
PASZKI MAŁE	6	1	1	2
MARYNIN	9	5	3	6
BRANICA RADZYŃSKA	12	5	3	5
BRANICA RADZYŃSKA-KOLONIA	4	3	2	2
ZBULITÓW DUŻY	1	0	2	1
USTRZESZ	8	3	3	7
STASINÓW	12	5	3	5
JASKI	6	0	1	1
PŁUDY	6	2	1	2
BRZOSTÓWIEC	9	5	3	5
RADOWIEC	3	4	1	1
BEDLNO	7	3	1	2
ŻABIKÓW	4	3	2	2
BEDLNO RADZYŃSKIE	4	1	1	2
SIEDLANÓW	4	0	1	3
GŁÓWNE	3	0	1	2

Źródło: Opracowanie własne

Powyższe zestawienie tabelaryczne zobrazowano w formie graficznej na kartogramach poniżej. Dla zachowania przejrzystości i czytelności danych na mapie szrafurą zaznaczono obszary, które cechują się największym natężeniem negatywnych zjawisk w danej sferze.

Mapa delimitacyjna 24. Koncentracja negatywnych zjawisk w poszczególnych sferach

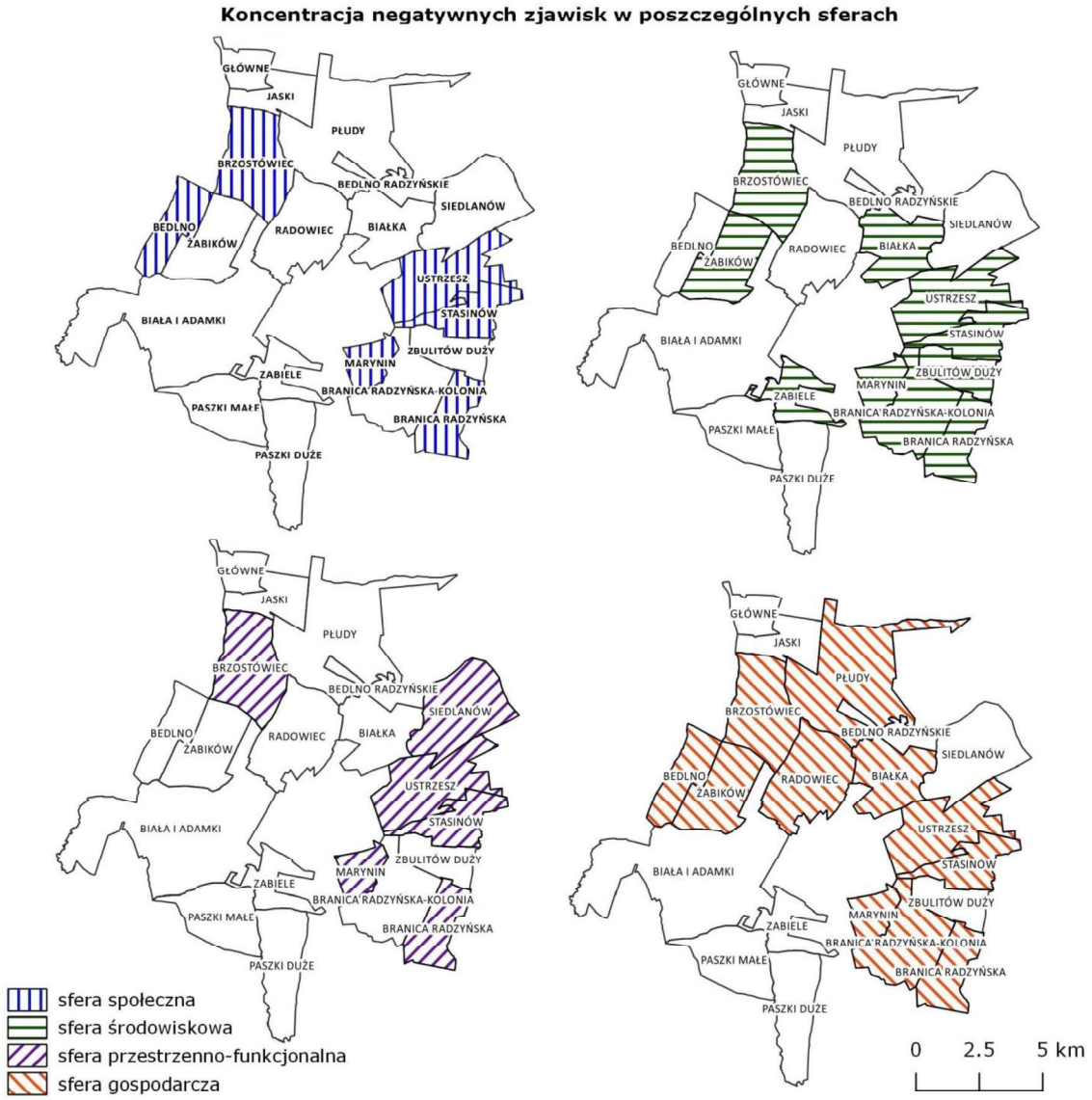

Źródło: Opracowanie własne

Mapa delimitacyjna 25. Obszary największej koncentracji negatywnych zjawisk

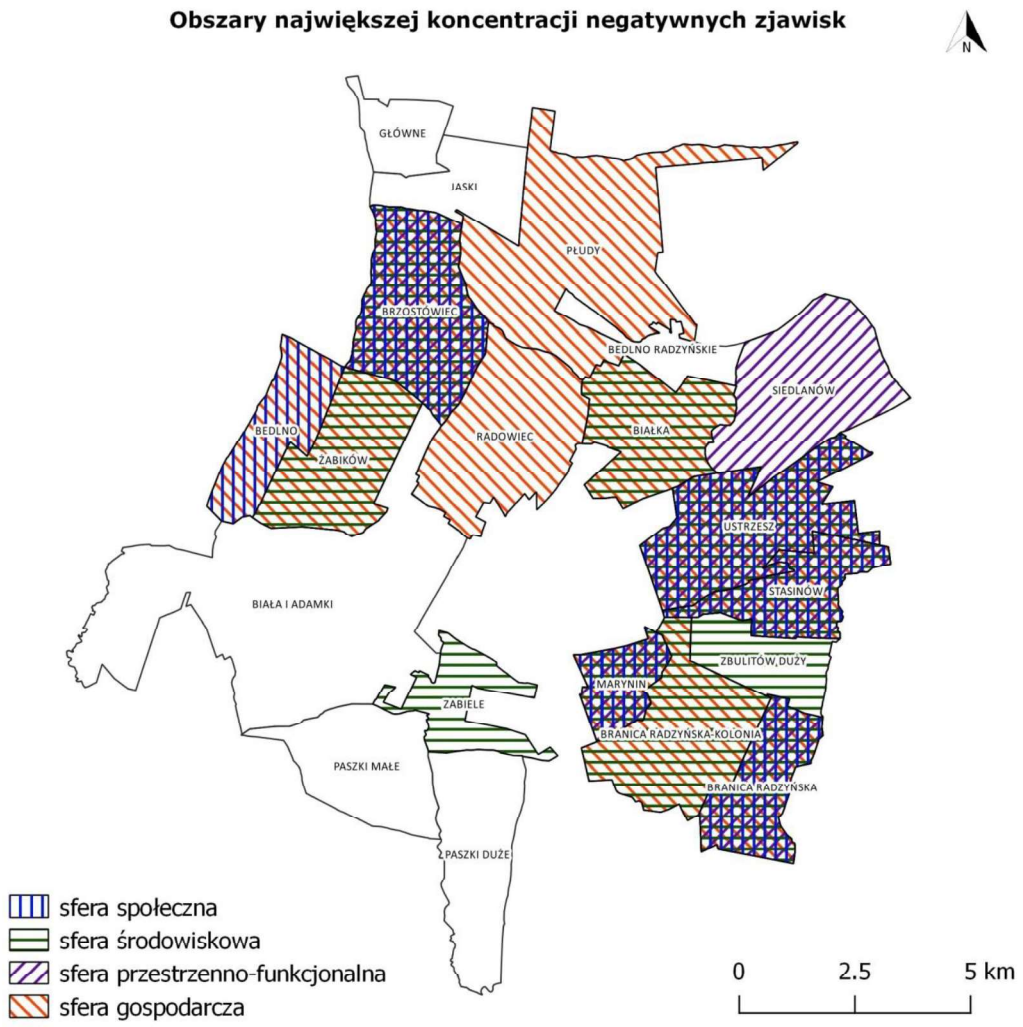

Źródło: Opracowanie własne

Wszystkie analizy pozwoliły zidentyfikować jednostki pomocnicze, w których występuje kumulacja negatywnych zjawisk wskazująca na stan kryzysowy, a zarazem wyznaczyć obszar zdegradowany na terenie Gminy Radzyń Podlaski, który swoim zasięgiem obejmuje sołectwa:

- ***Ustrzesz***
- ***Stasinów***
- ***Marynin***
- ***Branica Radzyńska***
- ***Brzostówiec***

- ***Bedlno***[1]

Mapa delimitacyjna 26. Obszar zdegradowany Gminy Radzyń Podlaski

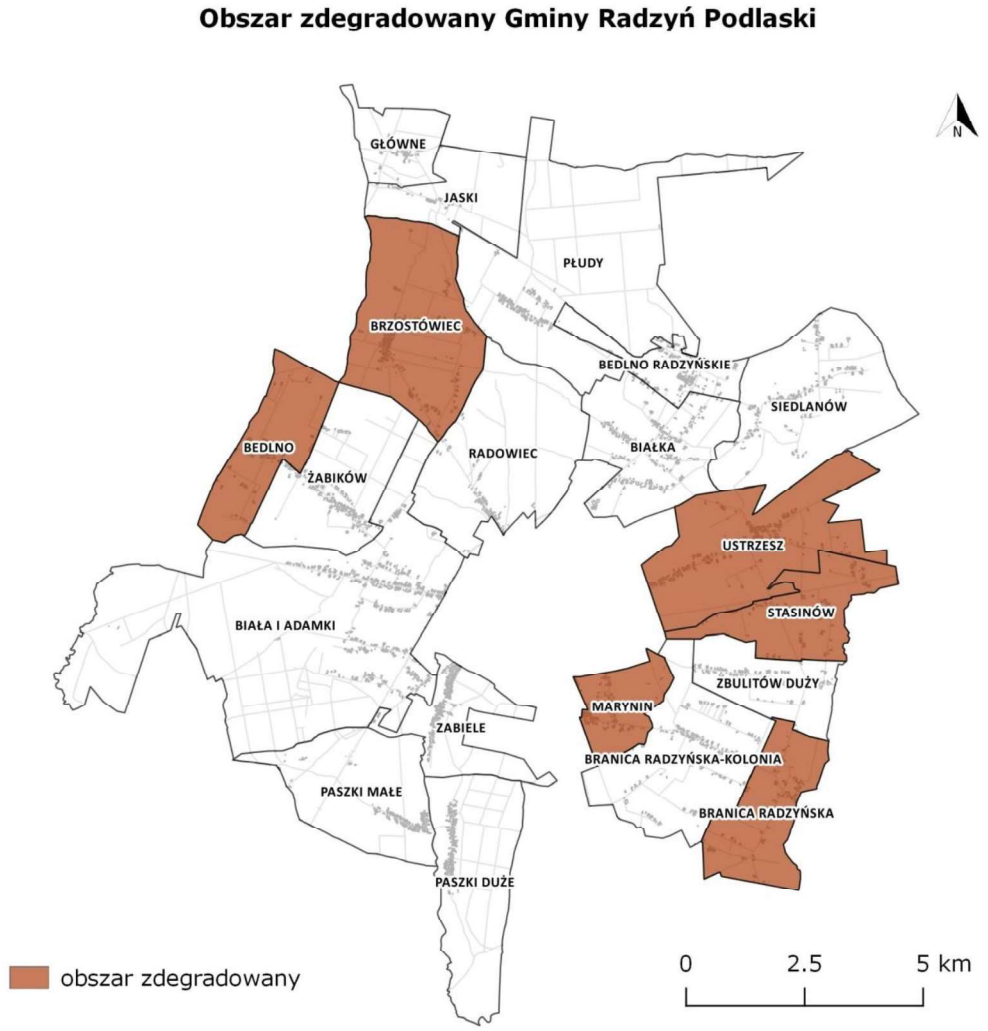

Źródło: Opracowanie własne

Wyznaczony obszar zdegradowany obejmuje 6 jednostek pomocniczych (sołectw) Gminy Radzyń Podlaski i zajmuje łącznie 3654,47 ha, co stanowi 23,6% powierzchni Gminy oraz jest zamieszkały przez 2125 osób tj. 25,7% mieszkańców gminy.

[1] Autorzy opracowania rekomendują uznanie za obszar największej koncentracji negatywnych zjawisk również sołectwo Bedlno ze względu na znaczną liczbę zdiagnozowanych problemów w sferze społecznej oraz gospodarczej.

6. DELIMITACJA OBSZARU REWITALIZACJI

Wyniki procesu delimitacji pozwoliły na wyznaczenie obszaru zdegradowanego, tj. 6 jednostek pomocniczych Gminy Radzyń Podlaski zajmujących 23,6% powierzchni Gminy oraz zamieszkały przez 25,7% mieszkańców. Kolejnym krokiem w procesie delimitacji jest wyznaczenie obszaru rewitalizacji.

Zgodnie z zapisami *Ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r.* obszarem rewitalizacji jest część lub całość obszaru zdegradowanego, która cechuje się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk społecznych, gospodarczych, środowiskowych lub przestrzenno-funkcjonalnych oraz z uwagi na szczególne znaczenie dla rozwoju lokalnego będzie objęta procesem rewitalizacji. Ponadto, obszar rewitalizacji nie może zajmować więcej niż 20% powierzchni gminy oraz nie może być zamieszkiwany przez więcej niż 30% ludności.

Ze względu na ograniczenia ustawowe dotyczące powierzchni obszaru rewitalizacji oraz liczby mieszkańców, zaszła konieczność wydzielenia obszaru rewitalizacji w ramach obszaru zdegradowanego. Po przeprowadzeniu szczegółowych analiz obszaru, na podstawie informacji dotyczących rozwoju gminy oraz wyników ankiety delimitacyjnej jako obszar rewitalizacji, na którym gmina zamierza prowadzić rewitalizację wybrano 5 jednostek pomocniczych charakteryzujących się kumulacją negatywnych zjawisk (najwyższa ocena stanu kryzysowego):

- ***Ustrzesz***
- ***Stasinów***
- ***Marynin***
- ***Branica Radzyńska***
- ***Brzostówiec***

Następnie, ze względu na fakt, iż powierzchnia wybranych sołectw nadal przekraczała wymogi ustawowe, koniecznym było wydzielenie części obszarów, które są niezamieszkałe z powierzchni sołectwa Brzostówiec. Zatem do obszaru rewitalizacji włączono 827,3 ha sołectwa Brzostówiec. Decyzja ta podyktowana była chęcią objęcia pozytywnymi efektami prac rewitalizacyjnych wszystkich mieszkańców sołectw przeznaczonych do rewitalizacji.

Wyznaczony obszar rewitalizacji w Gminie Radzyń Podlaski obejmuje 19,80 % powierzchni Gminy (3071,15 ha) i zamieszkuje go 22,3% mieszkańców Gminy (1840 osób).

Mapa delimitacyjna 27. Obszar rewitalizacji Gminy Radzyń Podlaski

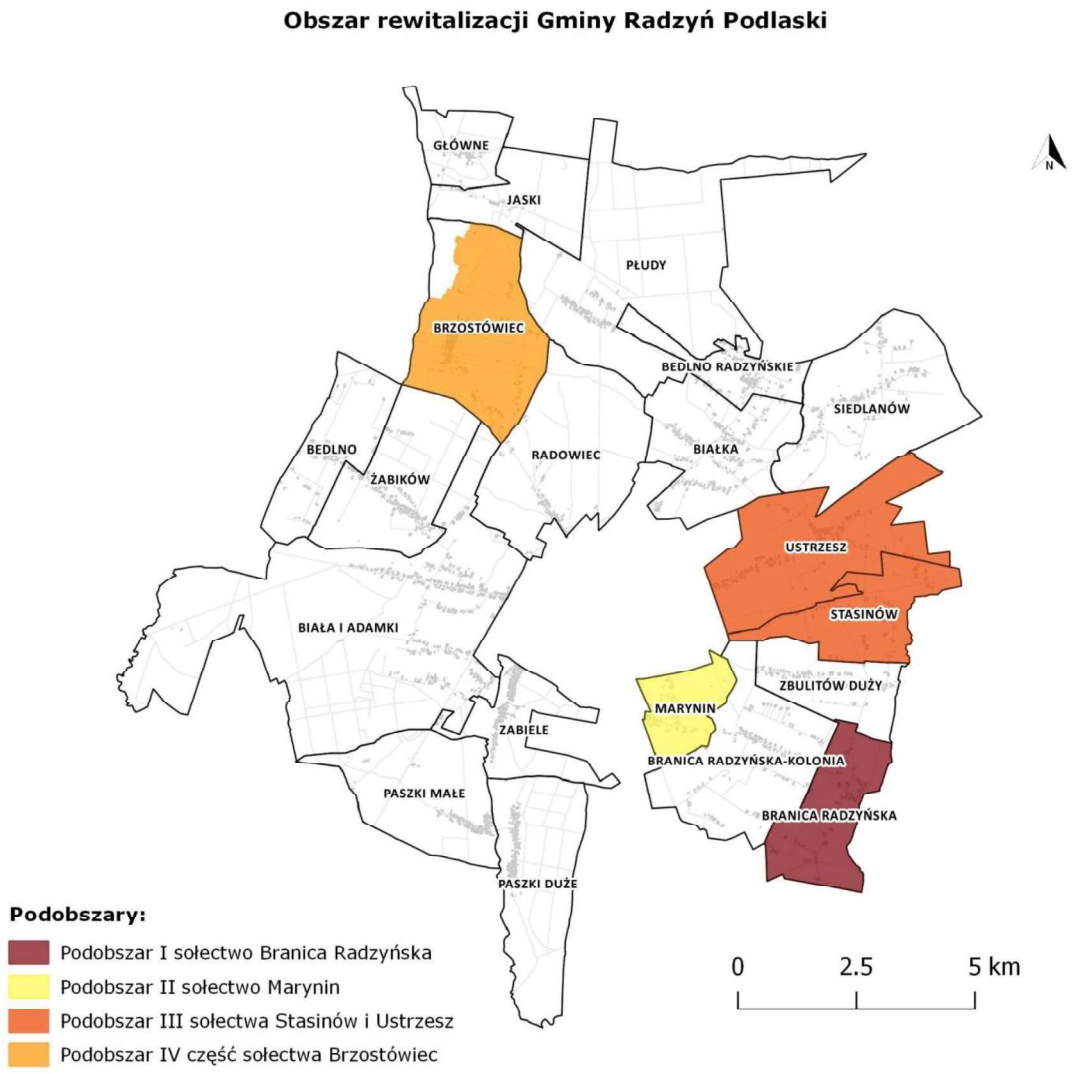

Źródło: Opracowanie własne

Obszar rewitalizacji Gminy Radzyń Podlaski podzielono na cztery podobszary:

- ***Podobszar I: sołectwo Branica Radzyńska***
- ***Podobszar II: sołectwo Marynin***
- ***Podobszar III: sołectwa Stasinów i Ustrzesz***
- ***Podobszar IV: część sołectwa Brzostówiec***

Poniżej przedstawiono problemy, z którymi borykają się poszczególne podobszary obszaru rewitalizacji.

Podobszar I: sołectwo Branica Radzyńska

- Powierzchnia: 505,03 ha, 3,26% powierzchni Gminy
- Liczba mieszkańców: 254 osób, 3,07% mieszkańców Gminy

Główne problemy podobszaru rewitalizacji:

Podobszar I charakteryzuje się ujemną dynamiką zmian liczby ludności na przestrzeni lat 2015-2020 przy mniejszej niż średnia dla Gminy liczbie osób w wieku produkcyjnym. Analiza wskaźnikowa wykazała, iż na obszarze sołectwa występuje problem z uzależnieniem od alkoholu. Sołectwo zamieszkuje znaczna liczba osób z niepełnosprawnościami, co powinno być istotnym czynnikiem wpływającym na decyzje w zakresie planowania przestrzennego czy inwestycji infrastrukturalnych. Na obszarze sołectwa nie funkcjonuje żadna organizacja pozarządowa, co może potwierdzać problem niskiej aktywności społecznej i integracji mieszkańców, wskazywany jako problem o znacznym natężeniu przez ankietowanych w ramach analizy jakościowej. Ponadto cechuje się przewyższającym średnią dla Gminy udziałem mieszkańców uzależnionych od zasiłków z pomocy społecznej, zwłaszcza świadczeń z tytułu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, co prowadzić może do pogłębiania się zjawiska wykluczenia społecznego oraz występowania patologii społecznych.

Poważnym problemem podobszaru I jest wysoki poziom bezrobocia, w tym znaczna liczba osób długotrwale bezrobotnych i ludzi młodych (do 30 roku życia) borykających się z tym problemem. Może być to jedną z przyczyn niskiej atrakcyjności osiedleńczej obszaru i wysokiego natężenia problemu emigracji ludzi młodych i wykształconych, wskazywanego przez mieszkańców w badaniu ankietowym. Są to poważne problemy z pogranicza sfery społecznej i gospodarczej, które determinować będą możliwości rozwojowe Gminy Radzyń Podlaski.

Podobszar I boryka się także z szeregiem problemów w sferze przestrzennej. Na obszarze znajduje się największa liczba obiektów o charakterze zabytkowym, które wymagają pilnej modernizacji i remontów. Jako problemy obszaru Interesariusze rewitalizacji wskazywali także niską jakość i dostępność infrastruktury drogowej (w tym chodników i ścieżek rowerowych) oraz niewystarczającą powierzchnię terenów zieleni urządzonej i miejsc rekreacji. Ważnym deficytem wskazywanym przez mieszkańców w badaniu ankietowym jest również niska dostępność infrastruktury technicznej, głównie sieci gazu ziemnego i sieci kanalizacyjnej. Jest to jednak problem całego obszaru Gminy.

Główne potencjały podobszaru rewitalizacji:

Jednym z ważnych potencjałów podobszaru I jest zabytkowy zespół parkowo-pałacowy, tzw. założenie pałacowo-ogrodowe, na które składa się: pałac, park, teren zabudowań gospodarczych, teren dawnego sadu, stawów, stajni i ogrodów użytkowych. Pałac w Branicy Radzyńskiej wymaga pilnych prac remontowych i konserwatorskich. Dotychczas pałac wykorzystywany był przez Szkołę Podstawową, jednak jego stan techniczny wymagał przeniesienia szkoły z pałacu w Branicy Radzyńskiej do Centrum rekreacyjno-kulturalnego (po oddaniu do użytku z końcem grudnia 2020 r. nowego budynku szkoły, SP w Branicy Radzyńskiej działa w nowej siedzibie), z racji wydania decyzji stwierdzającej, iż budynek pałacu w Branicy Radzyńskiej nie nadaje się do użytkowania przez Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego w Radzyniu Podlaskim. Jest to ogromny potencjał podobszaru I, który pozostaje niewykorzystany.

Obszar posiada ogromny potencjał w zakresie kapitału ludzkiego ze względu na dużą liczbę mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym.

Podobszar II: sołectwo Marynin

- Powierzchnia: 288,38 ha, 1,86% powierzchni Gminy
- Liczba mieszkańców: 262 osób, 3,17% mieszkańców Gminy

Główne problemy podobszaru rewitalizacji:

Podobszar II położony jest przy granicy z gminą miejską Radzyń Podlaski, co znacząco wpływać może na atrakcyjność osiedleńczą sołectwa. Podobszar charakteryzuje się znaczną gęstością zaludnienia i wysoką, dodatnią wartością wskaźnika dynamiki zmiany liczby ludności. Jednak jest to obszar Gminy Radzyń Podlaski borykający się z szeregiem problemów społecznych. Jednym z nich jest uzależnienie mieszkańców od pomocy społecznej, zwłaszcza świadczeń z tytułu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego. Ponadto, sołectwo Marynin jest obarczone najwyższą dla całej Gminy liczbą tzw. „niebieskich kart", co świadczy o problemach mieszkańców z przemocą domową. Analiza wskaźnikowa wykazała także, iż na obszarze sołectwa występuje problem z uzależnieniem od alkoholu. Na terenie podobszaru II odnotowano także wysoką liczbę przestępstw kryminalnych. Kumulacja tego rodzaju problemów społecznych prowadzić może do pogłębiania się zjawiska wykluczenia społecznego oraz występowania innych patologii społecznych.

Interesariusze rewitalizacji wskazywali na wysokie natężenie problemów niskiej aktywności społecznej i integracji mieszkańców, co może potwierdzać fakt, iż na obszarze sołectwa nie funkcjonuje żadna organizacja pozarządowa.

Podobnie jak w przypadku podobszaru I problemem, z którym mierzą się mieszkańcy podobszaru II jest wysoki poziom bezrobocia, w tym znaczna liczba osób długotrwale bezrobotnych i ludzi młodych (do 30 roku życia) borykających się z tym problemem. Może być to jedną z przyczyn wysokiego natężenia problemu emigracji ludzi młodych i wykształconych, wskazywanego przez mieszkańców w badaniu ankietowym. Tego rodzaju problemy w znaczący sposób wpływają na przyszłość gminy, zarówno z punktu widzenia rozwoju społecznego, jak i gospodarczego.

Sołectwo Marynin boryka się także z szeregiem problemów w sferze przestrzennej. Ważnym deficytem wskazywanym przez mieszkańców w badaniu ankietowym jest niska dostępność infrastruktury technicznej, głównie sieci gazu ziemnego i sieci kanalizacyjnej, a także wodociągowej, co potwierdzają wyniki analizy wskaźnikowej – Marynin jest sołectwem o największej liczbie budynków mieszkalnych niepodłączonych do sieci wodociągowej. Jako problemy obszaru Interesariusze rewitalizacji wskazywali także niską jakość i dostępność infrastruktury drogowej (w tym chodników i ścieżek rowerowych) oraz niewystarczającą powierzchnię terenów zieleni urządzonej i miejsc rekreacji.

Główne potencjały podobszaru rewitalizacji:

Znacznym potencjałem podobszaru II jest jego położenie w sąsiedztwie dużego ośrodka miejskiego. Jest to bowiem obszar atrakcyjny osiedleńczo, ale także pod względem prowadzenia działalności gospodarczej. Zlokalizowany jest tutaj m.in. duży zakład produkcyjny obróbki drewna i budowy palet drewnianych. Potwierdza to również analiza wskaźnikowa i przewyższająca średnią dla Gminy wartość wskaźnika zarejestrowanych podmiotów gospodarczych. Przyciąganie nowych inwestorów np. poprzez stworzenie systemu zachęt dla przedsiębiorców, może pozwolić na rozwiązanie problemu bezrobocia na tym obszarze.

Ważnym ośrodkiem życia społecznego i kulturowego dla mieszkańców jest Świetlica Wiejska w Maryninie. Miejsce to stanowi potencjał do dalszego rozwoju podobszaru II w dziedzinie kultury i spędzania czasu wolnego, czego oczekują interesariusze rewitalizacji.

Podobszar III: sołectwa Stasinów i Ustrzesz

- Powierzchnia: 1450,44 ha, 9,35% powierzchni Gminy
- Liczba mieszkańców: 754 osób, 9,14% mieszkańców Gminy

Główne problemy podobszaru rewitalizacji:

Podobszar III obejmuje dwa sąsiadujące sołectwa: Stasinów i Ustrzesz. Stasinów jest jednostką pomocniczą o mniejszej powierzchni (492,8 ha) i mniejszą liczbą ludności (203 osoby), w porównaniu do niemalże dwukrotnie większego i bardziej zaludnionego sołectwa Ustrzesz (957,64 ha i 553 osoby) o ujemnej wartości wskaźnika zmiany liczby ludności w latach 2015-2020, znacznie poniżej średniej dla Gminy. Podobszar III zmaga się z negatywnymi trendami demograficznymi – w sołectwie Stasinów odnotowano niską liczbę osób w wieku przedprodukcyjnym oraz wysoką liczbą osób w wieku poprodukcyjnym, co wskazuje na występowanie negatywnego zjawiska starzenia się społeczeństwa. Z kolei Ustrzesz to sołectwo o niższym niż średnia dla Gminy wskaźniku liczby osób w wieku produkcyjnym. Stasinów jest jednostką o najliczniejszej grupie osób z niepełnosprawnościami w porównaniu do innych jednostek pomocniczych w Gminie. Oba sołectwa borykają się z problemem wysokiego poziomu przestępczości i znacznej liczby osób zmagających się z uzależnieniem od alkoholu. Ponadto, analiza wskaźnikowa wykazała, iż w sołectwie Stasinów występuje problem uzależnienia mieszkańców od pomocy społecznej, szczególnie świadczeń z tytułu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego. Kumulacja tego rodzaju negatywnych zjawisk społecznych może prowadzić do namnażania się kolejnych, dlatego konieczne jest podjęcie stosownych działań mających na celu wyprowadzenie obszaru z sytuacji kryzysowej.

Poza kumulacją negatywnych zjawisk społecznych podobszar III zmaga się z problemami także w innych obszarach. W sferze gospodarczej, w sołectwie Ustrzesz odnotowano niższą niż średnia dla Gminy liczbę zarejestrowanych przedsiębiorstw, co może świadczyć o niskiej atrakcyjności inwestycyjnej obszaru. Natomiast Stasinów zmaga się z problemem wysokiego poziomu bezrobocia, w tym długotrwałego i wśród osób młodych. Podobszar rewitalizacji zmaga się także z deficytami w sferze przestrzenno-funkcjonalnej, na co zwracali szczególną uwagę mieszkańcy uczestniczący w badaniu ankietowym prowadzonym w ramach analizy jakościowej. Respondenci podkreślali niepokojące natężenie problemów związanych z dostępnością komunikacyjną obszaru, jakością infrastruktury komunikacyjnej (w tym niską dostępnością chodników i ścieżek rowerowych), ale także niedostępnością infrastruktury technicznej, głównie sieci kanalizacyjnej i gazowej.

Nagromadzenie problemów społecznych i towarzyszących im deficytów gospodarczych i przestrzenno-funkcjonalnych może prowadzić do stopniowego pogarszania się poziomu życia mieszkańców podobszaru III, wpływając negatywnie na rozwój całej Gminy. Brak interwencji na tym obszarze może spowodować dalsze nagromadzanie się sytuacji problemowych i negatywnych zjawisk towarzyszących tym obecnie występującym, prowadząc do swoistego „efektu kuli śnieżnej".

Główne potencjały podobszaru rewitalizacji:

Podobszar III graniczy z miastem Radzyń Podlaski, co w znaczący sposób wpływa na jego atrakcyjność osiedleńczą, ale także może być to obszar korzystny z punktu widzenia rozwoju działalności gospodarczej. Warto wykorzystać ten potencjał poprzez tworzenie terenów inwestycyjnych czy budowanie systemu zachęt dla przedsiębiorców. Przyciąganie biznesu, w szczególności większych przedsiębiorstw, pozwoli na stopniowe minimalizowanie problemu wysokiego bezrobocia, poprzez tworzenie nowych miejsc pracy dla mieszkańców. Podobszar jest również istotny ze względu na nagromadzenie na jego obszarze usług

społecznych, z których korzystają mieszkańcy całej Gminy – zlokalizowany jest tutaj Zakład Opiekuńczo-Leczniczy, Ochotnicza Straż Pożarna, świetlice wiejskie, kompleks boisk.

Podobszar IV: część sołectwa Brzostówiec

- Powierzchnia: 827,3 ha (wyłączono niezamieszkałą część północno-zachodnią obejmującą las i pola uprawne o pow. 90,98 ha), 5,33% powierzchni Gminy
- Liczba mieszkańców: 568 osób, 6,87% mieszkańców Gminy

Główne problemy podobszaru rewitalizacji:

Podobszar IV charakteryzuje się ujemną dynamiką zmian liczby ludności na przestrzeni lat 2015-2020. Dodatkowo sołectwo Brzostówiec zmaga się z problemem starzejącego się społeczeństwa, bowiem wartości wskaźników liczby osób w wieku przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym są niekorzystne w porównaniu do średniej dla Gminy. Sołectwo zamieszkuje znaczna liczba osób z niepełnosprawnościami, co powinno być istotnym czynnikiem branym pod uwagę w procesie decyzyjnym w zakresie planowania przestrzennego czy inwestycji infrastrukturalnych. Na obszarze sołectwa nie funkcjonuje żadna organizacja pozarządowa, co może potwierdzać problem niskiej aktywności społecznej i integracji mieszkańców, wskazywany jako problem o znacznym natężeniu przez ankietowanych w ramach analizy jakościowej. Dodatkowo podobszar cechuje się przewyższającym średnią dla Gminy udziałem mieszkańców uzależnionych od zasiłków z pomocy społecznej, zwłaszcza świadczeń z tytułu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, co prowadzić może do pogłębiania się zjawiska wykluczenia społecznego oraz występowania towarzyszących problemów społecznych. Również wskaźnik liczby tzw. „niebieskich kart" osiągnął niepokojącą wartość, świadcząc o występowaniu problemu przemocy domowej na obszarze sołectwa.

Poważnym problemem podobszaru IV jest wysoki poziom bezrobocia - w sołectwie odnotowano najwyższą wartość wskaźnika liczby zarejestrowanych bezrobotnych w całej Gminie. Problemem jest również znaczna liczba osób długotrwale bezrobotnych i ludzi młodych (do 30 roku życia) borykających się z tym problemem. Może być to jedną z przyczyn niskiej atrakcyjności osiedleńczej obszaru i wysokiego natężenia problemu emigracji ludzi młodych i wykształconych, wskazywanego przez mieszkańców w badaniu ankietowym. Tego rodzaju problemy w znaczący sposób wpływają na możliwości rozwojowe Gminy Radzyń Podlaski, bowiem odciskają swoje piętno zarówno w sferze społecznej prowadząc do ogólnego pogarszania poziomu życia mieszkańców, jak i w sferze gospodarczej, wpływając na stopniowe spowalnianie gospodarki Gminy.

Podobszar IV boryka się także z szeregiem problemów w sferze przestrzennej. Na obszarze znajdują się obiekty o charakterze zabytkowym, które wymagają bieżącej modernizacji i remontów. Jako problemy obszaru Interesariusze rewitalizacji wskazywali także niską jakość i dostępność infrastruktury drogowej (w tym chodników i ścieżek rowerowych) oraz niewystarczającą powierzchnię terenów zieleni urządzonej i miejsc rekreacji. Ważnym deficytem wskazywanym przez mieszkańców w badaniu ankietowym jest również niska dostępność infrastruktury technicznej, przede wszystkim sieci gazu ziemnego i sieci kanalizacyjnej. Jest to jednak problem całego obszaru Gminy, który wymaga podjęcia stosownych decyzji inwestycyjnych.

Główne potencjały podobszaru rewitalizacji:

Podobszar IV jest sołectwem w zachodniej części Gminy, które zarazem stanowi swoiste centrum usług społecznych w tej części jej obszaru. W Brzostówcu zlokalizowana jest szkoła podstawowa z oddziałem przedszkolnym, wraz z towarzyszącą infrastrukturą sportową. Na terenie tego sołectwa działa Ochotnicza

Straż Pożarna oraz mieści się Dom Ludowy - centrum życia kulturalnego tej części Gminy, stanowiące miejsce spotkań okolicznych mieszkańców.

Przeprowadzone analizy: wielokryterialna (wskaźnikowa) oraz stanowiąca jej pogłębienie analiza jakościowa, pozwoliły na zdiagnozowanie obszaru Gminy Radzyń Podlaski po kątem występowania problemów społecznych i towarzyszących deficytów w sferach: gospodarczej, środowiskowej i przestrzenno-funkcjonalnej. Podstawę wyboru problemów do analiz stanowiły zapisy *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Radzyń Podlaski na lata 2016 – 2026,* w której wyznaczono główne cele polityki społecznej Gminy zorientowane na rozwiązanie zdiagnozowanych w dokumencie problemów społecznych, głównie w obszarze bezrobocia, problemów rodzin z dysfunkcjami, osób starszych, z niepełnosprawnościami czy aktywizacji lokalnej społeczności. Tak przeprowadzona diagnoza terenu Gminy umożliwiła zidentyfikowanie sołectw, w których występuje największa kumulacja negatywnych zjawisk we wszystkich analizowanych płaszczyznach. Na bazie wykonanych prac diagnostycznych rekomenduje się objęcie obszarem rewitalizacji następujących obszarów Gminy Radzyń Podlaski:

- Sołectwo Branica Radzyńska
- Sołectwo Marynin
- Sołectwo Stasinów
- Sołectwo Ustrzesz
- Sołectwo Brzostówiec (z wyłączeniem niezamieszkałej części północno-zachodniej obejmującej las i pola uprawne o łącznej powierzchni 90,98 ha)

Są to obszary o najwyższym stopniu koncentracji negatywnych zjawisk, które jednocześnie są istotne z punktu widzenia rozwoju obszaru całej Gminy Radzyń Podlaski. Przeprowadzenie prac rewitalizacyjnych na wskazanym terenie pozwoli na szerokie oddziaływanie ich efektów również na obszary innych sołectw.